

Úradný vestník

Európskej únie

C 70 E

Slovenské vydanie

Informácie a oznámenia

Zväzok 52

24. marca 2009

Číslo oznamu

Obsah

Strana

III *Prípravné akty*

RADA

2009/C 70 E/01	Spoločná pozícia (ES) č. 8/2009 z 9. januára 2009, ktorú prijala Rada v súlade s postupom stanoveným v článku 251 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES ⁽¹⁾	1
2009/C 70 E/02	Spoločná pozícia (ES) č. 9/2009 z 9. januára 2009, ktorú prijala Rada v súlade s postupom stanoveným v článku 251 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES ⁽¹⁾	37

SK

⁽¹⁾ Text s významom pre EHP

III

(Prípravné akty)

RADA

SPOLOČNÁ POZÍCIA č. 8/2009

prijatá Radou 9. januára 2009

na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/.../ES z ... o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES

(Text s významom pre EHP)

(2009/C 70 E/01)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 47 ods. 2 a články 55 a 95,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽³⁾,

keďže:

(1) Cieľom vnútorného trhu s elektrickou energiou, ktorý sa postupne zavádza v celom Spoločenstve od roku 1999, je ponúknuť všetkým spotrebiteľom v Európskej únii, či ide o občanov alebo podniky, skutočný výber, nové obchodné príležitosti a zvýšiť objem cezhraničného obchodu v snahe získať výhody vyplývajúce z vyššej efektívnosti, konkurenčných cien a vyšších štandardov služieb a prispieť k bezpečnosti dodávok a trvalej udržateľnosti.

(2) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou ⁽⁴⁾ významne prispela k vytvoreniu takéhoto vnútorného trhu s elektrickou energiou.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 211, 19.8.2008, s. 23.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 172, 5.7.2008, s. 55.

⁽³⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 18. júna 2008 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku), spoločná pozícia Rady z 9. januára 2009 a pozícia Európskeho parlamentu z ... (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku).

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 37.

(3) Slobody, ako sú voľný pohyb tovaru, sloboda poskytovať služby a sloboda usadiť sa, ktoré občanom Európskej únie zaručuje zmluva, sú dosiahnuteľné len na úplne otvorenom trhu, ktorý umožňuje všetkým spotrebiteľom slobodný výber svojich dodávateľov a všetkým dodávateľom slobodu zásobovať svojich odberateľov.

(4) V súčasnosti však existujú prekážky, ktoré bránia tomu, aby sa v Spoločenstve mohla predávať elektrina za rovnakých podmienok, bez diskriminácie alebo znevýhodnenia. Vo všetkých členských štátoch zatiaľ nie je zabezpečený najmä nediskriminačný prístup k sieti a rovnako účinná úroveň regulačného dohľadu.

(5) V oznámení Komisie z 10. januára 2007 s názvom „Energetická politika pre Európu“, sa zdôraznil význam dobudovania vnútorného trhu s elektrickou energiou a vytvorenia rovnakých podmienok pre všetky elektroenergetické spoločnosti usadené v Spoločenstve. Oznámenia Komisie z 10. januára 2007 s názvom „Výhliadky vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou“ a „Vyšetrovanie podľa článku 17 nariadenia (ES) č. 1/2003 v odvetviach plynu a elektrickej energie v Európe (záverečná správa)“ ukázali, že súčasné pravidlá a opatrenia neposkytujú potrebný rámec na dosiahnutie cieľa, ktorým je dobre fungujúci vnútorný trh.

(6) Bez účinného oddelenia sietí od výrobných a dodávateľských činností (ďalej len „účinné oddelenie“) existuje podstatné riziko diskriminácie nielen pri prevádzke siete, ale aj v súvislosti so stimulmi pre vertikálne integrované podniky primerane investovať do svojich sietí.

(7) Pravidlá právneho a funkčného oddelenia ustanovené v smernici 2003/54/ES však nevedli k účinnému oddeleniu prevádzkovateľov prenosových sústav. Európska rada preto na zasadnutí v Bruseli 8. a 9. marca 2007

- vyzvala Komisiu, aby vypracovala legislatívne návrhy na „účinné oddelenie dodávateľských a výrobných činností od prevádzky sietí“.
- (8) Účinné oddelenie sa môže zabezpečiť len odstránením stimulov pre vertikálne integrované podniky na diskrimináciu konkurentov, pokiaľ ide o prístup k sieti a investície. Oddelenie vlastníctva, čo v sebe zahŕňa vymenovanie vlastníka siete za prevádzkovateľa sústavy a jeho nezávislosť od akýchkoľvek záujmov týkajúcich sa dodávky alebo výroby, jednoznačne predstavuje účinný a stabilný spôsob, ako vyriešiť vnútorný konflikt záujmov a zaisťiť bezpečnosť dodávok. Z tohto dôvodu Európsky parlament vo svojom uznesení z 10. júla 2007 o vyhlídkach vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou označil oddelenie vlastníctva na úrovni prenosu za najúčinnnejší nástroj pre nediskriminačnú podporu investícií do infraštruktúry, spravodlivého prístupu k sieti pre nové spoločnosti a transparentnosti na trhu. Členské štáty by teda v rámci oddelenia vlastníctva mali byť povinné zabezpečiť, aby tá istá osoba alebo osoby neboli oprávnené vykonávať kontrolu nad výrobným alebo dodávateľským podnikom a súčasne nad prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo prenosovou sústavou a ani v súvislosti s nimi neuplatňovali žiadne práva. Naopak, kontrola nad prenosovou sústavou alebo prevádzkovateľom prenosovej sústavy by mala vylučovať možnosť vykonávať kontrolu nad výrobným alebo dodávateľským podnikom alebo v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek práva. Výrobný alebo dodávateľský podnik by mal mať v rámci týchto obmedzení vlastníť v prevádzkovateľovi prenosovej sústavy alebo prenosovej sústave minoritný podiel.
- (9) Vymedzenie pojmu „kontrola“ sa prevzalo z nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (nariadenie ES o fúziách) ⁽¹⁾.
- (10) Keďže v niektorých prípadoch si oddelenie vlastníctva vyžaduje reštrukturalizáciu podnikov, mal by sa členským štátom poskytnúť dodatočný čas na uplatnenie príslušných ustanovení. Vzhľadom na vertikálne prepojenia medzi odvetviami elektriny a plynu by sa ustanovenia o oddelení mali uplatňovať v oboch týchto odvetviach.
- (11) V snahe zabezpečiť oddelením vlastníctva úplnú nezávislosť prevádzky siete od záujmov dodávateľských a výrobných podnikov a zabrániť výmene dôverných informácií by tá istá osoba nemala byť členom správnych rád prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prenosovej sústavy a zároveň podniku, ktorý vykonáva akúkoľvek výrobnú alebo dodávateľskú činnosť. Z toho istého dôvodu by tá istá osoba nemala byť oprávnená vymenúvať členov správnych rád prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prenosovej sústavy a zároveň vykonávať kontrolu nad výrobným alebo dodávateľským podnikom alebo v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek práva.
- (12) Zriadenie prevádzkovateľa sústavy alebo prevádzkovateľa prenosovej sústavy nezávislého od dodávateľských a výrobných záujmov by malo vertikálne integrovanému podniku umožniť zachovať si vlastníctvo aktív siete a súčasne zabezpečiť účinné oddelenie záujmov za predpokladu, že takýto nezávislý prevádzkovateľ sústavy alebo nezávislý prevádzkovateľ prenosovej sústavy vykonáva všetky funkcie prevádzkovateľa sústavy a že sa zaviedla dôkladná regulácia a rozsiahly regulačný kontrolný mechanizmus.
- (13) Ak je podnik, ktorý vlastní prenosovú sústavu, ku ... (*) súčasťou vertikálne integrovaného podniku, členské štáty by mali mať možnosť vybrať si medzi oddelením vlastníctva a zriadením prevádzkovateľa sústavy alebo prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ktorý je nezávislý od dodávateľských a výrobných záujmov.
- (14) S cieľom v plnej miere chrániť záujmy akcionárov vertikálne integrovaných podnikov by členské štáty mali mať možnosť vybrať si, či vykonať oddelenie vlastníctva priamo zbavením sa majetku alebo rozdelením akcií integrovaného podniku na akcie sieťového podniku a zvyšné akcie dodávateľského a výrobného podniku, pričom sa musia dodržať požiadavky vyplývajúce z oddelenia vlastníctva.
- (15) Úplná účinnosť alternatívy zriadenia nezávislého prevádzkovateľa sústavy alebo nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy by sa mala zabezpečiť prostredníctvom osobitných dodatočných pravidiel. Nezávislosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy by sa mala okrem iného zabezpečiť určitými prechodnými obdobiami, počas ktorých nebude vo vertikálne integrovanom podniku možné vykonávať žiadnu riadiacu alebo inú relevantnú činnosť, ktorá by poskytovala prístup k rovnakým informáciám, ako riadiaca činnosť.
- (16) Členský štát má právo rozhodnúť sa, že bude na svojom území vyžadovať úplné oddelenie vlastníctva. V takomto prípade podnik nemá právo zriadiť nezávislého prevádzkovateľa sústavy alebo nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy. Podnik, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, navyše nesmie priamo ani nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prenosovej sústavy z členského štátu, ktorý si zvolil úplné oddelenie vlastníctva, ani si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo.
- (17) Podľa tejto smernice budú na vnútornom trhu s elektrickou energiou existovať rozdielne druhy organizácie trhu. Opatrenia, ktoré by mohli členské štáty prijať na zabezpečenie rovnakých podmienok hospodárskej súťaže, by mali vychádzať z nadradených požiadaviek všeobecného záujmu. Otázka súladu takýchto opatrení so zmluvou a právom Spoločenstva by sa mala konzultovať s Komisiou.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1.

(*) Dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

- (18) Pri vykonávaní účinného oddelenia by sa mala dodržiavať zásada nediskriminácie medzi verejným a súkromným sektorom. Na tento účel by tá istá osoba nemala mať možnosť sama alebo spoločne vykonávať v rozpore so zásadami oddelenia vlastníctva alebo s alternatívou nezávislého prevádzkovateľa sústavy kontrolu zloženia, hlasovania alebo rozhodovania orgánov prevádzkovateľov prenosových sústav alebo prenosových sústav a súčasne výrobných alebo dodávateľských podnikov, ani si v súvislosti s nimi uplatňovať akékoľvek práva. Pokiaľ ide o oddelenie vlastníctva a alternatívu nezávislého prevádzkovateľa sústavy, za predpokladu, že príslušný členský štát môže preukázať, že sa táto požiadavka dodržiava, dva samostatné orgány verejnej moci by mali byť schopné kontrolovať výrobné a dodávateľské činnosti na jednej strane a činnosti prenosu na druhej strane.
- (19) Účinné oddelenie sieťových činností od dodávateľských a výrobných činností by sa malo uplatňovať v celom Spoločenstve na podniky Spoločenstva ako aj na podniky mimo Spoločenstva. Regulačné orgány by mali mať na zabezpečenie zachovania vzájomnej nezávislosti sieťových činností a dodávateľských a výrobných činností v celom Spoločenstve právomoc zamietnuť certifikáciu prevádzkovateľov prenosových sústav, ktorí nedodržiavajú pravidlá oddelenia. Regulačné orgány by mali pri rozhodovaní o certifikácii v čo najväčšej miere prihliadať k stanovisku Komisie, by sa zabezpečilo jednotné uplatňovanie týchto pravidiel v celom Spoločenstve. Komisia by mala mať právo vyjadriť svoje stanovisko k certifikácii vo vzťahu k vlastníkovi prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľovi prenosovej sústavy kontrolovaných osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín, aby sa zabezpečilo aj dodržiavanie medzinárodných záväzkov Spoločenstva.
- (20) Zabezpečenie dodávky energie je zásadným prvkom verejnej bezpečnosti, a je preto neodmysliteľne spojené s účinným fungovaním vnútorného trhu s elektrickou energiou. Elektrizácia sa k občanom Európskej únie môže dostať len cez sieť. Fungujúce trhy s elektrickou energiou a predovšetkým siete a iné aktíva súvisiace s dodávkou elektriny sú nevyhnutné pre verejnú bezpečnosť, konkurencieschopnosť hospodárstva a blahobyt občanov Európskej únie. Osobám z tretích krajín by sa preto mala umožniť kontrola nad prenosovou sústavou alebo prevádzkovateľom prenosovej sústavy, iba ak spĺňajú požiadavky na skutočné oddelenie, ktoré platia v Spoločenstve. Spoločenstvo sa domnieva, že odvetvie prenosových sústav elektriny má preň mimoriadny význam, a že sú preto potrebné, bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné záväzky Spoločenstva, dodatočné ochranné opatrenia v oblasti zachovania bezpečnosti dodávky energie do Spoločenstva, aby sa zabránilo akémukoľvek ohrozeniu verejného poriadku a verejnej bezpečnosti v Spoločenstve a blahobytu občanov Európskej únie. Bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva si okrem iného vyžaduje posúdenie nezávislosti prevádzky siete, úrovne závislosti Spoločenstva a jednotlivých členských štátov na dodávke energie z tretích krajín, ako aj posúdenie domáceho aj zahraničného obchodu s energiou konkrétnej tretej krajiny i jej investícií do energetiky.
- Bezpečnosť dodávky by sa teda mala posudzovať na základe faktických okolností každého prípadu, ako aj práv a povinností vyplývajúcich z medzinárodného práva, najmä pokiaľ ide o medzinárodné dohody medzi Spoločenstvom a dotknutou treťou krajinou. Komisia sa nabáda, aby vo vhodných prípadoch predkladala odporúčania na dojednanie relevantných dohôd s tretími krajinami, ktorých predmetom bude bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva, alebo aby začlenila potrebné otázky do iných rokovaní s takýmito tretími krajinami.
- (21) Nediskriminačný prístup k distribučnej sieti určuje prístup k odberateľom na maloobchodnej úrovni. Priestor pre diskrimináciu, pokiaľ ide o prístup tretích strán a investície, je však menej významný na distribučnej úrovni ako na úrovni prenosu, pretože preťaženie a vplyv výrobných alebo dodávateľských záujmov je vo všeobecnosti na úrovni prenosu významnejší ako na distribučnej úrovni. Okrem toho sa právne a funkčné oddelenie prevádzkovateľov distribučných sústav stalo podľa smernice 2003/54/ES povinným až od 1. júla 2007 a jeho účinky na vnútorný trh s elektrickou energiou sa ešte musia zhodnotiť. Platné pravidlá právneho a funkčného oddelenia môžu viesť k účinnému oddeleniu za predpokladu, že sa vymedzia jasnejšie, budú sa riadnym spôsobom vykonávať a podrobne monitorovať. Na vytvorenie rovnakých podmienok na úrovni maloobchodu by sa teda mala činnosť prevádzkovateľov distribučných sústav monitorovať tak, aby sa im zabránilo využívať vertikálnu integráciu, pokiaľ ide o ich konkurenčné postavenie na trhu, a to najmä vo vzťahu k odberateľom elektriny v domácnosti i k malým odberateľom elektriny mimo domácnosti.
- (22) V prípade malých sústav môže byť potrebné zabezpečiť poskytovanie podporných služieb prevádzkovateľmi prenosovej sústavy prepojenými s malými sústavami.
- (23) S cieľom vyhnúť sa neprimeranému finančnému a administratívne zafarbeniu malých prevádzkovateľov distribučných sústav by členské štáty mali mať možnosť vyňať v prípade potreby takéto spoločnosti zo zákonných požiadaviek na oddelenie distribúcie.
- (24) Postupy na udeľovanie povolení by nemali viesť k administratívne zafarbeniu, ktoré nezodpovedá veľkosti a potenciálnemu vplyvu výrobcov elektriny.
- (25) Mali by sa prijať ďalšie opatrenia na zabezpečenie transparentných a nediskriminačných taríf za prístup do sietí. Tieto tarify by sa mali uplatňovať voči všetkým užívateľom sústavy na nediskriminačnom základe.

- (26) V smernici 2003/54/ES sa zaviedla požiadavka, aby členské štáty zriadili regulátorov s osobitnými právomocami. Skúsenosti však ukazujú, že účinnosť regulácie je často obmedzená z dôvodu nedostatočnej nezávislosti regulátorov od vlády a nedostatočných právomocí a slobody rozhodovať. Z tohto dôvodu Európska rada na zasadnutí v Bruseli 8. a 9. marca 2007 vyzvala Komisiu, aby vypracovala legislatívne návrhy, ktoré zabezpečia ďalšiu harmonizáciu právomocí a posilnenie nezávislosti národných energetických regulátorov. Malo by sa umožniť, aby tieto národné regulačné orgány pokrývali tak odvetvie elektriny ako aj zemného plynu.
- (27) Ak má vnútorný trh s elektrickou energiou správne fungovať, energetickí regulátori musia mať možnosť prijímať rozhodnutia vo všetkých relevantných regulačných záležitostiach a musia byť úplne nezávislí od akýchkoľvek iných verejných alebo súkromných záujmov. Táto skutočnosť nebráni súdnemu preskúmaniu ani parlamentnému dohľadu v súlade s ústavným právom členských štátov. Navyše, schvaľovanie rozpočtu regulátora zákonodarným orgánom členského štátu nepredstavuje prekážku rozpočtovej nezávislosti.
- (28) S cieľom zabezpečiť efektívny prístup na trh všetkým účastníkom trhu vrátane nových subjektov sú potrebné nediskriminačné mechanizmy na vyrovnávanie odchýlok, ktoré odzrkadľujú náklady. Bezprostredne po tom, ako trh s elektrickou energiou dosiahne dostatočnú likviditu, by sa to malo zabezpečiť ustanovením transparentných trhových mechanizmov na dodávku a nákup elektriny potrebnej v rámci požiadaviek na vyrovnávanie odchýlok. V prípade absencie takéhoto likvidného trhu by mali národné regulačné orgány aktívne zabezpečovať, aby tarify za vyrovnávanie odchýlok boli nediskriminačné a aby odzrkadľovali náklady. Zároveň by sa mali zabezpečiť náležité stimuly na vyrovnávanie dodávky a odberu elektriny tak, aby nebola ohrozená sústava.
- (29) Národné regulačné orgány by mali mať možnosť stanovovať a schvaľovať tarify alebo metodiky na výpočet taríf na základe návrhu prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľa(ov) distribučných sústav alebo na základe návrhu dohodnutého medzi týmito prevádzkovateľmi a užívateľmi siete. Pri vykonávaní týchto úloh by národné regulačné orgány mali zabezpečiť, aby prenosové a distribučné tarify neboli diskriminačné a odzrkadľovali náklady a mali by zohľadňovať dlhodobé marginálne sieťové náklady, ktorým sa možno vyhnúť prostredníctvom distribuovanej výroby energie a riadenia na strane dopytu.
- (30) Energetickí regulátori by mali mať právomoc vydávať záväzné rozhodnutia pre elektroenergetické podniky a ukladať elektroenergetickým podnikom, ktoré si neplnia svoje povinnosti, účinné, primerané a odrádzajúce sankcie, alebo navrhnúť, aby takéto sankcie uložil príslušný súd. Energetickí regulátori by mali mať aj právomoc rozhodovať bez ohľadu na uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže o vhodných opatreniach na podporu skutočnej hospodárskej súťaže potrebnej pre riadne fungovanie vnútorného trhu s elektrickou energiou. Zriadenie virtuálnych elektrární – t. j. programov uvoľňovania elektriny, v rámci ktorých je podnik, ktorý vyrába elektrinu, povinný prediť alebo dať k dispozícii určitý objem elektriny alebo udeliť na isté časové obdobie prístup k časti svojej výrobnnej kapacity dodávateľom, ktorí prejavili záujem – je jedným z možných opatrení na podporu skutočnej hospodárskej súťaže a zabezpečenie riadneho fungovania trhu. Energetickým regulátorom by sa rovnako mala udeliť právomoc prispievať k zabezpečovaniu vysokej úrovne univerzálnej služby a služby vo verejnom záujme v súlade so otvorením sa trhu, ochranou zraniteľných odberateľov a úplnej účinnosti opatrení na ochranu spotrebiteľov. Týmto ustanoveniami by nemali byť dotknuté právomoci Komisie týkajúce sa uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže vrátane skúmania splnenia a zlučenia na úrovni Spoločenstva, ani predpisy o vnútornom trhu, napr. o voľnom pohybe kapitálu.
- (31) Vnútorný trh s elektrickou energiou trpí nedostatkom likvidity a transparentnosti, čo bráni efektívnemu pridelovaniu prostriedkov, zabezpečovaniu proti riziku a novým vstupom na trh. Je potrebné posilniť hospodársku súťaž a bezpečnosť dodávok prostredníctvom ľahšej integrácie nových elektrární do elektrizačných sústav vo všetkých členských štátoch, a najmä motivovať nové subjekty k vstupu na trh. Je potrebné, aby narastala dôvera v trh, jeho likvidita a počet účastníkov na ňom, a preto by sa mal zintenzívniť regulačný dohľad nad podnikmi aktívnymi v oblasti dodávok elektriny. Takýmito požiadavkami by nemali byť dotknuté platné právne predpisy Spoločenstva o finančných trhoch a mali by byť s nimi v súlade. Energetický regulátor a regulátori finančného trhu musia spolupracovať, aby si navzájom umožnili získať prehľad o dotknutých trhoch.
- (32) Predtým ako Komisia prijme usmernenia, prostredníctvom ktorých sa vymedzia požiadavky na vedenie záznamov, by Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky, zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. .../2009⁽¹⁾ (ďalej len „agentúra“), a Výbor európskych regulačných orgánov cenných papierov mali obsah týchto usmernení spoločne preskúmať a poradiť Komisii, pokiaľ ide o ich obsah. Agentúra a Výbor európskych regulačných orgánov cenných papierov by mali spolupracovať aj s cieľom hlbšie skúmať otázky, či by sa na transakcie na základe zmlúv o dodávke elektriny a na deriváty elektriny mali vzťahovať požiadavky na transparentnosť pred obchodovaním a/alebo po obchodovaní a ak áno, aký by mal byť obsah týchto požiadaviek, a mali by poskytnúť v tejto súvislosti príslušné poradenstvo.

(1) Ú. v. EÚ L ...

- (33) Všetky priemyselné odvetvia a obchod Spoločenstva vrátane malých a stredných podnikov a všetci občania Európskej únie, ktorí majú hospodárske výhody z vnútorného trhu, by tiež mali mať možnosť využívať vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa. Najmä odberatelia elektriny v domácnosti, a ak to členské štáty považujú za vhodné, aj malé podniky, by mali mať možnosť využívať záruky služieb vo verejnom záujme, najmä vzhľadom na bezpečnosť dodávky a primerané tarify z dôvodov spravodlivosti, konkurencieschopnosti a nepriamo kvôli vytváraniu pracovných príležitostí.
- (34) Takmer všetky členské štáty si zvolili zabezpečenie hospodárskej súťaže na trhu výroby elektriny prostredníctvom transparentného postupu na vydávanie povolení. Členské štáty by však mali zabezpečiť možnosť prispievať k bezpečnosti dodávky prostredníctvom výberového konania alebo rovnocenného postupu v prípade, že postupom na vydávanie povolení sa nevytvorila dostatočná kapacita na výrobu elektriny. Členské štáty by mali mať v záujme ochrany životného prostredia a podpory najnovších technológií možnosť vypisovať výberové konania na nové kapacity na základe uverejnených kritérií. Nové kapacity zahŕňajú okrem iného obnoviteľné zdroje a kombinovanú výrobu tepla a elektriny.
- (35) V záujme bezpečnosti dodávok by sa malo vykonávať monitorovanie rovnováhy medzi ponukou a dopytom v jednotlivých členských štátoch, na ktoré by mala nadväzovať správa o situácii na úrovni Spoločenstva zohľadňujúca kapacitu prepojení medzi jednotlivými oblasťami. Takéto monitorovanie by sa malo vykonávať dostatočne včas, aby sa mohli v prípade ohrozenia bezpečnosti dodávky prijať vhodné opatrenia. K zabezpečeniu stabilnej dodávky elektriny by mala prispievať výstavba a údržba potrebnej sieťovej infraštruktúry vrátane kapacity prepojení. Údržba a výstavba potrebnej sieťovej infraštruktúry vrátane kapacity prepojení a decentralizovanej výroby elektriny predstavujú dôležité prvky v rámci zabezpečovania stabilnej dodávky elektriny.
- (36) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby odberatelia elektriny v domácnosti, a pokiaľ to členské štáty považujú za vhodné, aj malé podniky, mali právo byť zásobovaní elektrinou stanovenej kvality za jasne porovnateľné, transparentné a primerané ceny. S cieľom zabezpečiť udržiavanie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme v Spoločenstve by sa mali všetky opatrenia prijaté členskými štátmi na dosiahnutie cieľov tejto smernice pravidelne oznamovať Komisii. Komisia, aby mohla vydať odporúčania týkajúce sa opatrení, ktoré by sa mali prijať na vnútroštátnej úrovni s cieľom dosiahnuť vysoký štandard služby vo verejnom záujme, by mala pravidelne uverejňovať správy, v ktorých sa budú analyzovať opatrenia, ktoré sa prijali na vnútroštátnej úrovni s cieľom dosiahnuť ciele služby vo verejnom záujme, a v ktorých sa bude porovnávať ich účinnosť. Členské štáty by mali prijať opatrenia potrebné na ochranu zraniteľných odberateľov na vnútornom trhu s elektrickou energiou. Takéto opatrenia sa môžu líšiť podľa konkrétnych okolností v jednotlivých členských štátoch a môžu zahŕňať špecifické opatrenia týkajúce sa platenia účtov za elektrinu alebo všeobecnejšie opatrenia prijaté v systéme sociálneho zabezpečenia. Ak sa univerzálna služba poskytuje aj malým podnikom, môžu sa opatrenia na zabezpečenie jej poskytovania odlišovať podľa toho, či sú zamerané na odberateľov elektriny v domácnosti alebo na malé podniky.
- (37) Rešpektovanie požiadaviek služby vo verejnom záujme je základnou požiadavkou tejto smernice a je dôležité, aby sa v tejto smernici určili spoločné minimálne normy dodržiavané všetkými členskými štátmi, ktoré budú zohľadňovať ciele spoločnej ochrany, bezpečnosť dodávky, ochranu životného prostredia a rovnocenné úrovne hospodárskej súťaže vo všetkých členských štátoch. Je dôležité, aby sa požiadavky služby vo verejnom záujme mohli vykladať vo vnútroštátnom kontexte, berúc do úvahy vnútroštátne pomery, pričom sa však musia dodržiavať právne predpisy Spoločenstva.
- (38) Členské štáty môžu určiť dodávateľa poslednej inštancie. Týmto dodávateľom môže byť obchodné oddelenie vertikálne integrovaného podniku, ktorý je aj distribútorom, za podmienky, že spĺňa požiadavky tejto smernice na oddelenie.
- (39) Opatrenia na dosiahnutie cieľov sociálnej a hospodárskej súdržnosti vykonané členskými štátmi môžu zahŕňať najmä zabezpečenie primeraných hospodárskych stimulov, podľa potreby prostredníctvom všetkých existujúcich vnútroštátnych nástrojov a nástrojov Spoločenstva. Medzi tieto nástroje môžu patriť aj mechanizmy zodpovednosti na zaručenie nevyhnutných investícií.
- (40) Pokiaľ opatrenia prijaté členskými štátmi na splnenie povinností služby vo verejnom záujme predstavujú štátnu pomoc podľa článku 87 ods. 1 zmluvy, podľa článku 88 ods. 3 zmluvy sú členské štáty povinné oznamovať ich Komisii.
- (41) Požiadavky služby vo verejnom záujme a spoločné minimálne normy, ktoré z nich vyplývajú, sa musia ďalej posilniť s cieľom zabezpečiť, aby všetci spotrebiteľia mali prospech z hospodárskej súťaže. Kľúčovým aspektom pri dodávke elektriny odberateľom je prístup k údajom o spotrebe, pričom spotrebiteľia musia mať prístup k svojim údajom, aby mohli vyzvať konkurenčné podniky na predloženie ponuky na základe týchto údajov. Spotrebiteľia by takisto mali mať právo na náležité informácie o svojej spotrebe energie. Pravidelne poskytované informácie o nákladoch na energiu budú motiváciou na úsporu energie, pretože odberateľom budú poskytovať priamu spätnú väzbu o účinkoch investícií do energetickej efektívnosti a zmeny správania.
- (42) Členské štáty by mali s cieľom vytvoriť vnútorný trh s elektrickou energiou posilňovať integráciu svojich národných trhov a spoluprácu medzi prevádzkovateľmi sústav na úrovni Spoločenstva a na regionálnej úrovni.

(43) Regulačné orgány by mali tiež poskytovať informácie o trhu, aby mohla Komisia vykonávať svoju úlohu ako pozorovateľ a monitorovať vnútorný trh s elektrickou energiou a jeho vývoj z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého hľadiska vrátane takých aspektov, ako je výrobná kapacita, rozdielne zdroje výroby elektriny, prenosová a distribučná infraštruktúra, cezhraničný obchod, investície, veľkoobchodné a spotrebiteľské ceny, likvidita trhu a zlepšenia v oblasti životného prostredia a efektívnosti.

(44) Keďže cieľ tejto smernice, a to vytvorenie plne funkčného vnútorného trhu s elektrickou energiou, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(45) Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. .../2009 z ... o podmienkach prístupu do siete pre cezhraničné výmeny elektriny⁽¹⁾ môže Komisia prijímať usmernenia na dosiahnutie potrebného stupňa harmonizácie. Takéto usmernenia, ktoré sú záväznými vykonávacími opatreniami, predstavujú, aj pokiaľ ide o niektoré ustanovenia tejto smernice, užitočný nástroj, ktorý sa môže v prípade potreby rýchlo upraviť.

(46) Opatrenia potrebné na vykonávanie tejto smernice by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu⁽²⁾.

(47) Komisia by mala byť predovšetkým splnomocnená na prijatie usmernení potrebných na zabezpečenie minimálneho stupňa harmonizácie požadovanej na dosiahnutie cieľa tejto smernice. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť nepodstatné prvky tejto smernice jej doplnením o nové nepodstatné prvky, musia sa prijať v súlade s regulačným postupom s kontrolou ustanoveným v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.

(48) V súlade s bodom 34 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva⁽³⁾ sa členské štáty vyzývajú, aby pre seba a v záujme Spoločenstva vypracovali a zverejnili vlastné tabuľky, ktoré budú čo najlepšie vyjadrovať vzájomný vzťah medzi touto smernicou a opatreniami na jej transpozíciu.

(49) Vzhľadom na rozsah zmien a doplnení, ktoré sa majú vykonať v smernici 2003/54/ES, je kvôli jasnosti a racionalizácii žiaduce, aby sa dotknuté ustanovenia prepracovali a spojili do jedného textu novej smernice.

(50) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä Chartou základných práv Európskej únie,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Táto smernica ustanovuje spoločné pravidlá výroby, prenosu, distribúcie a dodávky elektriny. Ustanovuje pravidlá týkajúce sa organizácie a fungovania elektroenergetického odvetvia, prístupu na trh, kritérií a postupov vzťahujúcich sa na vyhlasovanie výberových konaní, udeľovania povolení a prevádzky sústav.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „výroba“ je výroba elektriny;
2. „výrobca“ je fyzická alebo právnická osoba vyrábajúca elektrinu;
3. „prenos“ je preprava elektriny v prepojenej sústave veľmi vysokého napätia a vysokého napätia s cieľom jej prepravy konečným odberateľom alebo distribútorom, nezahŕňa však dodávku;
4. „prevádzkovateľ prenosovej sústavy“ je fyzická alebo právnická osoba zodpovedná za prevádzku, zabezpečovanie údržby, a rozvoj prenosovej sústavy v danej oblasti a prípadne aj rozvoj jej prepojení s inými sústavami a za zabezpečovanie dlhodobej schopnosti sústavy uspokojovať primeraný dopyt po prenose elektriny;
5. „distribúcia“ je preprava elektriny vo vysokonapäťových, strednonapäťových a nízkonapäťových distribučných sústavách s cieľom jej distribuovania odberateľom, nezahŕňa však dodávku;
6. „prevádzkovateľ distribučnej sústavy“ je fyzická alebo právnická osoba zodpovedná za prevádzku, zabezpečovanie údržby, a v prípade potreby rozvoj distribučnej sústavy v danej oblasti a prípadne aj rozvoj jej prepojení s inými sústavami a za zabezpečovanie dlhodobej schopnosti sústavy uspokojovať primeraný dopyt po distribúcii elektriny;
7. „odberatelia“ sú veľkoobchodní a koncoví odberatelia elektriny;
8. „veľkoobchodní odberatelia“ sú všetky fyzické alebo právnické osoby, ktoré nakupujú elektrinu na účely jej ďalšieho predaja v rámci alebo mimo sústavy, v ktorej sú usadené;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L ...

⁽²⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 321, 31.12.2003, s. 1.

9. „koncoví odberatelia“ sú odberatelia, ktorí nakupujú elektrinu pre svoju vlastnú spotrebu;
10. „odberatelia elektriny v domácnosti“ sú odberatelia, ktorí nakupujú elektrinu pre vlastnú spotrebu v domácnosti, okrem obchodných a profesionálnych činností;
11. „odberatelia elektriny mimo domácnosti“ sú akékoľvek fyzické a právnické osoby, ktoré nakupujú elektrinu, ktorá nie je určená pre ich vlastnú spotrebu v domácnosti, a zahŕňajú výrobcov a veľkoobchodných odberateľov;
12. „oprávnení odberatelia“ sú odberatelia, ktorí môžu nakupovať elektrinu od dodávateľa podľa svojho výberu, v zmysle článku 32;
13. „spojovacie vedenie“ je zariadenie používané na prepájanie elektrických sústav;
14. „prepojená sústava“ je niekoľko prenosových a distribučných sústav navzájom prepojených prostredníctvom jedného alebo viacerých spojovacích vedení;
15. „priame vedenie“ je buď elektrické vedenie spájajúce izolované miesto výroby s izolovaným odberateľom, alebo elektrické vedenie spájajúce výrobcu elektriny a podnik dodávajúci elektrinu, ktorý priamo zásobuje svoje vlastné zariadenia, dcérske spoločnosti alebo oprávnených odberateľov;
16. „hospodárska priorita“ je klasifikáciu zdrojov dodávky elektriny podľa hospodárskych kritérií;
17. „podporné služby“ sú všetky služby potrebné na prevádzku prenosovej alebo distribučnej sústavy;
18. „užívatelia sústavy“ sú všetky fyzické alebo právnické osoby, ktoré dodávajú elektrinu do prenosovej alebo distribučnej sústavy, alebo ktorým je elektrina z týchto sústav dodávaná;
19. „dodávka“ je predaj elektriny odberateľom vrátane jej ďalšieho predaja;
20. „integrovateľný elektroenergetický podnik“ je vertikálne alebo horizontálne integrovaný podnik;
21. „vertikálne integrovaný podnik“ je elektroenergetický podnik alebo skupina elektroenergetických podnikov, v ktorých je na vykonávanie kontroly priamo alebo nepriamo oprávnená tá istá osoba alebo osoby a kde podnik alebo skupina podnikov vykonáva v súvislosti s elektrinou aspoň jednu z týchto činností: prenos alebo distribúcia elektriny, a zároveň aspoň jednu z činností: výroba alebo dodávka elektriny;
22. „príbuzné podniky“ sú prepojené podniky v zmysle článku 41 siedmej smernice Rady 83/349/EHS z 13. júna 1983 o konsolidovaných účtovných závierkach, vychádzajúcej z článku 44 ods. 2 písm. g) zmluvy (*), a/alebo pridružené podniky v zmysle článku 33 ods. 1 uvedenej smernice (†), a/alebo podniky, ktoré patria tým istým akcionárom/spoločníkom;
23. „horizontálne integrovaný podnik“ je podnik, ktorý vykonáva aspoň jednu z týchto činností: výroba elektriny na účely predaja, prenos, distribúcia alebo dodávka elektriny; ako aj inú činnosť nesúvisiacu s elektrinou;
24. „výberové konanie“ je postup, prostredníctvom ktorého sa pokrývajú ďalšie plánované požiadavky a doplňujúce kapacity dodávkami z nových alebo existujúcich výrobných kapacít;
25. „dlhodobé plánovanie“ je plánovanie potreby investícií do výroby a prenosovej a distribučnej kapacity z dlhodobého hľadiska s cieľom uspokojovať dopyt po elektrine v sústave a zabezpečovať dodávku odberateľom;
26. „malá izolovaná sústava“ je každá sústava, ktorá mala v roku 1996 spotrebu menšiu ako 3 000 GWh, ak sa menej ako 5 % jej ročnej spotreby získava prostredníctvom prepojenia s inými sústavami;
27. „izolovaná mikrosústava“ je každá sústava, ktorá mala v roku 1996 spotrebu menšiu ako 500 GWh a ktorá nie je prepojená s inými sústavami;
28. „bezpečnosť“ je bezpečnosť dodávky a poskytovania elektriny, ako aj technická bezpečnosť;
29. „energetická účinnosť/riadenie na strane dopytu“ je komplexný alebo integrovaný prístup zameraný na ovplyvňovanie množstva a časového plánu spotreby elektriny s cieľom znížiť primárnu spotrebu energie a zaťaženie počas špičky uprednostňovaním investícií do opatrení zabezpečujúcich energetickú účinnosť alebo iných opatrení, akými sú zmluvy o prerušiteľnej dodávke, pred investíciami na zvýšenie výrobnnej kapacity, ak sú uprednostnené investície najúčinnnejším a najhospodárnejším riešením s prihliadnutím na pozitívny vplyv zníženia spotreby energie na životné prostredie a súvisiace aspekty bezpečnosti dodávky a distribučných nákladov;
30. „obnoviteľné zdroje energie“ sú obnoviteľné nefosílné zdroje energie (veterná, slnečná a geotermálna energia, energia vln a prílivu, vodná energia, energia z biomasy, skládkového plynu, plynu z čističiek odpadových vôd a bioplynu);
31. „distribúovaná výroba“ sú podniky vyrábajúce elektrinu pripojené na distribučnú sústavu;
32. „zmluva o dodávke elektriny“ je zmluva na dodávku elektriny, nevzťahuje sa však na derivát elektriny;
33. „derivát elektriny“ je finančný nástroj špecifikovaný v bodoch 5, 6 alebo 7 oddielu C prílohy I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi (‡), ak sa tento nástroj týka elektriny;
34. „kontrola“ sú všetky práva, zmluvy alebo iné prostriedky, ktoré samostatne alebo v kombinácii a vzhľadom na príslušné skutočnosti alebo právne predpisy dávajú možnosť vykonávať rozhodujúci vplyv nad podnikom predovšetkým prostredníctvom:
 - a) vlastníckych alebo užívacích práv k všetkým aktívam podniku alebo k ich časti;

(*) Názov smernice 83/349/EHS sa upravil tak, aby zohľadnil prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 12 Amsterdamskej zmluvy; pôvodne sa odkazovalo na článok 54 ods. 3 písm. g).

(†) Ú. v. ES L 193, 18.7.1983, s. 1.

(‡) Ú. v. EÚ L 145, 30.4.2004, s. 1.

- b) práv alebo zmlúv, ktoré umožňujú vykonávať rozhodujúci vplyv na zloženie, hlasovanie alebo rozhodovanie orgánov podniku.

35. „elektroenergetický podnik“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva aspoň jednu z týchto činností: výroba, prenos, distribúcia, dodávka alebo nákup elektriny a ktorá je v súvislosti s týmito činnosťami zodpovedná za obchodné a technické úlohy a/alebo údržbu; nezahŕňa však koncových odberateľov.

KAPITOLA II

Všeobecné pravidlá organizácie odvetvia

Článok 3

Povinnosti služby vo verejnom záujme a ochrana spotrebiteľa

1. Členské štáty na základe svojich inštitucionálnej organizácie a s náležitým zreteľom na zásadu subsidiarity zabezpečujú, aby bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, elektroenergetické podniky fungovali v súlade so zásadami tejto smernice s cieľom dosiahnuť konkurencieschopný, bezpečný a vzhľadom na životné prostredie udržateľný trh s elektrickou energiou, a aby tieto podniky neboli diskriminované z hľadiska ich práv alebo povinností.

2. So zreteľom na príslušné ustanovenia zmluvy, najmä na jej článok 86, členské štáty môžu podnikom fungujúcim v odvetví elektroenergetiky z hľadiska všeobecného hospodárskeho záujmu uložiť povinnosti služby vo verejnom záujme, ktoré sa môžu vzťahovať na bezpečnosť, vrátane bezpečnosti dodávky, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok a ochrany životného prostredia, vrátane energetickej účinnosti a ochrany klímy. Tieto povinnosti musia byť jasne definované, transparentné, nediskriminačné, overiteľné a pre elektroenergetické podniky Spoločenstva zaručujú rovnosť prístupu k národným spotrebiteľom. Vo vzťahu k bezpečnosti dodávky, riadeniu energetickej účinnosti/riadeniu na strane dopytu a v záujme plnenia cieľov v oblasti životného prostredia uvedených v tomto odseku môžu členské štáty zavádzať dlhodobé plánovanie, pričom vezmú do úvahy, že o prístup do sústavy sa možno budú usilovať tretie strany.

3. Členské štáty zabezpečia, aby všetci odberatelia elektriny v domácnosti, a ak to členské štáty uznajú za vhodné, aj malé podniky (konkrétne podniky s menej ako 50 zamestnancami a s ročným obratom alebo súvahou nepresahujúcou 10 miliónov EUR) využívali univerzálnu službu, teda právo na dodávku elektriny na ich území v stanovenej kvalite za primerané, jednoducho a jasne porovnateľné a transparentné ceny. Na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby môžu členské štáty určiť dodávateľa poslednej inštancie. Členské štáty uložia distribučným spoločnostiam povinnosť pripojiť odberateľov do svojej siete za podmienok a pri dodržaní taríf stanovených v súlade s postupom ustanoveným v článku 36 ods. 6. Žiadne ustanovenie tejto smernice nebráni členským štátom, aby posilňovali trhovú pozíciu odberateľov elektriny v domácnosti a malých a stredných odberateľov podporovaním možností dobrovoľného združovania sa na účely zastupovania tejto skupiny odberateľov.

Prvý pododsek sa vykonáva transparentným a nediskriminačným spôsobom a nebráni otváraniu trhu ustanovenému v článku 32.

4. Finančná kompenzácia, iné formy kompenzácie a exkluzívne práva, ktoré členský štát udeľuje na plnenie povinností ustanovených v odsekoch 2 a 3, sa poskytujú nediskriminačným a transparentným spôsobom.

5. Členské štáty prijímú náležité opatrenia na ochranu koncových odberateľov a zabezpečujú najmä, aby existovali dostatočné záruky na ochranu zraniteľných odberateľov vrátane opatrení na zabránenie ich odpojeniu. V tejto súvislosti môžu členské štáty prijímať opatrenia na ochranu koncových odberateľov z odľahlých oblastí. Zabezpečia vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa, najmä vzhľadom na transparentnosť týkajúcu sa zmluvných podmienok, všeobecných informácií a mechanizmov na urovnávanie sporov. Členské štáty zabezpečia, aby oprávnený odberateľ bol naozaj schopný prejsť k novému dodávateľovi. Tieto opatrenia musia zahŕňať opatrenia uvedené v prílohe I, aspoň pokiaľ ide o odberateľov elektriny v domácnosti.

6. Členské štáty zabezpečia, aby dodávatelia elektriny uvádzali na účtoch alebo súčasne zasielaných materiáloch a na propagačných materiáloch poskytovaných koncovým odberateľom:

a) podiel každého zdroja energie na celkovom palivovom mixe dodávateľa za predchádzajúci rok;

b) minimálne odkaz na existujúce referenčné zdroje, ako sú internetové stránky, na ktorých sú verejne dostupné informácie o vplyvoch na životné prostredie, aspoň v podobe údajov o emisiách CO₂ a rádioaktívnom odpade, ktorý vznikol pri výrobe elektriny z celkového palivového mixu dodávateľa za predchádzajúci rok.

Pokiaľ ide o elektrinu získavanú prostredníctvom výmeny elektriny alebo dovozu od podniku, ktorý sa nachádza mimo Spoločenstva, možno použiť súhrnné číselné údaje poskytnuté pri takejto výmene alebo podnikom za predchádzajúci rok.

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby informácie, ktoré dodávatelia poskytnú svojim odberateľom podľa tohto článku, boli spoľahlivé.

7. Členské štáty vykonávajú vhodné opatrenia na dosiahnutie cieľov sociálnej a hospodárskej súdržnosti a ochrany životného prostredia, ktoré môžu zahŕňať opatrenia na riadenie energetickej účinnosti/riadenie na strane dopytu a prostriedky na boj proti zmene klímy a opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávky. K takýmto opatreniam môže patriť najmä poskytovanie primeraných hospodárskych stimulov a prípadne aj využívanie všetkých existujúcich vnútroštátnych nástrojov a nástrojov Spoločenstva na údržbu a výstavbu potrebnej infraštruktúry sietí vrátane kapacít prepojenia.

8. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že nebudú uplatňovať ustanovenia článkov 7, 8, 31 a/alebo článku 33 do tej miery, pokiaľ by ich uplatňovanie z právnych alebo skutkových dôvodov bránilo plneniu povinností uložených elektroenergetickým podnikom vo všeobecnom hospodárskom záujme a pokiaľ by nebol ovplyvnený rozvoj obchodu v takom rozsahu,

že by to bolo v rozpore so záujmami Spoločenstva. Medzi záujmy Spoločenstva okrem iného patrí hospodárska súťaž vzhľadom na oprávnených odberateľov v súlade s touto smernicou a článkom 86 zmluvy.

9. Členské štáty pri vykonávaní tejto smernice informujú Komisiu o všetkých opatreniach prijatých na plnenie povinností univerzálnej služby a služby vo verejnom záujme vrátane ochrany spotrebiteľa a životného prostredia a o ich možnom vplyve na národnú a medzinárodnú hospodársku súťaž bez ohľadu na to, či tieto opatrenia vyžadujú odchýlku od ustanovení tejto smernice alebo nie. Následne každé dva roky Komisiu informujú o všetkých zmenách týchto opatrení bez ohľadu na to, či vyžadujú odchýlku od tejto smernice alebo nie.

Článok 4

Monitorovanie bezpečnosti dodávky

Členské štáty zabezpečujú monitorovanie bezpečnosti dodávky. Pokiaľ to členské štáty považujú za vhodné, môžu touto úlohou poveriť regulačné orgány uvedené v článku 34. Toto monitorovanie sa vzťahuje najmä na rovnováhu medzi ponukou a dopytom na národnom trhu, úroveň očakávaného budúceho dopytu, predpokladané dodatočné kapacity, ktoré sa plánujú alebo sú vo výstavbe, a kvalitu a úroveň údržby sietí, ako aj opatrenia na pokrytie dopytu počas špičky a na riešenie výpadkov jedného alebo viacerých dodávateľov. Príslušné orgány každé dva roky do 31. júla uverejnia správu, v ktorej sa uvádzajú zistenia vyplývajúce z monitorovania týchto záležitostí, ako aj všetky prijaté alebo plánované opatrenia na ich riešenie, a bezodkladne túto správu zašlú Komisii.

Článok 5

Technické pravidlá

Členské štáty zabezpečia určenie kritérií technickej bezpečnosti a vypracovanie a zverejnenie technických pravidiel, ktorými sa stanovujú minimálne technicko-konštrukčné a prevádzkové požiadavky na pripájanie do sústavy výrobných zariadení, distribučných sústav, priamo pripojených zariadení spotrebiteľov, okruhov prepojení a priamych vedení. Tieto technické pravidlá musia zabezpečovať interoperabilitu sústav a byť objektívne a nediskriminačné. Oznamujú sa Komisii v súlade s článkom 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov ako aj pravidiel týkajúcich sa služieb informačnej spoločnosti ⁽¹⁾.

Článok 6

Podpora regionálnej spolupráce

1. Členské štáty navzájom spolupracujú v záujme integrácie svojich národných trhov aspoň na regionálnej úrovni. Členské štáty predovšetkým podporujú spoluprácu prevádzkovateľov prenosových sústav na regionálnej úrovni a zosúladienie ich

právneho a regulačného rámca. Medzi zemepisné oblasti, ktorých sa táto regionálna spolupráca týka, patria zemepisné oblasti stanovené v súlade s článkom 12 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. .../2009. Táto spolupráca sa môže týkať i iných zemepisných oblastí.

2. Členské štáty prostredníctvom vykonávania tejto smernice zabezpečia, aby prevádzkovatelia prenosových sústav mali na regionálnej úrovni jeden alebo viaceré integrované systémy, ktoré by pokrývali dva alebo viacero členských štátov na účely pridelovania kapacity a kontroly bezpečnosti siete.

3. Ak majú vertikálne integrovaní prevádzkovatelia prenosových sústav účasť na spoločnom podniku vytvorenom na účely uskutočňovania tejto spolupráce, tento spoločný podnik vypracuje a plní program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté s cieľom zabezpečiť vylúčenie diskriminačného správania a správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou. V programe súladu sa stanovujú osobitné povinnosti zamestnancov na splnenie cieľa, ktorým je vylúčenie diskriminačného správania a správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou. Program podlieha schváleniu agentúrou. Dodržiavanie tohto programu nezávisle monitorujú subjekty zodpovedné za zabezpečenie súladu vertikálne integrovaných prevádzkovateľov prenosových sústav.

KAPITOLA III

Výroba

Článok 7

Postup na udeľovanie povolení pre nové kapacity

1. Na výstavbu nových výrobných kapacít prijímajú členské štáty postup na udeľovanie povolení, ktorý sa bude uplatňovať v súlade s objektívnymi, transparentnými a nediskriminačnými kritériami.

2. Členské štáty ustanovia kritériá udeľovania povolení na výstavbu výrobných kapacít na svojom území. Tieto kritériá sa môžu týkať:

- a) bezpečnosti a zabezpečenia elektrizačnej sústavy, zariadení a príslušenstva;
- b) ochrany verejného zdravia a bezpečnosti;
- c) ochrany životného prostredia;
- d) využitia pozemkov a ich rozmiestnenia;
- e) využitia verejných pozemkov;
- f) energetickej účinnosti;
- g) povahy primárnych zdrojov;
- h) údajov o žiadateľovi, ako je technická, ekonomická a finančná spôsobilosť;
- i) súladu s opatreniami prijatými podľa článku 3.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 204, 21.7.1998, s. 37.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa pri postupoch na udeľovanie povolení pre malú a/alebo distribuovanú výrobu brala do úvahy ich obmedzená veľkosť a potenciálny vplyv.

4. Postupy na udeľovanie povolení a kritériá sa uverejňujú. Žiadatelia sú informovaní o dôvodoch akéhokoľvek odmietnutia udeliť povolenie. Dôvody musia byť objektívne, nediskriminačné, riadne podložené a náležite odôvodnené. Žiadateľovi sa umožňuje podať odvolanie.

Článok 8

Výberové konanie na nové kapacity

1. Členské štáty v záujme bezpečnosti dodávky zabezpečia možnosť zabezpečenia nových kapacít alebo opatrení na riadenie energetickej účinnosti/riadenie na strane dopytu prostredníctvom výberového konania alebo akéhokoľvek rovnocenného postupu, pokiaľ ide o transparentnosť a nediskrimináciu, na základe uverejnených kritérií. Tieto postupy sa však môžu začať iba v prípade, ak výrobné kapacity budované na základe postupu na udelenie povolenia alebo opatrenia na riadenie energetickej efektívnosti/riadenia na strane dopytu prijímané na základe takéhoto postupu nie sú dostatočné na zabezpečenie bezpečnosti dodávky.

2. Členské štáty môžu v záujme ochrany životného prostredia a podpory najnovších technológií zabezpečiť možnosť výberového konania na nové kapacity na základe uverejnených kritérií. Takéto výberové konanie sa môže vzťahovať na nové kapacity alebo opatrenia na riadenie energetickej účinnosti/riadenia na strane dopytu. Výberové konanie sa však môže začať iba v prípade, ak výrobné kapacity budované na základe postupu na udelenie povolenia alebo opatrenia prijatého na základe takéhoto postupu nie sú dostatočné na dosiahnutie týchto cieľov.

3. Podrobnosti výberového konania na prostriedky výroby kapacity a opatrenia na riadenie energetickej účinnosti/riadenia na strane dopytu sa uverejnia v *Úradnom vestníku Európskej únie* najmenej šesť mesiacov pred konečným termínom na predloženie ponúk.

Špecifikácie výberového konania sa sprístupnia ktorémukolvek záujemcovi z radov podnikov usadených na území členského štátu tak, aby mal dostatočný čas na predloženie ponuky.

S cieľom zabezpečiť transparentnosť a nediskrimináciu obsahujú špecifikácie výberového konania podrobný opis špecifikácií zákazky a postupu, ktorým sa majú riadiť všetci uchádzači, a vyčerpávajúci zoznam kritérií, ktorými sa riadi výber uchádzačov a zadanie zákazky vrátane stimulov, ako sú dotácie, ktoré výberové konanie zahŕňa. Tieto špecifikácie sa tiež môžu týkať oblastí uvedených v článku 7 ods. 2.

4. Vo výzvach na výberové konanie na potrebné výrobné kapacity sa musia zvažovať aj ponuky na dodávku elektriny s dlhodobými zárukami od existujúcich výrobných jednotiek za podmienky, že sa takto môžu uspokojiť dodatočné požiadavky.

5. Členské štáty určia orgán alebo verejný alebo súkromný subjekt nezávislý od výroby, prenosu, distribúcie a dodávky elektriny, ktorým môže byť aj regulačný orgán uvedený v článku 34 ods. 1, ktorý bude zodpovedný za organizáciu, monitorovanie a kontrolu výberového konania uvedeného v odsekoch 1 až 4. Pokiaľ je prevádzkovateľ prenosovej sústavy plne nezávislý od iných činností, ktoré sa netýkajú prenosovej sústavy v zmysle vlastníctva, môže sa určiť ako subjekt zodpovedný za organizáciu, monitorovanie a kontrolu výberového konania. Tento orgán alebo subjekt prijme všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie dôveryhodnosti informácií obsiahnutých v predložených ponukách.

KAPITOLA IV

Prevádzka prenosovej sústavy

Článok 9

Oddelenie prenosových sústav a prevádzkovateľov prenosových sústav

1. Členské štáty zabezpečia, aby od ... (*):

a) každý podnik, ktorý vlastní prenosovú sústavu, konal ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy;

b) tá istá osoba alebo osoby neboli oprávnené:

i) priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo prenosovou sústavou, alebo si v súvislosti s nimi uplatňovať akékoľvek právo; alebo

ii) priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo nad prenosovou sústavou a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, alebo si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo;

c) tá istá osoba alebo osoby neboli oprávnené vymenúvať členov dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktoré podnik právne zastupujú, prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prenosovej sústavy a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, alebo si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo; a

d) tá istá osoba nebola oprávnená byť členom dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktoré podnik právne zastupujú, podniku, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, a prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prenosovej sústavy.

(*) Dátum transpozície tejto smernice + jeden rok, t. j. 30 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

2. Medzi práva uvedené v odseku 1 písm. b) a c) patria najmä:

- a) právomoc vykonávať hlasovacie práva; alebo
- b) právomoc vymenúvať členov dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktorý podnik právne zastupujú.

3. Na účely odseku 1 písm. b) pojem „podnik, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť“ zahŕňa „podnik, ktorý vykonáva ťažobnú a dodávateľskú činnosť“ v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/.../ES z ... o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom⁽¹⁾, a pojmy „prevádzkovateľ prenosovej sústavy“ a „prenosová sústava“ zahŕňajú „prevádzkovateľa prepravnej siete“ a „prepravnú sieť“ v zmysle smernice 2009/.../ES.

4. Členské štáty môžu povoliť výnimky z ustanovení odseku 1 písm. b) a c) do ... (*) pod podmienkou, že prevádzkovatelia prenosových sústav nie sú súčasťou vertikálne integrovaného podniku.

5. Povinnosť stanovená v odseku 1 písm. a) sa považuje za splnenú v situácii, keď dva alebo viaceré podniky vlastniace prenosové sústavy vytvoria spoločný podnik, ktorý v súvislosti s príslušnými prenosovými sústavami koná ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy v dvoch alebo viacerých členských štátoch. Žiadny iný podnik nemôže byť súčasťou spoločného podniku, pokiaľ nebol schválený podľa článku 13 ako nezávislý prevádzkovateľ sústavy alebo nezávislý prevádzkovateľ prenosovej sústavy na účely kapitoly V.

6. Ak osoba uvedená v odseku 1 písm. b), c) a d) je členský štát alebo iný verejnoprávny subjekt, dva samostatné verejnoprávne subjekty, ktoré vykonávajú na jednej strane kontrolu nad prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo prenosovou sústavou a na druhej strane kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, sa na účely vykonávania tohto článku nepovažujú za tú istú osobu alebo osoby.

7. Členské štáty zabezpečia, aby sa obchodné citlivé informácie uvedené v článku 16, ktoré má prevádzkovateľ prenosovej sústavy, ktorý bol súčasťou vertikálne integrovaného podniku, ani personál tohto prevádzkovateľa prenosovej sústavy, neposkytli podnikom, ktoré vykonávajú výrobnú alebo dodávateľskú činnosť.

8. Ak ku ... (**) patrí prenosová sústava vertikálne integrovanému podniku, členský štát môže rozhodnúť o neuplatňovaní odseku 1.

Dotknuté členské štáty v takom prípade:

- a) určia nezávislého prevádzkovateľa sústavy v súlade s článkom 13; alebo
- b) uplatňujú ustanovenia kapitoly V.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L ...

(*) Dátum transpozície tejto smernice + 2 roky, t. j. 42 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

(**) Dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

9. Ak ku ... (**) patrí prenosová sústava vertikálne integrovanému podniku a ak sú zavedené opatrenia, ktoré zaručujú väčšiu nezávislosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy ako ustanovenia kapitoly V, členský štát sa môže rozhodnúť neuplatňovať odsek 1.

10. Schváleniu a určeniu podniku za prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa odseku 9 tohto článku predchádza jeho certifikácia podľa postupov ustanovených v článku 10 ods. 4, 5 a 6 tejto smernice a článku 3 nariadenia (ES) č. .../2009, na základe ktorých Komisia overuje, či zavedené opatrenia jednoznačne zaručujú väčšiu nezávislosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy ako ustanovenia kapitoly V.

11. Vertikálne integrovanému podniku, ktorý vlastní prenosovú sústavu, sa v žiadnom prípade nemôže zabrániť, aby prijal opatrenia na zabezpečenie súladu s ustanoveniami odseku 1.

12. Podniky, ktoré vykonávajú výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, nesmú v žiadnom prípade získať priamo ani nepriamo kontrolu nad oddeleným prevádzkovateľom prenosovej sústavy z členského štátu, ktorý uplatňuje odsek 1, ani si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo.

Článok 10

Určenie a certifikácia prevádzkovateľov prenosových sústav

1. Schváleniu a určeniu podniku za prevádzkovateľa prenosovej sústavy predchádza jeho certifikácia podľa postupov ustanovených v odsekoch 4, 5 a 6 tohto článku a článku 3 nariadenia (ES) č. .../2009.

2. Podniky, ktoré vlastnia prenosovú sústavu a ktoré podľa certifikačného postupu národný regulačný orgán certifikoval ako podniky, ktoré spĺňajú požiadavky článku 9, schvaľujú a za prevádzkovateľov prenosových sústav určujú členské štáty. Určenie prevádzkovateľov prenosových sústav sa oznámi Komisii a uverejní sa v Úradnom vestníku Európskej únie.

3. Prevádzkovatelia prenosových sústav oznámia regulačnému orgánu všetky plánované transakcie, ktoré si môžu vyžadovať prehodnotenie dodržiavania požiadaviek článku 9 zo strany týchto prevádzkovateľov.

4. Regulačné orgány monitorujú trvalé dodržiavanie požiadaviek článku 9 zo strany prevádzkovateľov prenosových sústav. S cieľom zabezpečiť takéto dodržiavanie začnú certifikačný postup:

- a) po prijatí oznámenia od prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa odseku 3;
- b) z vlastného podnetu, ak majú vedomosť o tom, že plánovaná zmena práv alebo vplyvu nad vlastníckmi prenosových sústav alebo prevádzkovateľmi prenosových sústav môže viesť k porušeniu článku 9, alebo ak majú dôvod domnievať sa, že k takému porušeniu došlo; alebo
- c) na základe odôvodnenej žiadosti Komisie.

5. Regulačné orgány prijímú rozhodnutie o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy do štyroch mesiacov odo dňa doručenia oznámenia od prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo odo dňa doručenia žiadosti Komisie. Po uplynutí tejto doby sa certifikácia považuje za udelenú. Explicitné alebo implicitné rozhodnutie regulačného orgánu nadobudne účinnosť až po ukončení postupu stanoveného v odseku 6.

6. Regulačný orgán Komisie bezodkladne oznámi explicitné alebo implicitné rozhodnutie o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy a doručí jej všetky informácie, ktoré sa týkajú tohto rozhodnutia. Komisia koná v súlade s postupom ustanoveným v článku 3 nariadenia (ES) č. .../2009.

7. Regulačné orgány a Komisia môžu od prevádzkovateľov prenosových sústav a podnikov, ktoré vykonávajú výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, žiadať akékoľvek informácie dôležité pre plnenie svojich úloh podľa tohto článku.

8. Regulačné orgány a Komisia zachovávajú dôvernosc' citlivých obchodných informácií.

Článok 11

Certifikácia v prípade tretích krajín

1. Ak o certifikáciu žiada vlastník prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ prenosovej sústavy kontrolovaný osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín, regulačný orgán to oznámi Komisii.

Regulačný orgán tiež bezodkladne informuje Komisiu o každej situácii, v dôsledku ktorej by osoba alebo osoby z tretej krajiny alebo tretích krajín získali kontrolu nad prenosovou sústavou alebo prevádzkovateľom prenosovej sústavy.

2. Prevádzkovatelia prenosových sústav informujú regulačný orgán o každej situácii, v dôsledku ktorej by osoba alebo osoby z tretej krajiny alebo tretích krajín získali kontrolu nad prenosovou sústavou alebo prevádzkovateľom prenosovej sústavy.

3. Regulačný orgán prijme návrh rozhodnutia o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy do štyroch mesiacov od dátumu prijatia oznámenia od prevádzkovateľa prenosovej sústavy. Certifikáciu zamietne, pokiaľ sa nepreukáže, že:

a) dotknutý subjekt dodržiava požiadavky článku 9; a

b) certifikáciou sa neohrozí bezpečnosť dodávky energie príslušného členského štátu ani Spoločenstva, pričom túto skutočnosť je potrebné preukázať regulačnému orgánu alebo inému príslušnému orgánu, ktorý určí daný členský štát. Pri

zvažovaní tejto otázky regulačný orgán alebo iný určený príslušný orgán prihliada na:

i) práva a povinnosti Spoločenstva vo vzťahu k takejto tretej krajine, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane akejkoľvek dohody uzavretej s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktorých zmluvnou stranou je Spoločenstvo a ktoré sa zaoberajú otázkami bezpečnosti dodávky energie,

ii) práva a povinnosti členského štátu vo vzťahu k takejto tretej krajine, ktoré vyplývajú z dohôd, ktoré s ňou uzatvoril, pokiaľ sú v súlade s právom Spoločenstva; a

iii) iné osobitné skutočnosti a okolnosti prípadu a dotknutej tretej krajiny.

4. Regulačný orgán bezodkladne oznámi rozhodnutie Komisii spolu so všetkými informáciami, ktoré sa tohto rozhodnutia týkajú.

5. Členské štáty ustanovia, aby regulačný orgán a/alebo určený príslušný orgán uvedený v odseku 3 písm. b) pred prijatím rozhodnutia regulačného orgánu o certifikácii požiadal Komisiu o stanovisko k skutočnosti, či:

a) dotknutý subjekt dodržiava požiadavky článku 9; a

b) sa certifikáciou neohrozí bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva.

6. Komisia preskúma žiadosť uvedenú v odseku 5 bezodkladne po jej doručení. Stanovisko doručí národnému regulačnému orgánu alebo určenému príslušnému orgánu, podľa toho, kto oň požiadal, do dvoch mesiacov od doručenia žiadosti.

Komisia môže pri vypracúvaní stanoviska požiadať o vyjadrenie agentúru, dotknutý členský štát a zainteresované strany. V prípade takejto žiadosti Komisie sa dvojmesačná lehota predĺži o dva mesiace.

Ak Komisia v lehote uvedenej v prvom a druhom pododseku nevydá stanovisko, považuje sa to za nevznesenie námietky voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

7. Komisia pri posudzovaní, či kontrola osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín ohrozí bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva, prihliada na:

a) špecifiká daného prípadu a dotknutej tretej krajiny alebo tretích krajín; a

b) práva a povinnosti Spoločenstva vo vzťahu k tejto tretej krajine alebo tretím krajinám, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane dohôd uzatvorených s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktorých zmluvnou stranou je Spoločenstvo a ktoré sa zaoberajú otázkami bezpečnosti dodávky.

8. Národný regulačný orgán do dvoch mesiacov po uplynutí lehoty uvedenej v odseku 6 prijme konečné rozhodnutie o certifikácii. Národný regulačný orgán pri prijímaní svojho konečného rozhodnutia v čo najširšej miere prihliada na stanovisko Komisie. Každý členský štát má vždy právo certifikáciu zamietnuť, ak by sa jej udelením ohrozila jeho bezpečnosť z hľadiska dodávky energie. Ak členský štát na posúdenie odseku 3 písm. b) určil iný príslušný orgán, môže požiadať národný regulačný orgán, aby prijal konečné rozhodnutie, ktoré bude v súlade s posudkom tohto určeného príslušného orgánu. Konečné rozhodnutie národného regulačného orgánu a stanovisko Komisie sa uverejňujú spoločne.

9. Žiadne ustanovenie tohto článku nemá vplyv na právo členských štátov vykonávať v súlade s právnym poriadkom Spoločenstva vnútroštátnu zákonnú kontrolu s cieľom chrániť legitímne záujmy v oblasti verejnej bezpečnosti.

10. Komisia môže prijať usmernenia ustanovujúce podrobné pravidlá postupu, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 46 ods. 2.

11. Tento článok sa s výnimkou odseku 3 písm. a) vzťahuje aj na členské štáty, na ktoré sa vzťahuje odchýlka podľa článku 44.

Článok 12

Úlohy prevádzkovateľov prenosových sústav

Každý prevádzkovateľ prenosovej sústavy je zodpovedný za:

- a) zabezpečenie dlhodobej schopnosti sústavy uspokojovať primerané požiadavky na prenos elektriny, prevádzku, udržiavanie a rozvoj bezpečných, spoľahlivých a efektívnych prenosových sústav za hospodárnych podmienok s náležitým ohľadom na životné prostredie;
- b) prispievanie k bezpečnosti dodávky prostredníctvom primeranej prenosovej kapacity a spoľahlivosti sústavy;
- c) riadenie tokov elektriny v sústave, berúc do úvahy výmeny s inými prepojenými sústavami. Na tento účel je prevádzkovateľ prenosovej sústavy zodpovedný za zabezpečenie bezpečnej, spoľahlivej a efektívnej elektrizačnej sústavy a v tejto súvislosti za zabezpečenie dostupnosti všetkých podporných služieb, pokiaľ je táto dostupnosť nezávislá od akejkoľvek inej prenosovej sústavy, s ktorou je jeho sústava prepojená;
- d) poskytovanie prevádzkovateľovi akejkoľvek inej sústavy, s ktorou je jeho sústava prepojená, dostatočných informácií na zabezpečenie bezpečnej a účinnej prevádzky, koordinovaného rozvoja a interoperability prepojenej sústavy;
- e) zabezpečenie nediskriminácie užívateľov sústavy alebo skupín užívateľov sústavy, najmä v prospech s ním príbuzných podnikov; a
- f) poskytovanie informácií užívateľom sústavy, ktoré potrebujú pre účinný prístup do sústavy.

Článok 13

Nezávislí prevádzkovatelia sústav

1. Ak ku ... (*) patrí prenosová sústava vertikálne integrovanému podniku, členské štáty môžu rozhodnúť o neuplatňovaní článku 9 ods. 1 a určiť nezávislého prevádzkovateľa sústavy na návrh vlastníka prenosovej sústavy. Toto určenie podlieha schváleniu zo strany Komisie.

2. Členský štát môže schváliť a určiť nezávislého prevádzkovateľa sústavy iba za týchto podmienok:

- a) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal, že spĺňa požiadavky uvedené v článku 9 ods. 1 písm. b), c) a d);
 - b) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal, že disponuje finančnými, technickými, materiálnymi a ľudskými zdrojmi požadovanými na vykonávanie svojich úloh vyplývajúcich z ustanovení článku 12;
 - c) kandidujúci prevádzkovateľ sa zaviazal, že bude plniť 10-ročný plán rozvoja siete, ktorý monitoruje regulačný orgán;
 - d) vlastník prenosovej sústavy preukázal svoju schopnosť plniť si povinnosti vyplývajúce z ustanovení odseku 5. Na tento účel poskytne všetky návrhy zmluvných dojednaní s kandidujúcim podnikom a akýmkoľvek iným príslušným subjektom;
 - e) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal svoju schopnosť plniť si povinnosti vyplývajúce z ustanovení nariadenia (ES) č. .../2009 vrátane spolupráce s prevádzkovateľmi prenosových sústav na európskej a regionálnej úrovni.
3. Podniky, ktoré regulačný orgán certifikoval ako podniky, ktoré spĺňajú požiadavky článku 11 a článku 13 ods. 2, schvaľujú a za nezávislých prevádzkovateľov sústav určujú členské štáty. Uplatňuje sa certifikačný postup uvedený buď v článku 10 tejto smernice a článku 3 nariadenia (ES) č. .../2009 alebo v článku 11 tejto smernice.

4. Každý nezávislý prevádzkovateľ sústavy je zodpovedný za udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie vrátane výberu poplatkov za prístup, poplatkov za preťaženie a platieb v rámci kompenzačných mechanizmov medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav v súlade s článkom 13 nariadenia (ES) č. .../2009, ako aj za prevádzku, údržbu a rozvoj prenosovej sústavy a za zabezpečenie dlhodobej schopnosti sústavy uspokojovať primeraný dopyt prostredníctvom investičného plánovania. Pri rozvoji prenosovej sústavy je nezávislý prevádzkovateľ sústavy zodpovedný za plánovanie (vrátane postupu na udelenie povolenia) a výstavbu novej infraštruktúry a jej uvedenie do prevádzky. Na tieto účely koná nezávislý prevádzkovateľ sústavy ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy v súlade s touto kapitolou. Vlastník prenosovej sústavy nesmie byť zodpovedný za udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie, ani za investičné plánovanie.

(*) Dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

5. Ak bol určený nezávislý prevádzkovateľ sústavy, vlastník prenosovej sústavy:

- a) v plnej miere patrične spolupracuje s nezávislým prevádzkovateľom sústavy a podporuje ho na účely splnenia jeho úloh, v rámci čoho mu hlavne poskytuje všetky príslušné informácie;
- b) financuje investície, o ktorých rozhodol nezávislý prevádzkovateľ sústavy a ktoré schválil regulačný orgán, alebo dáva súhlas s ich financovaním akoukoľvek zainteresovanou stranou vrátane nezávislého prevádzkovateľa sústavy. Príslušné dojednania o financovaní podliehajú schváleniu regulačným orgánom. Regulačný orgán sa pred týmto schválením poradí s vlastníkom prenosovej sústavy a ostatnými zainteresovanými stranami;
- c) zabezpečuje krytie zodpovednosti súvisiacej s aktívami siete s výnimkou zodpovednosti súvisiacej s úlohami nezávislého prevádzkovateľa sústavy; a
- d) poskytuje záruky na uľahčenie financovania akéhokoľvek rozšírenia siete s výnimkou tých investícií, v ktorých prípade dal podľa písmena b) svoj súhlas na financovanie ktorukoľvek zainteresovanou stranou vrátane nezávislého prevádzkovateľa sústavy.

6. Príslušnému národnému orgánu pre hospodársku súťaž sa v úzkej spolupráci s regulačným orgánom udelia všetky príslušné právomoci na účinné monitorovanie dodržiavania povinností, ktoré vlastníkom prenosovej sústavy vyplývajú z ustanovení odseku 5.

Článok 14

Oddelenie vlastníkov prenosovej sústavy

1. Ak bol vymenovaný nezávislý prevádzkovateľ sústavy, je vlastníkom prenosovej sústavy, ktorý je súčasťou vertikálne integrovaného podniku, aspoň z hľadiska svojej právnej formy, organizácie a rozhodovania nezávislý od iných činností, ktoré nesúvisia s prenosom.

2. S cieľom zabezpečiť nezávislosť vlastníka prenosovej sústavy uvedenú v odseku 1 sa uplatňujú tieto minimálne kritériá:

- a) osoby zodpovedné za riadenie vlastníka prenosovej sústavy sa nemôžu zúčastňovať na podnikových štruktúrach integrovaného elektroenergetického podniku priamo alebo nepriamo zodpovedného za každodennú výrobu, distribúciu a dodávku elektriny;
- b) musia sa prijať vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie vlastníka prenosovej sústavy brali do úvahy spôsobom zaručujúcim, že budú schopné konať nezávisle; a
- c) vlastníkom prenosovej sústavy vypracuje program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylú-

čenia diskriminačného správania, a zabezpečí primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie týchto cieľov. Výročnú správu, v ktorej sa uvádzajú prijaté opatrenia, predkladá osoba alebo subjekt zodpovedný za monitorovanie programu súladu regulačnému orgánu a táto správa sa uverejňuje.

3. Komisia môže prijať usmernenia na zabezpečenie úplného a efektívneho dodržiavania odseku 2 tohto článku zo strany vlastníka prenosovej sústavy. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením, sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 46 ods. 2.

Článok 15

Dispečing a vyrovňovanie

1. Bez toho, aby bola dotknutá dodávka elektriny na základe zmluvných záväzkov vrátane tých, ktoré vyplývajú zo špecifikácií výberového konania, je prevádzkovateľ prenosovej sústavy, pokiaľ vykonáva takúto činnosť, zodpovedný za dispečing výrobných zariadení vo svojej oblasti a za určovanie využitia spojovacích vedení s inými sústavami.

2. Dispečing výrobných zariadení a využitie spojovacích vedení sa určuje na základe kritérií, ktoré môže schváliť členský štát a ktoré musia byť objektívne, uverejnené a uplatňované nediskriminačným spôsobom, čím sa zabezpečí riadne fungovanie vnútorného trhu s elektrickou energiou. Kritériá musia vziať do úvahy hospodársku prioritu elektriny z dostupných výrobných zariadení alebo prenosov spojovacími vedeniami a technické obmedzenia sústavy.

3. Členský štát môže pri dispečingu výrobných zariadení od prevádzkovateľa sústavy požadovať, aby dával prednosť výrobným zariadeniam využívajúcim obnoviteľné zdroje energie alebo odpad alebo zariadeniam vyrábajúcim kombinované teplo a elektrinu.

4. Členský štát môže z dôvodu bezpečnosti dodávky nariadiť, aby bola daná prednosť výrobným zariadeniam používajúcim domáce primárne palivové energetické zdroje v rozsahu, ktorý v akomkoľvek kalendárnom roku neprekračuje 15 % celkovej primárnej energie potrebnej na výrobu elektriny spotrebovanej v dotknutom členskom štáte.

5. Členské štáty môžu požadovať, aby prevádzkovatelia prenosových sústav dodržiavali minimálne normy pre údržbu a rozvoj prenosovej sústavy vrátane kapacity prepojenia.

6. Pokiaľ vykonávajú takúto činnosť, prevádzkovatelia prenosových sústav obstarávajú energiu, ktorú používajú na krytie energetických strát, a rezervnú kapacitu vo svojich sústavách transparentnými, nediskriminačnými a trhovými postupmi.

7. Pravidlá prijaté prevádzkovateľmi prenosových sústav na vyrovnanie odchýlok v elektrizačnej sústave musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné vrátane pravidiel účtovania poplatkov užívateľom ich sietí za odchýlky. Podmienky poskytovania takýchto služieb zo strany prevádzkovateľov prenosových sústav vrátane pravidiel a taríf sa stanovujú podľa metodiky zlučiteľnej s článkom 36 ods. 6 nediskriminačným spôsobom, ktorý odzrkadľuje náklady, a uverejnia sa.

Článok 16

Zachovávanie dôvernosti informácií prevádzkovateľmi prenosových sústav a vlastníckmi prenosových sústav

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 29 alebo ktorákoľvek iná zákonná povinnosť poskytovať informácie, každý prevádzkovateľ prenosovej sústavy a každý vlastník prenosovej sústavy zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej činnosti a zabráni tomu, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť z obchodného hľadiska výhodné, zverejnené diskriminačným spôsobom. Najmä nezverejní žiadne citlivé obchodné informácie ostatných častí podniku, pokiaľ to nie je potrebné na uskutočnenie obchodnej transakcie. S cieľom zabezpečiť úplné dodržiavanie pravidiel o oddelení informácií členské štáty zabezpečia, aby vlastníci prenosovej sústavy a zvyšok podniku nevyužívali spoločné služby ako sú spoločné právne služby, okrem čisto administratívnych funkcií a funkcií informačných technológií (IT).

2. Prevádzkovatelia prenosových sústav nesmú v súvislosti s predajom alebo nákupom elektriny realizovaným príbuznými podnikmi zneužívať citlivé obchodné informácie získané od tretích strán v súvislosti s poskytovaním alebo dojednávaním prístupu do sústavy.

KAPITOLA V

Nezávislý prevádzkovateľ prenosovej sústavy

Článok 17

Aktíva, zariadenie, personál a identita

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav musia byť vybavení všetkými finančnými, technickými, materiálnymi a ľudskými zdrojmi potrebnými na plnenie svojich povinností vyplývajúcich z tejto smernice a na prenos elektriny, konkrétne:

- a) prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí vlastníť aktíva potrebné na prenos elektriny vrátane prenosovej sústavy;
- b) prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí zamestnávať personál potrebný na prenos elektriny vrátane plnenia všetkých úloh spojených s fungovaním podniku;

c) prenájom personálu a poskytovanie služieb iným častiam vertikálne integrovaného podniku alebo prenájom personálu a prijímanie služieb od nich sa zakazuje. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy však môže poskytovať služby vertikálne integrovanému podniku, pokiaľ:

- i) poskytovanie týchto služieb nediskriminuje medzi užívateľmi sústavy, je dostupné všetkým užívateľom sústavy za rovnakých podmienok a neobmedzuje ani nenarušuje hospodársku súťaž v oblasti výroby alebo dodávky, a ani jej nebráni; a

- ii) regulačný orgán schválil podmienky poskytovania týchto služieb;

d) bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia dozorného orgánu podľa článku 20, prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí mať zo strany vertikálne integrovaného podniku včas prístupné príslušné finančné zdroje na budúce investičné projekty a/alebo nahradenie existujúcich aktív na základe príslušnej žiadosti prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

2. Okrem činností uvedených v článku 12 prenos elektriny zahŕňa prinajmenšom tieto činnosti:

- a) zastupovanie prevádzkovateľa prenosovej sústavy a styk s tretími stranami a regulačnými orgánmi;
- b) zastupovanie prevádzkovateľa prenosovej sústavy v rámci Európskej siete prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu („ENTSO pre elektrinu“);
- c) udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie na nediskriminačnom základe medzi užívateľmi sústavy alebo skupinami užívateľov sústavy;
- d) výber všetkých poplatkov, ktoré sa týkajú prenosovej sústavy vrátane poplatkov za prístup a vyrovnávacích poplatkov za podporné služby, ako napríklad nákup služieb (náklady na vyrovnanie, energia na krytie strát);
- e) prevádzka, údržba a rozvoj bezpečnej, efektívnej a hospodárnej prenosovej sústavy;
- f) investičné plánovanie zabezpečujúce dlhodobú schopnosť sústavy uspokojovať primeraný dopyt a zaručujúce bezpečnosť dodávky;
- g) zakladanie vhodných spoločných podnikov, a to aj s jedným alebo viacerými prevádzkovateľmi prenosových sústav, s burzami elektriny a s ďalšími príslušnými aktérmi s cieľom vytvoriť regionálne trhy alebo uľahčiť proces liberalizácie; a
- h) všetky služby, ktoré súvisia s fungovaním podniku vrátane právnych služieb, účtovníctva a služieb IT.

3. Právna forma prevádzkovateľov prenosových sústav je spoločnosť s ručením obmedzeným uvedená v článku 1 smernice Rady 68/151/EHS⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Prvá smernica Rady 68/151/EHS z 9. marca 1968 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 58 zmluvy s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto ochranných opatrení v rámci celého spoločenstva (Ú. v. ES L 65, 14.3.1968, s. 8).

4. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy dbá na to, aby nedošlo k zámene, pokiaľ ide o jeho podnikovú identitu, komunikáciu, označovanie a priestory, v súvislosti so samostatnou identitou vertikálne integrovaného podniku alebo akejkoľvek jeho časti.

5. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy s nijakou časťou vertikálne integrovaného podniku spoločne nevyužíva systémy ani zariadenia IT, fyzické priestory ani systémy na ochranu pred neoprávneným vstupom, ani tých istých poradcov či externých dodávateľov systémov alebo zariadení IT, ani systémov na ochranu pred neoprávneným vstupom.

6. Účtovníctvo prevádzkovateľov prenosových sústav overujú iní audítori než tí, ktorí overujú účtovníctvo vertikálne integrovaného podniku alebo jeho častí.

Článok 18

Nezávislosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy

1. Bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia dozorného orgánu podľa článku 20, prevádzkovateľ prenosovej sústavy má:

- a) účinné rozhodovacie práva nezávislé od vertikálne integrovaného podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj prenosovej sústavy; a
- b) oprávnenie na získavanie peňazí na kapitálovom trhu najmä prostredníctvom pôžičiek a zvyšovaním základného imania.

2. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy vždy koná tak, aby zabezpečil, že má dostatočné zdroje, ktoré potrebuje na správne a efektívne vykonávanie prenosu a rozvoj a údržbu efektívnej, bezpečnej a hospodárnej prenosovej sústavy.

3. Dcérske spoločnosti vertikálne integrovaného podniku, ktoré vykonávajú výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, nesmú vlastniť žiadny priamy ani nepriamy podiel v prevádzkovateľovi prenosovej sústavy. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy nesmie vlastniť priamy ani nepriamy podiel v žiadnej dcérskej spoločnosti vertikálne integrovaného podniku, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, ani nesmie prijímať dividendy ani žiadny finančný výnos z tejto dcérskej spoločnosti.

4. Celková riadiaca štruktúra a podnikové stanovy prevádzkovateľa prenosovej sústavy musia zabezpečovať skutočnú nezávislosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy v súlade s touto kapitolou. Vertikálne integrovaný podnik neurčuje priamo ani nepriamo konkurenčné správanie prevádzkovateľa prenosovej sústavy, pokiaľ ide o každodennú činnosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy a riadenie siete alebo činnosti potrebné na prípravu 10-ročného plánu rozvoja siete, ktorý sa vypracuje podľa článku 22.

5. Prevádzkovatelia prenosových sústav pri plnení svojich úloh podľa článku 12 a článku 17 ods. 2 tejto smernice a v súlade s článkami 14, 15, a 16 nariadenia (ES) č. .../2009 nediskriminujú rôzne osoby ani subjekty a neobmedzujú hospodársku súťaž pri výrobe alebo dodávke, ani ju nenarúšajú a nebránia jej.

6. Vo všetkých obchodných a finančných vzťahoch medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom preno-

sovej sústavy vrátane pôžičiek od prevádzkovateľa prenosovej sústavy pre vertikálne integrovaný podnik sa dodržiavajú trhové podmienky. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy vedie podrobné záznamy o týchto obchodných a finančných vzťahoch a na požiadanie ich sprístupňuje regulačnému orgánu.

7. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy predkladá regulačnému orgánu na schválenie všetky obchodné a finančné dohody s vertikálne integrovaným podnikom.

8. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy informuje regulačný orgán o finančných zdrojoch uvedených v článku 17 ods. 1 písm. d), ktoré má k dispozícii na budúce investičné projekty a/alebo nahradenie existujúcich aktív.

9. Vertikálne integrovaný podnik sa zdrží každého konania, ktoré by mohlo brániť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy alebo ho poškodzovať pri plnení jeho povinností vyplývajúcich z tejto kapitoly a nebude od prevádzkovateľa prenosovej sústavy vyžadovať, aby na plnenie týchto povinností získal povolenie od vertikálne integrovaného podniku.

10. Dotknutý členský štát schvaľuje a za prevádzkovateľa prenosovej sústavy určuje podnik, ktorý regulačný orgán certifikoval ako podnik, ktorý spĺňa požiadavky tejto kapitoly. Uplatňuje sa certifikačný postup uvedený buď v článku 10 tejto smernice a článku 3 nariadenia (ES) č. .../2009 alebo v článku 11 tejto smernice.

Článok 19

Nezávislosť personálu a vedenia prevádzkovateľa prenosovej sústavy

1. Rozhodnutia o vymenovaní a opätovnom vymenovaní, pracovných podmienkach vrátane odmeňovania a ukončení funkčného obdobia osôb, ktoré sú zodpovedné za riadenie, a/alebo členov správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy prijíma dozorný orgán prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ktorý sa vymenúva v súlade s článkom 20.

2. Identita osôb, ktoré dozorný orgán navrhuje na vymenovanie alebo opätovné vymenovanie za osoby zodpovedné za vrcholné riadenie a/alebo za členov správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy, podmienky, ktoré sa týkajú funkčného obdobia týchto osôb, jeho dĺžky a ukončenia, ako aj odôvodnenie každého návrhu rozhodnutia o ukončení tohto funkčného obdobia, sa oznamujú regulačnému orgánu. Podmienky a rozhodnutia uvedené v odseku 1 sa stávajú záväznými, len ak regulačný orgán nevzniesol námietky do troch týždňoch po oznámení.

Regulačný orgán môže vzniesť námietky voči rozhodnutiam uvedeným v odseku 1:

- a) ak sa objavia pochybnosti o profesionálnej nezávislosti osoby, ktorá je navrhnutá na vymenovanie za osobu zodpovednú za riadenie a/alebo za člena správneho orgánu; alebo
- b) v prípade predčasného ukončenia funkčného obdobia, ak existujú pochybnosti v súvislosti s dôvodmi tohto predčasného ukončenia.

3. Vo vzťahu k vertikálne integrovanému podniku ani k akejkoľvek z jeho častí alebo jeho majoritným akcionárom okrem prevádzkovateľa prenosovej sústavy nesmie priamo ani nepriamo existovať žiadna profesijná pozícia, zodpovednosť, záujem alebo obchodný vzťah počas troch rokov pred vymenovaním osôb zodpovedných za riadenie a/alebo členov správneho orgánu prevádzkovateľa prenosovej sústavy, na ktorých sa vzťahuje tento odsek.

Prvý pododsek sa uplatní na väčšinu osôb zodpovedných za riadenie a/alebo členov správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy, na ktorých sa nevzťahujú prvý pododsek, nesmú vo vertikálne integrovanom podniku vykonávať žiadnu riadiacu alebo inú významnú činnosť počas najmenej šiestich mesiacov pred svojim vymenovaním.

4. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov a zamestnanci prevádzkovateľa prenosovej sústavy nesmú mať priamo či nepriamo vo vzťahu k akejkoľvek inej časti vertikálne integrovaného podniku ani jeho akcionárom, ktorí získali kontrolu, žiadnu inú profesijnú pozíciu, zodpovednosť, záujem alebo obchodný vzťah.

5. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov a zamestnanci prevádzkovateľa prenosovej sústavy nesmú mať priamo ani nepriamo žiadny podiel v žiadnej časti vertikálne integrovaného podniku okrem prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ani od nej nesmú priamo či nepriamo prijímať žiadne finančné výhody. Ich odmeňovanie nesmie závisieť od činností či výsledkov vertikálne integrovaného podniku, ale len od činností alebo výsledkov prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

6. Účinné práva na odvolanie sa na regulačný orgán sa zaručujú v prípade každej sťažnosti, ktorú vznesú osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy proti predčasnému ukončeniu ich funkčného obdobia.

7. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy nesmú mať vo vzťahu k akejkoľvek časti vertikálne integrovaného podniku ani jeho akcionárom, ktorí získali kontrolu, okrem prevádzkovateľa prenosovej sústavy počas najmenej štyroch rokov od ukončenia svojho funkčného obdobia v prevádzkovateľovi prenosovej sústavy žiadnu profesijnú pozíciu, zodpovednosť, záujem ani obchodný vzťah.

8. Odsek 3 druhý pododsek a odsek 7 sa uplatňujú na všetky osoby vo výkonnom vedení a všetky osoby, ktorým sú tieto osoby priamo nadriadené vo veciach týkajúcich sa prevádzky, údržby a rozvoja siete.

Článok 20

Dozorný orgán

1. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí mať dozorný orgán, ktorý je poverený prijímaním rozhodnutí, ktoré môžu

významne ovplyvniť hodnotu aktív spoločníkov prevádzkovateľa prenosovej sústavy, a to najmä rozhodnutia, ktoré sa týkajú schválenia ročných a dlhodobějších finančných plánov, úrovne zadĺženia prevádzkovateľa prenosovej sústavy a výšky dividend vyplácaných spoločníkom. Medzi rozhodnutia, ktoré patria do pôsobnosti dozorného orgánu, nepatria rozhodnutia, ktoré sa týkajú každodennej činnosti prevádzkovateľa prenosovej sústavy a riadenia siete ani činností potrebných na prípravu 10-ročného plánu rozvoja siete, ktorý sa vypracuje podľa článku 22.

2. Dozorný orgán tvoria členovia zastupujúci vertikálne integrovaný podnik, členovia zastupujúci akcionárov tretích strán a v prípade, že to ustanovujú príslušné právne predpisy členského štátu, členovia zastupujúci iné zainteresované strany, ako sú napríklad zamestnanci prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

3. Ustanovenia článku 19 ods. 2 prvý pododsek, článku 19 ods. 3 prvý pododsek a článku 19 ods. 4 až 7 sa vzťahujú minimálne na polovicu členov dozorného orgánu zníženú o jedného člena.

Ustanovenia článku 19 ods. 2 druhý pododsek písm. a) sa vzťahujú na všetkých členov dozorného orgánu.

Článok 21

Program súladu a subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu

1. Členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia prenosových sústav vypracovali a plnili program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečia primerané monitorovanie plnenia tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie tohto cieľa. Program podlieha schváleniu regulačným orgánom. Bez toho, aby boli dotknuté právomoci národného regulátora, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu nezávisle monitoruje plnenie programu.

2. Dozorný orgán vymenúva subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu môže byť fyzická alebo právnická osoba. Na subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa vzťahujú ustanovenia článku 19 ods. 2 až 7. Regulačný orgán môže namietť proti vymenovaniu subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu pre nedostatočnú nezávislosť alebo odborné schopnosti.

3. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu zodpovedá za:

- a) monitorovanie plnenia programu súladu;
- b) vypracovanie výročnej správy, v ktorej uvedie opatrenia prijaté na plnenie programu súladu, a za jej predloženie regulačnému orgánu;
- c) podávanie správ dozornému orgánu a vydávanie odporúčaní týkajúcich sa programu súladu a jeho plnenia;
- d) podávanie správ regulačnému orgánu o každom závažnom porušení týkajúcom sa plnenia programu súladu; a

e) podávanie správ regulačnému orgánu o každom obchodnom a finančnom vzťahu medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prenosovej sústavy.

4. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu predkladá regulačnému orgánu návrhy rozhodnutí o investičnom pláne alebo jednotlivých investíciách do siete. Predkladá ich najneskôr vo chvíli, keď riadiaci a/alebo príslušný správny orgán prevádzkovateľa prenosovej sústavy predkladajú tieto návrhy dozornému orgánu.

5. Ak vertikálne integrovaný podnik na valnom zhromaždení alebo prostredníctvom hlasovania členov dozorného orgánu, ktorých vymenoval, zabránil prijatiu rozhodnutia, čím sa zabránilo investícii do siete alebo sa dosiahol jej odklad, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu o tom informuje regulačný orgán.

6. Podmienky, ktoré sa týkajú mandátu alebo podmienok zamestnávania subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu, podliehajú schváleniu regulačným orgánom a zabezpečujú nezávislosť subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu.

7. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu podáva regulačnému orgánu pravidelné ústne alebo písomné správy a má právo podávať pravidelné ústne alebo písomné správy dozornému orgánu prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

8. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa môže zúčastňovať všetkých zasadnutí riadiacich alebo správnych orgánov prevádzkovateľa prenosovej sústavy, zasadnutí dozorného orgánu a valných zhromaždení. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa zúčastňuje všetkých zasadnutí, na ktorých sa rokuje o týchto záležitostiach:

- a) podmienky prístupu do siete uvedené v nariadení (ES) č. .../2009, najmä pokiaľ ide o tarify, služby týkajúce sa prístupu tretích strán, pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia, transparentnosť, vyrovnávanie a sekundárne trhy;
- b) projekty vykonané na účely prevádzky, údržby a rozvoja prenosovej sústavy vrátane investícií na prepojenie a pripojenie;
- c) nákup alebo predaj energie potrebnej na prevádzku prenosovej sústavy.

9. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu monitoruje dodržiavanie ustanovení článku 16 zo strany prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

10. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu má prístup k všetkým príslušným údajom a do všetkých kancelárií prevádzkovateľa prenosovej sústavy a k všetkým informáciám potrebným na plnenie svojej úlohy.

11. Dozorný orgán môže po predchádzajúcom schválení regulačným orgánom odvolať subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu.

12. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu má prístup do kancelárií prevádzkovateľa prenosovej sústavy bez predchádzajúceho oznámenia.

Článok 22

Rozvoj siete a právomoci na prijímanie investičných rozhodnutí

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav každoročne predkladajú regulačnému orgánu 10-ročný plán rozvoja siete založený na súčasnej a plánovanej ponuke a dopyte, po tom, čo konzultovali so všetkými zainteresovanými stranami. Plán obsahuje účinné opatrenia na zaručenie primeranosti sústavy a bezpečnosti dodávky.

2. Tento 10-ročný plán rozvoja siete predovšetkým:

a) uvádza pre účastníkov trhu hlavné prenosové infraštruktúry, ktoré je potrebné vybudovať alebo zmodernizovať v nasledujúcich desiatich rokoch;

b) uvádza všetky investície, ktoré už boli schválené, a nové investície, ktoré sa budú musieť zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch; a

c) ustanovuje časový rámec všetkých investičných projektov.

3. Pri príprave 10-ročného plánu rozvoja siete prevádzkovateľ prenosovej sústavy vypracuje primerané odhady vývoja výroby, dodávky, spotreby a výmen s inými krajinami, pričom zohľadňuje investičné plány pre regionálne siete a siete pre celé Spoločenstvo.

4. Regulačný orgán otvorene a transparentne konzultuje 10-ročný plán rozvoja siete so všetkými súčasnými alebo potenciálnymi užívateľmi sústavy. Od osôb alebo podnikov, ktoré tvrdia, že sú potenciálni užívatelia sústavy, sa môže vyžadovať, aby toto tvrdenie zdôvodnili. Regulačný orgán uverejní výsledky konzultačného postupu, najmä možné investičné potreby.

5. Regulačný orgán preskúma, či sa 10-ročný plán rozvoja siete vzťahuje na všetky investičné potreby, ktoré sa označili počas konzultačného postupu, a či je v súlade s nezáväzným 10-ročným plánom rozvoja siete pre celé Spoločenstvo uvedeným v článku 8 ods. 3 písm. b) nariadenia (ES) č. .../2009. V prípade akýchkoľvek pochybností o jeho súlade s nezáväzným 10-ročným plánom rozvoja siete pre celé Spoločenstvo regulačný orgán konzultuje s agentúrou. Regulačný orgán môže vyžadovať od prevádzkovateľa prenosovej sústavy, aby svoj plán zmenil.

6. Regulačný orgán monitoruje a hodnotí vykonávanie 10-ročného plánu rozvoja siete.

7. Ak prevádzkovateľ prenosovej sústavy nezrealizuje z iných dôvodov ako z nadradených dôvodov, ktoré sa vymykajú jeho kontrole, investíciu, ktorá sa podľa 10-ročného plánu rozvoja siete mala zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch, členské štáty s cieľom zabezpečiť realizáciu danej investície zabezpečia, aby v prípade, že táto investícia je na základe najnovšieho 10-ročného plánu rozvoja siete stále relevantná, mal regulačný orgán povinnosť prijať aspoň jedno z týchto opatrení:

a) vyžadovať od prevádzkovateľa prenosovej sústavy, aby zrealizoval danú investíciu,

- b) zorganizovať v súvislosti s danou investíciou výberové konanie otvorené pre všetkých investorov; alebo
- c) uložiť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy povinnosť akceptovať zvýšenie základného imania na financovanie potrebných investícií a umožniť nezávislým investorom, aby mali podiel na imaní.

Ak regulačný orgán využil svoje oprávnenie podľa písmena b) prvého pododseku, môže od prevádzkovateľa prenosovej sústavy vyžadovať, aby súhlasil s jedným alebo viacerými z týchto opatrení:

- a) financovanie akoukoľvek treťou stranou,
- b) výstavba akoukoľvek treťou stranou,
- c) vybudovanie príslušných nových aktív,
- d) prevádzkovanie príslušných nových aktív.

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy poskytne investorom všetky informácie potrebné na realizáciu investície, pripojí nové aktíva do prenosovej siete a celkovo vyvinie najlepšie úsilie s cieľom uľahčiť realizáciu investičného projektu.

Príslušné finančné dojednania podliehajú schváleniu regulačným orgánom.

8. Ak regulačný orgán využil svoje oprávnenie podľa odseku 7 prvého pododseku, na náklady na dané investície sa vzťahujú príslušné predpisy o tarifách.

Článok 23

Rozhodovacie právomoci týkajúce sa pripojenia nových elektrární do prenosovej sústavy

1. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí vypracovať a uverejniť transparentné a účinné postupy na nediskriminačné pripojenie nových elektrární do prenosovej sústavy. Tieto postupy podliehajú schváleniu národnými regulačnými orgánmi.
2. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy nie je oprávnený odmietnuť pripojenie novej elektrárne z dôvodu možných obmedzení dostupných kapacít siete v budúcnosti, ako napríklad preťaženie vo vzdialených častiach prenosovej sústavy. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy poskytuje potrebné informácie.
3. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy nie je oprávnený odmietnuť nový bod pripojenia z dôvodu, že tým vzniknú dodatočné náklady spojené s potrebným zvýšením kapacity prvkov sústavy, ktoré sú v blízkosti k bodu pripojenia.

KAPITOLA VI

Prevádzka distribučnej sústavy

Článok 24

Určenie prevádzkovateľov distribučných sústav

Členské štáty určia alebo vyžadujú, aby podniky, ktoré vlastnia alebo sú zodpovedné za distribučné sústavy, určili jedného alebo viacerých prevádzkovateľov distribučných sústav na obdobie

určené členskými štátmi vzhľadom na zváženie účinnosti a hospodárskej rovnováhy. Členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia distribučných sústav konali v súlade s článkami 25, 26 a 27.

Článok 25

Úlohy prevádzkovateľov distribučných sústav

1. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy udržiava vo svojej oblasti bezpečnú, spoľahlivú a efektívnu distribučnú sústavu s náležitým ohľadom na životné prostredie.
2. V žiadnom prípade nesmie diskriminovať užívateľov sústavy alebo skupiny užívateľov sústavy, najmä nie v prospech svojich príbuzných podnikov.
3. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy poskytuje užívateľom sústavy informácie, ktoré potrebujú na účinný prístup do sústavy.
4. Členský štát môže pri dispečingu výrobných zariadení od prevádzkovateľa distribučnej sústavy požadovať, aby dával prednosť výrobným zariadeniam využívajúcim obnoviteľné zdroje energie alebo odpad alebo vyrábajúcim kombinované teplo a elektrinu.
5. Každý prevádzkovateľ distribučnej sústavy, pokiaľ vykonáva takúto činnosť, zabezpečuje energiu na pokrývanie energetických strát a rezervné kapacity v sústave transparentnými, nediskriminačnými a trhovými postupmi. Touto požiadavkou nie sú dotknuté práva na používanie elektriny získanej na základe zmlúv uzatvorených pred 1. januárom 2002.
6. Pokiaľ je prevádzkovateľ distribučnej sústavy zodpovedný za vyrovnanie distribučnej sústavy, pravidiel, ktoré prijíma na tento účel, vrátane pravidiel účtovania poplatkov užívateľom ich sietí za odchýlku musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné. Podmienky poskytovania takýchto služieb prevádzkovateľmi distribučných sústav vrátane pravidiel a taríf sa stanovujú v súlade s článkom 36 ods. 6 nediskriminačným spôsobom, ktorý odzrkadľuje náklady, a uverejňujú sa.
7. Pri plánovaní rozvoja distribučnej sústavy prevádzkovateľ distribučnej sústavy zvažuje opatrenia na riadenie energetickej účinnosti/riadenie na strane dopytu a/alebo distribuovanú výrobu, ktoré by mohli nahradiť potrebu modernizácie alebo nahradenia elektrárenských kapacít.

Článok 26

Oddelenie prevádzkovateľov distribučných sústav

1. Keď je prevádzkovateľ distribučnej sústavy súčasťou vertikálne integrovaného podniku, je aspoň z hľadiska svojej právnej formy, organizácie a rozhodovania nezávislý od iných činností, ktoré nesúvisia s distribúciou. Týmto pravidlami nevzniká povinnosť oddeliť vlastníctvo aktív prevádzkovateľa distribučnej sústavy od vertikálne integrovaného podniku.

2. Ak je prevádzkovateľ distribučnej sústavy súčasťou vertikálne integrovaného podniku, je okrem požiadaviek uvedených v odseku 1 nezávislý i z hľadiska svojej organizácie a rozhodovania od iných činností, ktoré nesúvisia s distribúciou. Aby sa to mohlo dosiahnuť, uplatňujú sa minimálne tieto kritériá:

- a) osoby zodpovedné za riadenie prevádzkovateľa distribučnej sústavy sa nesmú zúčastňovať na podnikových štruktúrach integrovaného elektroenergetického podniku priamo alebo nepriamo zodpovedného za každodenné fungovanie výroby, prenosu a dodávky elektriny;
- b) musia sa prijať vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie prevádzkovateľa distribučnej sústavy brali do úvahy spôsobom zaručujúcim, že sú schopné konať nezávisle;
- c) prevádzkovateľ distribučnej sústavy musí mať účinné rozhodovacie práva nezávislé od integrovaného elektroenergetického podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj siete. Na účely plnenia týchto úloh musí prevádzkovateľ distribučnej sústavy disponovať potrebnými zdrojmi vrátane ľudských, technických, materiálnych a finančných zdrojov. Toto by nemalo brániť existencii náležitých koordinačných mechanizmov na zabezpečenie toho, aby boli chránené práva materskej spoločnosti dohliadať nad hospodárením a riadením, pokiaľ ide o návratnosť aktív v dcérskej spoločnosti regulovanej nepriamo v súlade s článkom 36 ods. 6. Materskej spoločnosti toto konkrétne umožňuje schvaľovať ročný finančný plán alebo akýkoľvek zodpovedajúci nástroj prevádzkovateľa distribučnej sústavy a stanovovať celkové limity pre úroveň zadĺženia dcérskej spoločnosti. Materskej spoločnosti sa tým nepovoľuje vydávať pokyny týkajúce sa každodennej prevádzky, ani pokiaľ ide o jednotlivé rozhodnutia týkajúce sa výstavby alebo modernizácie distribučných vedení, ktoré nepresahujú podmienky schváleného finančného plánu alebo ktoréhokoľvek zodpovedajúceho nástroja; a
- d) prevádzkovateľ distribučnej sústavy musí vypracovať program súladu, v ktorom sa uvádzajú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečuje primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie tohto cieľa. Výročnú správu, v ktorej sa uvádzajú prijaté opatrenia, predkladá osoba alebo subjekt zodpovedný za monitorovanie programu súladu, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu prevádzkovateľa distribučnej sústavy, regulačnému orgánu uvedenému v článku 34 ods. 1 a táto správa sa uverejňuje. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu prevádzkovateľa distribučnej sústavy je úplne nezávislý a má prístup ku všetkým informáciám prevádzkovateľa distribučnej sústavy a prepojených podnikov potrebným na splnenie svojej úlohy.

3. Ak je prevádzkovateľ distribučnej sústavy súčasťou vertikálne integrovaného podniku, členské štáty zabezpečia, aby sa činnosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy monitorovali tak, aby nemohol svoju vertikálnu integráciu využiť na narušenie hospodárskej súťaže. Vertikálne integrovaní prevádzkovatelia distribučných sústav musia pri svojej komunikácii a označovaní dbať najmä na to, aby nedošlo k zámene v súvislosti so samostatnou identitou dodávateľskej pobočky vertikálne integrovaného podniku.

4. Členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatňovať odseky 1, 2 a 3 na integrované elektroenergetické podniky, ktoré poskytujú služby menej než 100 000 pripojeným odberateľom alebo obsluhujú malé izolované sústavy.

Článok 27

Povinnosť zachovania dôvernosti informácií prevádzkovateľmi distribučných sústav

Bez toho, aby bol dotknutý článok 29 alebo ktorákoľvek iná zákonná povinnosť zverejňovať informácie, prevádzkovateľ distribučnej sústavy zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej obchodnej činnosti a zabráni tomu, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť z obchodného hľadiska výhodné, zverejnené diskriminačným spôsobom.

Článok 28

Kombinovaný prevádzkovateľ

Článok 26 ods. 1 nebráni činnosti prevádzkovateľa kombinovanej prenosovej a distribučnej sústavy za predpokladu, že tento prevádzkovateľ dodržiava ustanovenia článku 9 ods. 1 alebo článkov 13 a 14 alebo kapitoly V alebo sa naň vzťahuje článok 44 ods. 2.

KAPITOLA VII

Oddelenie a transparentnosť účtovníctva

Článok 29

Právo prístupu k účtovníctvu

1. Členské štáty alebo ktorýkoľvek príslušný orgán, ktorý členské štáty určia, vrátane regulačných orgánov uvedených v článku 34, majú do tej miery, do akej je to potrebné na vykonávanie ich činnosti, právo na prístup k účtovníctvu elektroenergetických podnikov podľa článku 30.

2. Členské štáty a ktorýkoľvek určený príslušný orgán vrátane regulačných orgánov zachovávajú dôvernosť citlivých obchodných informácií. Členské štáty môžu stanoviť zverejňovanie takýchto informácií, pokiaľ je to potrebné na vykonávanie činností príslušných orgánov.

Článok 30

Oddelenie účtovníctva

1. Členské štáty prijímajú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby bolo účtovníctvo elektroenergetických podnikov vedené v súlade s odsekmi 2 a 3.

2. Elektroenergetické podniky bez ohľadu na svoje vlastnícke vzťahy alebo právnu formu vypracúvajú, predkladajú na audit a uverejňujú svoje ročné účtovné závierky v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktoré sa týkajú ročnej účtovnej závierky spoločností s ručením obmedzeným, prijatými podľa štvrtej smernice Rady 78/660/ES z 25. júla 1978 o ročnej účtovnej závierke niektorých typov spoločností, vychádzajúcej z článku 44 ods. 2 písm. g) (*) zmluvy (¹).

Podniky, ktoré nemajú zákonnú povinnosť uverejňovať svoje účtovné závierky, uchovávajú v sídle spoločnosti kópiu, ktorá je určená pre verejnosť.

3. Elektroenergetické podniky vedú vo svojom vnútornom účtovníctve oddelené účtovníctvo pre každú zo svojich prenosových a distribučných činností tak, ako by to museli robiť v prípade, keby každú zo spomínaných činností vykonával samostatný podnik, s cieľom zabrániť diskriminácii, krížovým dotáciám a narúšaniu hospodárskej súťaže. Vedú účtovníctvo, ktoré možno konsolidovať, aj pre iné činnosti v oblasti elektroenergetiky netýkajúce sa prenosu a distribúcie. Do 1. júla 2007 vedú oddelené účtovníctvo pre dodávky oprávneným odberateľom a dodávky neoprávneným odberateľom. V účtovníctve sa uvádzajú výnosy z vlastníctva prenosovej alebo distribučnej sústavy. Pokiaľ je to vhodné, vedú konsolidované účtovníctvo pre iné činnosti mimo oblasti elektroenergetiky. Vnútorné účtovné výkazy zahŕňajú súvahu a výkaz ziskov a strát pre každú činnosť.

4. Auditom uvedeným v odseku 2 sa overuje najmä to, či sa dodržiava povinnosť zabráňovať diskriminácii a krížovým dotáciám, ako je uvedené v odseku 3.

KAPITOLA VIII

Organizácia prístupu do sústavy

Článok 31

Prístup tretích strán

1. Členské štáty zabezpečia zavedenie systému pre prístup tretích strán do prenosových a distribučných sústav na základe uverejnených taríf platných pre všetkých oprávnených odberateľov a uplatňovaných objektívne a bez diskriminácie medzi užívateľmi sústavy. Členské štáty zabezpečia, aby tieto tarify alebo metodiky ich výpočtu boli pred nadobudnutím účinnosti schválené v súlade s článkom 36, a aby tieto tarify a metodiky – ak sú schvaľované iba metodiky – boli pre nadobudnutím účinnosti uverejnené.

2. Prevádzkovateľ prenosovej alebo distribučnej sústavy môže odmietnuť prístup, ak chýba potrebná kapacita. Pre takéto odmietnutia sa musia uviesť náležite opodstatnené dôvody, najmä so zreteľom na článok 3. V prípade odmietnutia prístupu členské štáty zabezpečia, pokiaľ je to vhodné, aby prevádzkovateľ prenosovej alebo distribučnej sústavy poskytol príslušné

informácie o opatreniach, ktoré budú potrebné pre posilnenie siete. Strane, ktorá o takéto informácie požiada, môže byť vyúčtovaný primeraný poplatok odrážajúci náklady na poskytnutie takýchto informácií.

Článok 32

Otváranie trhu a reciprocita

1. Členské štáty zabezpečia, aby oprávnení odberatelia boli:

a) do 1. júla 2004 oprávnenými odberateľmi určenými v článku 19 ods. 1 až 3 smernice 96/92/ES. Členské štáty uverejnia do 31. januára každého roka kritériá pre definovanie takýchto oprávnených odberateľov;

b) od 1. júla 2004 všetci odberatelia elektriny mimo domácnosti;

c) od 1. júla 2007 všetci odberatelia.

2. S cieľom zabrániť odchýlke pri otvaraní trhov s elektrickou energiou:

a) zmluvy na dodávky elektriny s oprávneným odberateľom v sústave iného členského štátu nie sú zakázané, ak sa odberateľ považuje za oprávneného v oboch príslušných sústavách; a

b) v prípadoch, keď sa transakcie opísané v písmene a) odmietnu preto, že odberateľ je oprávneným iba v jednej z týchto dvoch sústav, môže Komisia, berúc do úvahy situáciu na trhu a spoločný záujem, nariadiť odmietajúcej strane vykonať požadovanú dodávku na žiadosť členského štátu, kde sa oprávnený odberateľ nachádza.

Článok 33

Priame vedenia

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia, aby:

a) všetci výrobcovia elektriny a dodávateľské elektroenergetické podniky usadené na ich území zásobovali ich vlastné zariadenia, dcérske spoločnosti a oprávnených odberateľov prostredníctvom priameho vedenia;

b) každý oprávnený odberateľ na ich území bol zásobovaný prostredníctvom priameho vedenia výrobcom a dodávateľskými podnikmi.

2. Členské štáty stanovujú kritériá pre udeľovanie povolení na výstavbu priamych vedení na svojom území. Tieto kritériá musia byť objektívne a nediskriminačné.

3. Možnosť zásobovania elektrinou prostredníctvom priameho vedenia podľa odseku 1 tohto článku neovplyvňuje možnosť uzatvárania zmlúv na dodávku elektriny podľa článku 31.

(*) Názov smernice 78/660/EHS sa upravil tak, aby zohľadnil prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 12 Amsterdamskej zmluvy; pôvodne sa odkazovalo na článok 54 ods. 3 písm. g).

(¹) Ú. v. ES L 222, 14.8.1978, s. 11.

4. Členské štáty môžu vydať povolenie na výstavbu priameho vedenia za predpokladu odmietnutia prístupu do sústavy podľa potreby na základe článku 31, alebo začatia konania na urovanie sporu podľa článku 36.

5. Členské štáty môžu odmietnuť udeliť povolenie na priame vedenie, ak by udelenie takéhoto povolenia porušilo článok 3. Takéto odmietnutie musí byť náležite odôvodnené.

KAPITOLA IX

Národné regulačné orgány

Článok 34

Určenie a nezávislosť regulačných orgánov

1. Každý členský štát určí na vnútroštátnej úrovni jeden národný regulačný orgán.

2. Odsekom 1 tohto článku nie je dotknuté určovanie iných regulačných orgánov na regionálnej úrovni v niektorých členských štátoch za predpokladu, že v súlade s článkom 13 ods. 1 nariadenia (ES) č. .../2009 existuje jeden vysoký predstaviteľ na účely zastupovania a kontaktné účely na úrovni Spoločenstva v rámci rady regulačných orgánov agentúry.

3. Odchyľne od odseku 1 tohto článku môže členský štát určiť regulačné orgány pre malé sústavy v geograficky samostatných regiónoch, ktoré mali v roku 2008 nižšiu spotrebu ako 3 % celkovej spotreby členského štátu, ktorého sú súčasťou. Touto výnimkou nie je dotknuté vymenovanie jedného vysokého predstaviteľa v súlade s článkom 13 ods. 1 nariadenia (ES) č. .../2009 na účely zastupovania a kontaktné účely na úrovni Spoločenstva v rámci rady regulačných orgánov agentúry.

4. Členské štáty zaručia nezávislosť regulačného orgánu a zabezpečia, aby vykonával svoje právomoci nestranným a transparentným spôsobom. Členské štáty na tento účel zabezpečia, aby bol regulačný orgán pri vykonávaní regulačných úloh, ktoré mu boli uložené na základe tejto smernice a súvisiacich právnych predpisov:

a) právne oddelený a funkčne nezávislý od každého iného verejnoprávneho alebo súkromného subjektu;

b) aby jeho personál a osoby zodpovedné za jeho riadenie:

i) konali nezávisle od akýchkoľvek trhových záujmov; a

ii) pri plnení regulačných úloh nepožadovali ani neprijímali priame pokyny od žiadneho štátneho ani iného verejnoprávneho alebo súkromného subjektu. Touto požiadavkou nie je dotknutá prípadná úzka spolupráca s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi ani všeobecné politické usmernenia, ktoré vydáva vláda a ktoré sa netýkajú regulačných právomocí a povinností podľa článku 36.

5. S cieľom chrániť nezávislosť regulačného orgánu členské štáty zabezpečia najmä, aby:

a) regulačný orgán mohol nezávisle od akéhokoľvek politického subjektu samostatne prijímať rozhodnutia a bol nezávislý pri plnení rozpočtu a aby mal primerané ľudské a finančné zdroje na plnenie svojich povinností;

b) najvyššie vedenie regulačného orgánu bolo vymenované na dobu najmenej piatich rokov a mohlo byť odvolané počas funkčného obdobia, len ak prestane spĺňať podmienky ustanovené v tomto článku alebo ak bolo obvinené z vážneho priestupku podľa vnútroštátneho práva.

Článok 35

Všeobecné ciele regulačného orgánu

Regulačný orgán pri plnení regulačných úloh uvedených v tejto smernici prijíma v rámci svojich povinností a právomocí ustanovených v článku 36 a v prípade potreby aj po konzultácii s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a bez toho, aby boli dotknuté ich právomoci, všetky primerané opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov:

a) podporovať konkurencieschopný, bezpečný a environmentálne udržateľný vnútorný trh s elektrickou energiou v rámci Spoločenstva v úzkej spolupráci s agentúrou, regulačnými orgánmi iných členských štátov a Komisiou a podporovať efektívne otvorenie trhu pre všetkých odberateľov a dodávateľov v Spoločenstve;

b) rozvíjať konkurencieschopné a správne fungujúce regionálne trhy v rámci Spoločenstva z hľadiska dosiahnutia cieľov uvedených v písmene a);

c) odstrániť obmedzenia týkajúce sa obchodovania s elektrinou medzi členskými štátmi, vrátane rozvoja vhodných cezhraničných prenosových kapacít na uspokojenie dopytu, a posilňovať integráciu národných trhov, čo môže uľahčiť toky elektriny v celom Spoločenstve;

d) podporovať rozvoj bezpečných, spoľahlivých a efektívnych nediskriminačných sústav, ako aj ich primeranosť;

e) uľahčovať prístup nových výrobných kapacít do siete a najmä odstrániť prekážky, ktoré by mohli brániť prístupu nových účastníkov trhu;

f) zabezpečiť, aby sa prevádzkovateľom sústavy a užívateľom sústavy poskytli vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly na zvyšovanie efektívnosti výkonu sústavy a podporu integrácie trhu;

g) zabezpečiť účinné fungovanie národných trhov a podporovať skutočnú hospodársku súťaž a ochranu odberateľov;

h) prispievať k vysokému štandardu univerzálnej služby a služby vo verejnom záujme, pokiaľ ide o elektrinu, a k ochrane zraniteľných odberateľov a k účinnosti opatrení na ochranu spotrebiteľov uvedených v prílohe I.

Článok 36

Povinnosti a právomoci regulačného orgánu

1. Regulačný orgán má tieto povinnosti:

- a) zabezpečovať, aby prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav, a prípadne aj vlastníci sústav, ako aj všetky elektroenergetické podniky, dodržiavali svoje povinnosti vyplývajúce z tejto smernice a iných príslušných právnych predpisov Spoločenstva vrátane tých, ktoré sa týkajú cezhraničných záležitostí;
- b) spolupracovať v oblasti cezhraničných záležitostí s regulačným orgánom alebo orgánmi dotknutých členských štátov;
- c) dodržiavať a vykonávať všetky príslušné právne záväzné rozhodnutia agentúry a Komisie;
- d) každoročne predkladať správu o svojej činnosti a plnení svojich povinností príslušným orgánom členských štátov, agentúre a Komisii; v tejto správe sa uvádzajú prijaté opatrenia a dosiahnuté výsledky pre každú úlohu uvedenú v tomto článku;
- e) zabezpečovať, aby medzi činnosťami spojenými s prenosom, distribúciou a dodávkou neexistovali krížové dotácie;
- f) monitorovať investičné plány prevádzkovateľov prenosových sústav a vo svojej výročnej správe poskytovať hodnotenie investičných plánov prevádzkovateľov prenosových sústav, pokiaľ ide o ich súlad s nezáväzným 10-ročným plánom rozvoja siete pre celé Spoločenstvo uvedeným v článku 8 ods. 3 písm. b) nariadenia (ES) č. .../2009;
- g) monitorovať dodržiavanie pravidiel bezpečnosti a spoľahlivosti siete a monitorovať normy a požiadavky na kvalitu sieťovej služby;
- h) monitorovať úroveň transparentnosti a zabezpečovať, aby elektroenergetické podniky dodržiavali povinnosti týkajúce sa transparentnosti;
- i) monitorovať úroveň otvorenosti trhu a hospodárskej súťaže na veľkoobchodnej a maloobchodnej úrovni vrátane výmen elektriny, cien pre odberateľov elektriny v domácnosti, miery zmeny dodávateľa, miery odpájania a sťažností odberateľov elektriny v domácnosti, ako aj narušenia alebo obmedzenia hospodárskej súťaže vrátane poskytovania všetkých relevantných informácií a predkladania príslušných prípadov príslušným orgánom pre hospodársku súťaž;
- j) monitorovať čas, za ktorý prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav zabezpečili pripojenie a opravu;
- k) aspoň raz ročne uverejňovať odporúčania o súlade dodávateľských taríf s ustanoveniami článku 3;
- l) zabezpečovať prístup k údajom o spotrebe odberateľov, poskytovať pre dobrovoľné použitie údaje o spotrebe v harmonizovanom formáte na vnútroštátnej úrovni a zabezpečovať prístup k údajom podľa prílohy I písm. h);

m) monitorovať vykonávanie pravidiel vzťahujúcich sa na úlohy a povinnosti prevádzkovateľov prenosových sústav, prevádzkovateľov distribučných sústav, dodávateľov a odberateľov a ďalších účastníkov trhu podľa nariadenia (ES) č. .../2009;

n) monitorovať investície do výrobných kapacít vzhľadom na bezpečnosť dodávky; a

o) monitorovať vykonávanie ochranných opatrení uvedených v článku 41.

2. Pokiaľ tak členský štát ustanovil, monitorovacie povinnosti podľa odseku 1 môžu vykonávať aj iné orgány ako regulačný orgán. Informácie zistené v rámci tohto monitorovania sa v takom prípade čo najskôr poskytnú regulačnému orgánu.

Regulačný orgán sa bez toho, aby boli dotknuté jeho vlastné osobitné právomoci pri plnení povinností uvedených v odseku 1 v prípade potreby konzultuje s prevádzkovateľmi prenosových sústav a prípadne aj úzko spolupracuje s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, pričom si zachováva nezávislosť a dodržiava zásady lepšej regulácie.

Žiadnym schválením zo strany regulačného orgánu alebo agentúry podľa tejto smernice nie je dotknutý oprávnený výkon právomocí regulačného orgánu podľa tohto článku v budúcnosti, ani žiadne sankcie uložené inými príslušnými orgánmi alebo Komisiou.

3. Ak bol podľa článku 13 určený nezávislý prevádzkovateľ sústavy, regulačný orgán okrem plnenia svojich povinností stanovených v odseku 1 tohto článku:

a) monitoruje, či si vlastník prenosovej sústavy a nezávislý prevádzkovateľ sústavy plnia svoje povinnosti vyplývajúce z tohto článku, a ukladá sankcie za ich neplnenie v súlade s odsekom 4 písm. d);

b) monitoruje vzťahy a komunikáciu medzi nezávislým prevádzkovateľom sústavy a vlastníkom prenosovej sústavy tak, aby sa zabezpečilo plnenie povinností zo strany nezávislého prevádzkovateľa sústavy, a predovšetkým schvaľuje zmluvy a koná ako orgán na urovnávanie sporov medzi nezávislým prevádzkovateľom sústavy a vlastníkom prenosovej sústavy v súvislosti so sťažnosťami ktorejkoľvek strany podanej podľa odseku 9;

c) bez toho, aby bol dotknutý postup uvedený článku 13 ods. 2 písm. c), schvaľuje v súvislosti s prvým 10-ročným plánom rozvoja siete investičné plánovanie a viacročný plán rozvoja siete, ktoré každoročne predkladá nezávislý prevádzkovateľ sústavy;

d) zabezpečuje, aby tarify za prístup do siete, ktoré vyberajú nezávislí prevádzkovatelia sústav, zahŕňali odmenu pre vlastníka alebo vlastníkov siete, ktorá tvorí primeranú odmenu za používanie aktív siete a všetky nové investície do nej za predpokladu, že sú hospodárne a efektívne;

- e) má právomoc vykonávať inšpekcie v priestoroch vlastníka prenosovej sústavy a nezávislého prevádzkovateľa sústavy vrátane neohlásených inšpekcií; a
- f) monitoruje využívanie poplatkov za preťaženie, ktoré vybral nezávislý prevádzkovateľ sústavy v súlade s článkom 16 ods. 6 nariadenia (ES) č. .../2009.
4. Členské štáty zabezpečia, aby regulačné orgány mali právomoci, ktoré im umožňujú vykonávať povinnosti uvedené v odseku 1, 3 a 6 efektívne a rýchlo. Na tento účel má regulačný orgán minimálne tieto právomoci:
- a) vydávať záväzné rozhodnutia týkajúce sa elektroenergetických podnikov;
- b) skúmať fungovanie trhov s elektrickou energiou a rozhodovať o všetkých potrebných a primeraných opatreniach na podporu skutočnej hospodárskej súťaže a zabezpečenie správneho fungovania trhu a ukladať tieto opatrenia. Pri skúmaní záležitostí, ktoré súvisia s právom hospodárskej súťaže, je regulačný orgán tiež oprávnený podľa potreby spolupracovať s národným orgánom pre hospodársku súťaž alebo Komisiou;
- c) požadovať od elektroenergetických podnikov informácie, ktoré potrebuje na plnenie svojich úloh;
- d) elektroenergetickým podnikom, ktoré si neplnia povinnosti vyplývajúce z tejto smernice alebo iných príslušných právne záväzných rozhodnutí regulačného orgánu alebo agentúry ukladať účinné, primerané a odrádzajúce sankcie alebo navrhovať príslušnému súdu, aby uložil takéto sankcie. Má právomoc ukladať prevádzkovateľovi prenosovej sústavy alebo vertikálne integrovanému podniku, podľa situácie, sankcie za neplnenie ich príslušných povinností, ktoré vyplývajú z tejto smernice, alebo navrhovať uloženie takýchto sankcií, v maximálnej výške 10 % ročného obratu prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo až 10 % ročného obratu vertikálne integrovaného podniku; a
- e) má náležité práva vykonávať vyšetrovanie a príslušné právomoci vydávať pokyny pri urovnávaní sporov na základe odsekov 9 a 10.
5. V prípade, že bol prevádzkovateľ prenosovej sústavy určený podľa ustanovení kapitoly V, regulačnému orgánu sa okrem úloh a právomocí, ktoré mu boli uložené podľa odsekov 1 a 4 tohto článku, zveria minimálne tieto úlohy a právomoci:
- a) ukladať sankcie v súlade s odsekom 4 písm. d) za diskriminačné správanie v prospech vertikálne integrovaného podniku;
- b) monitorovať komunikáciu medzi prevádzkovateľom prenosovej sústavy a vertikálne integrovaným podnikom tak, aby sa zabezpečilo dodržiavanie povinností zo strany prevádzkovateľa prenosovej sústavy;
- c) konať ako orgán na urovanie sporov medzi vertikálne integrovaným podnikom prevádzkovateľom prenosovej sústavy v súvislosti so sťažnosťami predloženými podľa odseku 9;
- d) monitorovať obchodné a finančné vzťahy vrátane úverov medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prenosovej sústavy;
- e) schvaľovať všetky obchodné a finančné dohody medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prenosovej sústavy pod podmienkou, že spĺňajú trhové podmienky;
- f) v prípade oznámenia od subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu podľa článku 21 ods. 4 požadovať od vertikálne integrovaného podniku odôvodnenie. V tomto odôvodnení sa musí predovšetkým preukazovať, že nenastal žiadny prípad diskriminačného správania v prospech vertikálne integrovaného podniku;
- g) vykonávať inšpekcie, aj neohlásené, v priestoroch vertikálne integrovaného podniku a prevádzkovateľa prenosovej sústavy; a
- h) zverovať všetky alebo osobitné úlohy prevádzkovateľa prenosovej sústavy nezávislému prevádzkovateľovi sústavy vymenovanému podľa článku 13 v prípade, že si prevádzkovateľ prenosovej sústavy sústavne neplní povinnosti, ktoré vyplývajú z tejto smernice, a to najmä v prípade opakovaného diskriminačného správania v prospech vertikálne integrovaného podniku.
6. Regulačné orgány sú minimálne zodpovedné za stanovovanie alebo schvaľovanie metodík používaných na výpočet alebo stanovenie podmienok, a to predtým, ako nadobudnú účinnosť, pre:
- a) pripojenie a prístup do národných sietí vrátane taríf za prenos a distribúciu alebo ich metodík. Týmto tarífami alebo metodikami sa musia umožniť potrebné investície do sietí tak, aby sa nimi zabezpečila prevádzkyschopnosť sietí;
- b) poskytovanie vyrovnávacích služieb.
7. Regulačné orgány pri stanovovaní alebo schvaľovaní taríf alebo metodík zabezpečujú, aby sa prevádzkovateľom prenosových a distribučných sústav poskytli vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly na zvyšovanie efektívnosti, posilňovanie integrácie trhu a bezpečnosti dodávok, ako aj na podporu súvisiacich výskumných činností.
8. Regulačné orgány majú právomoc v prípade potreby od prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav vyžadovať, aby upravili podmienky vrátane taríf alebo metodík uvedených v tomto článku s cieľom zabezpečiť ich primeranosť a uplatňovanie nediskriminačným spôsobom.
9. Každá strana, ktorá podá sťažnosť na prevádzkovateľa prenosovej alebo distribučnej sústavy v súvislosti so záležitosťami uvedenými v odsekoch 1 až 8, sa môže s touto sťažnosťou obrátiť na regulačný orgán, ktorý koná ako orgán na urovanie sporu a vydá rozhodnutie do dvoch mesiacov od doručenia sťažnosti. Táto lehota sa môže predĺžiť o dva mesiace, ak regulačný orgán požaduje ďalšie informácie. Takto predĺžená lehota sa môže ďalej predĺžiť so súhlasom sťažovateľa. Rozhodnutie regulačného orgánu je záväzné, pokiaľ sa nezruší v odvolacom konaní.

10. Každá strana, na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie o metodikách prijaté podľa tohto článku a ktorá má v tejto súvislosti právo podať sťažnosť, alebo v prípade, že má regulačný orgán povinnosť konzultovať navrhnuté metodiky, môže najneskôr do dvoch mesiacov, alebo v kratšej lehote, ak tak stanovia členské štáty, od uverejnenia rozhodnutia alebo návrhu na rozhodnutie podať sťažnosť a požiadať o preskúmanie. Takáto sťažnosť nemá odkladný účinok.

11. Členské štáty vytvoria vhodné a efektívne mechanizmy na reguláciu, kontrolu a transparentnosť, aby sa zabránilo akémukoľvek zneužívaniu dominantného postavenia, najmä na ujmu odberateľov, a korisníckemu správaniu. V týchto mechanizmoch sa zohľadnia ustanovenia zmluvy, najmä jej článku 82.

12. Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade, že sa nedodržali pravidlá o zachovávaní dôvernosti informácií uložené touto smernicou, prijali v súlade s vnútroštátnym právom proti zodpovedným fyzickým alebo právnickým osobám vhodné opatrenia vrátane správnych opatrení alebo trestných konaní.

13. Sťažnosťami uvedenými v odsekoch 9 a 10 nie je dotknuté vykonávanie práv na odvolanie podľa práva Spoločenstva a/alebo vnútroštátneho práva.

14. Rozhodnutia, ktoré prijímajú regulačné orgány, sú odôvodnené a opodstatnené a umožňujú súdne preskúmanie.

15. Členské štáty zabezpečia, aby boli na vnútroštátnej úrovni vhodné mechanizmy, v rámci ktorých môže strana dotknutá rozhodnutím regulačného orgánu podať odvolanie na subjekt nezávislý od zúčastnených strán.

Článok 37

Regulačný režim pre cezhraničné záležitosti

1. Regulačné orgány sa úzko radia a spolupracujú a agentúre i seba navzájom poskytujú informácie potrebné na plnenie ich úloh vyplývajúcich z tejto smernice. Prijímajúci orgán zabezpečuje rovnakú úroveň dôvernosti vymenených informácií, aká sa požaduje od poskytujúceho orgánu.

2. Regulačné orgány spolupracujú minimálne na regionálnej úrovni s cieľom podporiť prijatie prevádzkových opatrení zameraných na umožnenie optimálneho riadenia siete, presadenie spoločných výmen elektriny a pridelovania cezhraničnej kapacity a dosiahnutie minimálnej úrovne kapacity prepojenia, a to aj prostredníctvom nových prepojení v rámci regiónu a medzi regiónmi, s cieľom umožniť rozvoj skutočnej hospodárskej súťaže a zvýšiť bezpečnosť dodávky.

3. Činnosti uvedené v odseku 2 sa vykonávajú podľa potreby v konzultácii s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a bez toho, aby boli dotknuté ich konkrétne právomoci.

4. Komisia môže prijať usmernenia o rozsahu povinností regulačných orgánov, pokiaľ ide o ich vzájomnú spoluprácu a spoluprácu s agentúrou. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 46 ods. 2.

Článok 38

Súlad s usmerneniami

1. Každý regulačný orgán a Komisia môžu požiadať agentúru o stanovisko k súladu rozhodnutia prijatého regulačným orgánom s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo nariadení (ES) č. .../2009.

2. Agentúra poskytuje svoje stanovisko regulačnému orgánu, ktorý oň požiadal, alebo Komisii a regulačnému orgánu, ktorý prijal dané rozhodnutie, do štyroch mesiacov od dátumu doručenia žiadosti.

3. Ak regulačný orgán, ktorý prijal rozhodnutie, nevyhovie stanovisku agentúry do štyroch mesiacov od dátumu doručenia tohto stanoviska, agentúra o tom informuje Komisiu.

4. Každý regulačný orgán môže informovať Komisiu, ak usúdi, že rozhodnutie, ktoré sa týka cezhraničného obchodu, prijaté iným regulačným orgánom nie je v súlade s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo nariadení (ES) č. .../2009, a to do dvoch mesiacov odo dňa prijatia daného rozhodnutia.

5. Ak Komisia do dvoch mesiacov odvetdy, ako ju informovala agentúra podľa odseku 3 alebo regulačný orgán podľa odseku 4, alebo z vlastného podnetu do troch mesiacov odo dňa prijatia rozhodnutia zistí, že rozhodnutie regulačného orgánu vyvoláva závažné pochybnosti, čo sa týka jeho súladu s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo nariadení (ES) č. .../2009, môže rozhodnúť o podrobnejšom preskúmaní veci. V takomto prípade vyzve regulačný orgán a strany konania pred regulačným orgánom, aby predložili svoje pripomienky.

6. Ak Komisia prijme rozhodnutie podrobnejšie vec preskúmať, najneskôr do štyroch mesiacov od prijatia takéhoto rozhodnutia vydá konečné rozhodnutie:

a) nevzniesť námietky voči rozhodnutiu regulačného orgánu; alebo

b) vyžadujúce, aby dotknutý regulačný orgán vzal späť svoje rozhodnutie z dôvodu jeho nesúladu s usmerneniami.

7. Ak Komisia neprijme rozhodnutie podrobnejšie vec preskúmať alebo konečné rozhodnutie v lehotách stanovených v odsekoch 5 a 6, považuje sa to za nevzniesenie námietok voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

8. Regulačný orgán vyhovie rozhodnutiu Komisie o späťvzati svojho rozhodnutia v lehote dvoch mesiacov a informuje o tom Komisiu.

9. Komisia môže prijať usmernenia ustanovujúce podrobné pravidlá postupu, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 46 ods. 2.

Článok 39

Vedenie záznamov

1. Členské štáty od dodávateľských podnikov vyžadujú, aby počas minimálne piatich rokov uchovávali k dispozícii pre vnútroštátne orgány vrátane národného regulačného orgánu, národných orgánov pre hospodársku súťaž a Komisiu na účely plnenia ich úloh príslušné údaje o všetkých transakciách týkajúcich sa zmlúv o dodávke elektriny a derivátov elektriny s veľkoobchodnými odberateľmi a s prevádzkovateľmi prenosových sústav.

2. Tieto údaje obsahujú podrobné informácie o takých charakteristikách príslušných transakcií, ako je napr. dĺžka trvania, pravidlá dodávky a vyrovnania, množstvo, dátumy a časy realizácie a ceny transakcií a spôsoby identifikácie príslušných veľkoobchodných odberateľov, a uvádzajú aj podrobné informácie o všetkých nesplnených zmluvách o dodávke elektriny a derivátoch elektriny.

3. Pod podmienkou, že sa nezverejnia citlivé obchodné informácie o jednotlivých účastníkoch trhu alebo transakciách, môže regulačný orgán rozhodnúť, že časti týchto informácií poskytne k dispozícii účastníkom trhu. Tento odsek sa nevzťahuje na informácie o finančných nástrojoch, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2004/39/ES.

4. S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie tohto článku môže Komisia prijať usmernenia, v ktorých sa vymedzia metódy a opatrenia týkajúce sa vedenia záznamov, ako aj forma a obsah údajov, ktoré sa majú uchovávať. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 46 ods. 2.

5. Pokiaľ ide o transakcie s derivátmi elektriny medzi dodávateľskými podnikmi a veľkoobchodnými odberateľmi a prevádzkovateľmi prenosových sústav, tento článok sa uplatňuje až po tom, ako Komisia prijme usmernenia uvedené v odseku 4.

6. Z ustanovení tohto článku nevyplývajú pre subjekty, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2004/39/ES, vo vzťahu k orgánom uvedeným v odseku 1 nijaké ďalšie povinnosti.

7. Ak orgány uvedené v odseku 1 potrebujú prístup k údajom, ktoré uchovávajú subjekty, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2004/39/ES, požadované údaje im poskytnú orgány zodpovedné podľa uvedenej smernice.

KAPITOLA X

Maloobchodné trhy

Článok 40

Maloobchodné trhy

Členské štáty s cieľom uľahčiť vývoj dobre fungujúcich a transparentných maloobchodných trhov v Spoločenstve zabezpečia, aby sa vymedzili úlohy a povinnosti prevádzkovateľov prenosových sústav, prevádzkovateľov distribučných sústav, dodávateľských podnikov a odberateľov a v prípade potreby ostatných účastníkov trhu, pokiaľ ide o zmluvné dojednania, záväzky voči odberateľom, pravidlá výmeny údajov a zúčtovania, zodpovednosť za vlastníctvo údajov a odpočet.

Tieto pravidlá sa zverejnia, musia byť navrhnuté s cieľom uľahčiť prístup odberateľov a dodávateľov do sietí a podliehajú preskúmvaniu regulačnými orgánmi alebo inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

KAPITOLA XI

Záverečné ustanovenia

Článok 41

Ochranné opatrenia

V prípade náhlej krízy na trhu s energiou, alebo ak je ohrozená fyzická bezpečnosť alebo ochrana osôb, prístrojov alebo zariadení alebo integrita sústavy, môže členský štát dočasne prijať potrebné ochranné opatrenia.

Takéto opatrenia musia spôsobiť čo najmenšie možné narušenie fungovania vnútorného trhu a nesmú mať širší rozsah, ako je nevyhnutne potrebné na nápravu náhlych ťažkostí, ktoré nastali.

Dotknutý členský štát o týchto opatreniach bezodkladne informuje ostatné členské štáty a Komisiu, ktorá môže rozhodnúť, či tento dotknutý členský štát musí zmeniť alebo zrušiť tieto opatrenia do tej miery, pokiaľ narušajú hospodársku súťaž a negatívne ovplyvňujú obchodovanie takým spôsobom, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom.

Článok 42

Rovnaké podmienky hospodárskej súťaže

1. Opatrenia, ktoré môžu členské štáty podľa tejto smernice prijať, aby zabezpečili rovnaké podmienky hospodárskej súťaže, musia byť v súlade so zmluvou, najmä jej článkom 30, a právnymi predpismi Spoločenstva.

2. Opatrenia uvedené v odseku 1 musia byť primerané, nediskrimináčne a transparentné. Takéto opatrenia môžu nadobudnúť účinnosť až po tom, ako sa oznámia Komisii a tá ich schváli.

3. Komisia koná na základe oznámenia uvedeného v odseku 2 do dvoch mesiacov od jeho doručenia. Táto lehota začne plynúť od nasledujúceho dňa po doručení všetkých informácií. Ak Komisia v uvedenej dvojmesačnej lehote nekoná, považuje sa to za nevznesenie námietok voči oznámeným opatreniam.

Článok 43

Monitorovanie dovozu elektriny

Členské štáty každé tri mesiace informujú Komisiu o dovoze elektriny z tretích krajín z hľadiska fyzických tokov, ktoré sa udiali počas uplynulých troch mesiacov.

Článok 44

Odchýlky

1. Členské štáty, ktoré môžu po nadobudnutí účinnosti tejto smernice preukázať, že existujú závažné ťažkosti pri fungovaní ich malých izolovaných sústav, môžu požiadať o odchýlku z príslušných ustanovení kapitol IV, VI, VII a VIII, ako aj kapitoly III v prípade izolovaných mikrosústav, pokiaľ ide o modernizáciu, vylepšovanie a rozširovanie existujúcich kapacít, a túto odchýlku im môže udeliť Komisia. Komisia pred prijatím rozhodnutia informuje o týchto žiadostiach členské štáty, pričom rešpektuje zachovávanie dôvernosti informácií. Toto rozhodnutie sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2. Článok 9 sa nevzťahuje na Cyprus, Luxembursko a Maltu. Na Maltu sa nevzťahujú ani články 26, 31 a 32.

Na účely článku 9 ods. 1 písm. b) sa pojem „podnik, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť“ nevzťahuje na koncových odberateľov, ktorí priamo alebo prostredníctvom podnikov, nad ktorými vykonávajú kontrolu samostatne alebo spoločne s inými, vykonávajú v súvislosti s elektrinou výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, za predpokladu, že koncoví odberatelia sú aj po zohľadnení ich podielov elektriny vyrobenej v kontrolovaných podnikoch v celoročnom priemere čistými spotrebiteľmi elektriny a že hospodárska hodnota elektriny, ktorú predávajú tretím stranám, je v porovnaní s ich inými obchodnými operáciami nepatrná.

Článok 45

Postup preskúmania

V prípade, že v správe uvedenej v článku 47 ods. 6 Komisia dospeje k záveru, že vzhľadom na účinný spôsob uskutočňovania prístupu do siete v členskom štáte, ktorým sa zabezpečuje plne účinný, nediskriminačný a nesťažený prístup do siete, nie sú určité povinnosti uložené podnikom touto smernicou (vrátane povinností týkajúcich sa právneho oddelenia prevádzkovateľov distribučných sústav) primerané sledovanému cieľu, daný členský štát môže pre dotknutú požiadavku predložiť Komisii žiadosť o udelenie výnimky.

Členský štát túto žiadosť bezodkladne oznamuje Komisii spolu s príslušnými informáciami potrebnými na preukázanie toho, že záver o zabezpečení účinného prístupu do siete, ku ktorému sa v správe dospelo, bude platiť aj naďalej.

Komisia do troch mesiacov od doručenia oznámenia prijme stanovisko k žiadosti dotknutého členského štátu a podľa potreby predloží Európskemu parlamentu a Rade návrhy na zmenu príslušných ustanovení tejto smernice. Komisia v návrhoch na zmenu tejto smernice môže navrhnúť udelenie výnimky dotknutému členskému štátu v súvislosti s uplatňovaním osobitných požiadaviek pod podmienkou, že uvedený členský štát vykonáva rovnako účinné opatrenia.

Článok 46

Výbor

1. Komisii pomáha výbor.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

Článok 47

Predkladanie správ

1. Komisia monitoruje a skúma uplatňovanie tejto smernice a Európskemu parlamentu a Rade predloží správu o celkovom pokroku, a to prvý raz do ... (*) a následne každý rok. Správa o pokroku obsahuje aspoň:

- a) získané skúsenosti a dosiahnutý pokrok pri vytváraní úplného a plne fungujúceho vnútorného trhu s elektrickou energiou a prekážky, ktoré v tejto súvislosti pretrvávajú, vrátane aspektov súvisiacich s dominantným postavením na trhu, koncentráciou na trhu, koristníckym správaním a správaním, ktoré odporuje hospodárskej súťaži, a jeho účinkami v súvislosti s narušaním trhu;
- b) rozsah, v akom boli požiadavky na oddelenie a tarifikáciu uvedené v tejto smernici úspešné pri zabezpečovaní spravodlivého a nediskriminačného prístupu do elektrizačnej sústavy v Spoločenstve a zodpovedajúce úrovne hospodárskej súťaže, rovnako ako aj hospodárske, environmentálne a sociálne dôsledky otvárania trhu s elektrickou energiou pre odberateľov;
- c) preskúmanie záležitostí týkajúcich sa úrovni kapacity sústavy a bezpečnosti dodávky elektriny v Spoločenstve a najmä existujúcu a predpokladanú rovnováhu medzi dopytom a ponukou so zreteľom na fyzické kapacity pre výmenu medzi oblasťami;
- d) osobitná pozornosť sa venuje opatreniam, ktoré členské štáty prijali na pokrytie dopytu počas špičky a na riešenie výpadkov jedného alebo viacerých dodávateľov;

(*) Jeden rok odo dňa nadobudnutia účinnosti smernice 2003/54/ES.

- e) vykonávanie výnimky ustanovenej podľa článku 26 ods. 2 so zreteľom na možnú revíziu prahových hodnôt;
- f) celkové zhodnotenie pokroku dosiahnutého vzhľadom na dvojstranné vzťahy s tretími krajinami, ktoré vyrábajú a vyvážajú alebo dopravujú elektrinu, vrátane pokroku pri integrácii trhu, sociálnych a environmentálnych dôsledkov obchodovania s elektrinou a prístupu do sietí týchto tretích krajín;
- g) potrebu možných požiadaviek na harmonizáciu, ktoré nie sú spojené s ustanoveniami tejto smernice; a
- h) spôsob, ktorým členské štáty v praxi uplatnili požiadavky týkajúce sa označovania energie uvedeného v článku 3 ods. 6, a spôsob, ktorým sa v tejto súvislosti zohľadnili odporúčania Komisie.

Táto správa o pokroku môže prípadne obsahovať aj odporúčania, ktoré sa týkajú najmä rozsahu a rôznych foriem ustanovení o označovaní energie vrátane napríklad spôsobu, akým sa odkazuje na existujúce referenčné zdroje, a obsahu týchto zdrojov, a predovšetkým, akým spôsobom by sa mohli informácie týkajúce sa vplyvu na životné prostredie, a to minimálne informácie o emisiách CO₂ a rádioaktívnom odpade, ktoré vznikajú pri výrobe elektriny z rozličných energetických zdrojov, sprístupňovať transparentným, ľahko dostupným a porovnateľným spôsobom v celej Európskej únii a tiež akým spôsobom by členské štáty mohli zjednodušiť opatrenia prijaté na kontrolu presnosti informácií poskytovaných dodávateľmi a aké opatrenia by mohli potláčať negatívne účinky spôsobené dominantným postavením na trhu a koncentráciou na trhu.

2. Každý druhý rok obsahuje správa o pokroku uvedená v odseku 1 aj analýzu rozdielných opatrení prijatých členskými štátmi na plnenie povinností služby vo verejnom záujme spolu s preskúmaním účinnosti uvedených opatrení a najmä ich vplyvu na hospodársku súťaž na trhu s elektrickou energiou. Táto správa môže podľa potreby zahŕňať aj odporúčania opatrení, ktoré sa na vnútroštátnej úrovni majú prijať na dosiahnutie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme alebo opatrení na zabránenie rozkladu trhu.

3. Komisia do ... (*) predloží v rámci všeobecného preskúmania Európskemu parlamentu a Rade podrobnú osobitnú správu, v ktorej uvedie, do akej miery boli požiadavky na oddelenie podľa kapitoly V úspešné pri zabezpečení plnej a skutočnej nezávislosti prevádzkovateľov prenosových sústav, pričom sa ako referencia použije skutočné a účinné oddelenie.

4. Komisia na účely hodnotenia podľa odseku 3 zohľadní najmä tieto kritériá: spravodlivý a nediskriminačný prístup do siete, efektívnu reguláciu, rozvoj siete na účely naplnenia potrieb trhu, nenarušené stimuly na investovanie, rozvoj infraštruktúry prepojení, skutočnú hospodársku súťaž na trhoch Spoločenstva s energiou a situáciu v oblasti bezpečnosti dodávky v Spoločenstve.

(*) Dva roky odo dňa uvedeného v článku 49 ods. 1 prvý pododsek, t. j. 42 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

5. V prípade potreby, a najmä ak z podrobnej osobitnej správy uvedenej v odseku 3 vyplynie, že podmienky uvedené v odseku 4 nie sú v praxi zabezpečené, predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade návrhy s cieľom zabezpečiť plnú a skutočnú nezávislosť prevádzkovateľov prenosových sústav do ... (**).

6. Komisia do 1. januára 2006 zašle Európskemu parlamentu a Rade podrobnú správu o pokroku pri vytváraní vnútorného trhu s elektrickou energiou. Táto správa sa zaoberá najmä:

- existenciou nediskriminačného prístupu do siete,
- efektívnou reguláciou,
- rozvojom infraštruktúry prepojení a bezpečnosťou dodávok v Spoločenstve,
- rozsahom, v akom pre malé podniky a odberatelia elektriny v domácnosti ťažia z plných výhod otvárania trhu, najmä v súvislosti so službou vo verejnom záujme a štandardami univerzálnej služby,
- rozsahom, v akom sú v praxi trhy otvorené efektívnej hospodárskej súťaži vrátane aspektov dominantného postavenia na trhu, koncentrácie na trhu a korisníckeho správania alebo správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou,
- rozsahom, v akom odberatelia skutočne menia dodávateľov a opätovne dojednávajú tarify,
- vývojom cien vrátane cien za dodávku vo vzťahu k stupňu otvorenia trhov, a
- skúsenosťami získanými pri uplatňovaní tejto smernice, čo sa týka efektívnej nezávislosti prevádzkovateľov sústav vo vertikálne integrovaných podnikoch, a či sa vypracovali iné dodatočné opatrenia týkajúce sa funkčnej nezávislosti a oddelenia účtovníctva, ktoré majú účinky zodpovedajúce právnomu oddeleniu.

Komisia podľa potreby predloží návrhy Európskemu parlamentu a Rade, najmä s cieľom zaručiť vysoký štandard služby vo verejnom záujme.

Komisia do 1. júla 2007 podľa potreby predloží Európskemu parlamentu a Rade návrhy najmä s cieľom zabezpečiť plnú a efektívnu nezávislosť prevádzkovateľov distribučných sústav. Podľa potreby sa tieto návrhy v súlade s právom hospodárskej súťaže zaoberajú aj opatreniami, ktorými sa riešia otázky dominantného postavenia na trhu, koncentrácie na trhu a korisníckeho správania alebo správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou.

(**) Tri roky odo dňa uvedeného v článku 49 ods. 1 prvý pododsek, t. j. 54 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

Článok 48

Zrušovacie ustanovenie

Smernica 2003/54/ES sa zrušuje od ... (*) bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu a uplatňovania uvedenej smernice. Odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe II.

Článok 49

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do ... (*). Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Tieto ustanovenia uplatňujú od ... (*) s výnimkou článku 11, ktorý uplatňujú od ... (**).

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 50

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 51

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V ...

Za Európsky parlament
predseda

...

Za Radu
predseda

...

(*) 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

(**) 42 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

PRÍLOHA I

OPATRENIA NA OCHRANU SPOTREBITEĽOV

Bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy Spoločenstva v oblasti ochrany spotrebiteľov, najmä smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku ⁽¹⁾ a smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ⁽²⁾, opatrenia uvedené v článku 3 majú odberateľom zabezpečiť, aby:

- a) mali právo uzavrieť so svojim poskytovateľom služieb v oblasti elektroenergetiky zmluvu, ktorá obsahuje:
- totožnosť a adresu dodávateľa,
 - poskytované služby, ponúkanú úroveň kvality služieb, ako aj lehotu na počiatočné pripojenie,
 - prípadné ponúkané druhy služieb údržby,
 - prostriedky, ktorými možno získať aktuálne informácie o všetkých uplatňovaných tarifách a poplatkoch za údržbu,
 - dobu trvania zmluvy, podmienky, za akých možno služby a zmluvu obnoviť a zrušiť, existenciu práva na odstúpenie od zmluvy,
 - všetky kompenzačné a refundačné dojednania, ktoré sa uplatňujú v prípade, že sa nedodržia dohodnuté úrovne kvality služieb, a
 - spôsob začatia postupov na urovnávanie sporov podľa písmena f).
- Podmienky musia byť spravodlivé a vopred dobre známe. V každom prípade by sa tieto informácie mali poskytovať pred uzatvorením alebo potvrdením uzatvorenia zmluvy. Pokiaľ sa zmluvy uzatvárajú cez sprostredkovateľov, informácie týkajúce sa záležitostí uvedených v tomto bode sa takisto poskytujú pred uzatvorením zmluvy;
- b) dostávali primerané informácie o každom úmysle zmeniť zmluvné podmienky a aj informácie o svojom práve odstúpiť v tomto prípade od zmluvy. Poskytovatelia služieb svojim odberateľom priamo oznamujú každé zvýšenie poplatkov v náležitom čase, a nie neskôr, než je jedno bežné účtovacie obdobie po tom, ako zvýšenie nadobudne účinnosť. Členské štáty zabezpečia, aby odberatelia mohli slobodne odstúpiť od zmlúv, ak nesúhlasia s novými podmienkami, ktoré im oznámil ich poskytovateľ služieb v oblasti elektroenergetiky;
- c) dostávali transparentné informácie o uplatňovaných cenách a tarifách a o štandardných podmienkach týkajúcich sa prístupu k elektroenergetickým službám a ich využívania;
- d) mali na výber zo širokej ponuky spôsobov platby. Akýkoľvek rozdiel v podmienkach musí odrážať náklady dodávateľa týkajúce sa rôznych platobných systémov. Všeobecné podmienky musia byť spravodlivé a transparentné. Musia sa uvádzať jasne a zrozumiteľne. Odberatelia musia byť chránení pred nespravodlivými alebo zavádzajúcimi spôsobmi predaja;
- e) im nebol účtovaný poplatok pri zmene dodávateľa;
- f) mali prospech z transparentných, jednoduchých a nenákladných postupov na vybavenie sťažností. Takéto postupy musia umožňovať, aby sa spory urovnávali spravodlivo a rýchlo, pričom ak je to opodstatnené, musia zabezpečovať systém odškodnenia a/alebo kompenzácie. Mali by, vždy keď je to možné, byť v súlade s odporúčaním Komisie 98/257/ES z 30. marca 1998 o zásadách uplatniteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne vyrovnanie spotrebiteľských sporov ⁽³⁾;
- g) pri prístupe k univerzálnej službe podľa ustanovení prijatých členskými štátmi podľa článku 3 ods. 3 boli informovaní o svojich právach týkajúcich sa univerzálnej služby;
- h) mali k dispozícii svoje údaje o spotrebe a na základe výslovnej dohody a bezplatne mohli akémukoľvek podniku s licenciou na dodávku poskytnúť prístup k svojim údajom o spotrebe. Strana zodpovedná za správu týchto údajov je povinná tieto údaje takémuto podniku poskytnúť. Členské štáty určia formát údajov a postup pre dodávateľov a spotrebiteľov na získanie prístupu k údajom. Za túto službu sa spotrebiteľovi nesmú účtovať nijaké dodatočné náklady;
- i) boli riadne informovaní o skutočnej spotrebe elektriny a nákladoch, a to dostatočne často na to, aby mohli svoju spotrebu elektriny regulovať. Uvedené informácie sa poskytujú v dostatočnom časovom rámci, ktorý zohľadňuje schopnosti meracieho zariadenia odberateľa a daný elektroenergetický produkt. Riadne sa zohľadňuje hospodárnosť takýchto opatrení. Za túto službu sa spotrebiteľovi nesmú účtovať nijaké dodatočné náklady;
- j) mohli zmeniť dodávateľa kedykoľvek počas roka v rámci daného elektroenergetického produktu, a majú právo, aby im konečná faktúra bola doručená najneskôr tri mesiace od poslednej dodávky od predchádzajúceho dodávateľa.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 144, 4.6.1997, s. 19.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 115, 17.4.1998, s. 31.

PRÍLOHA II

TABUĽKA ZHODY

Smernica 2003/54/ES	Táto smernica
Článok 1	Článok 1
Článok. 2	Článok 2
Článok 3	Článok 3
Článok 4	Článok 4
Článok 5	Článok 5
–	Článok 6
Článok 6	Článok. 7
Článok 7	Článok 8
Článok 8	–
Článok 10	Článok 9
–	Článok 10
–	Článok 11
Článok 9	Článok 12
–	Článok. 13
–	Článok 14
Článok 11	Článok 15
Článok 12	Článok 16
–	Článok 17
–	Článok 18
–	Článok 19
–	Článok 20
–	Článok 21
–	Článok 22
–	Článok 23
Článok 13	Článok 24
Článok 14	Článok 25
Článok 15	Článok. 26
Článok 16	Článok 27
Článok 17	Článok 28
Článok 18	Článok 29
Článok 19	Článok 30
Článok 20	Článok 31
Článok 21	Článok 32

Smernica 2003/54/ES	Táto smernica
Článok 22	Článok 33
Článok 23 ods. 1 prvá a druhá veta	Článok 34
–	Článok 35
Článok 23 zvyšok	Článok 36
–	Článok 37
–	Článok 38
–	Článok 39
–	Článok 40
Článok 24	Článok 41
–	Článok 42
Článok 25	Článok 43
Článok 26	Článok 44
Článok 27	Článok 45
–	Článok 46
Článok 28	Článok 47
Článok 29	Článok 48
Článok 30	Článok 49
Článok 31	Článok 50
Článok 32	Článok 51
Príloha A	Príloha I

ODÔVODNENÉ STANOVISKO RADY

I. ÚVOD

1. Návrh smernice, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/54/ES, predložila Komisia 19. septembra 2007 na základe článkov 47 ods. 2, 55 a 95 zmluvy v balíku spolu so štyrmi ďalšími návrhmi týkajúcimi sa vnútorného trhu s energiou.
2. Výbor regiónov zaujal stanovisko k celému balíku 10. apríla 2008 ⁽¹⁾ a Európsky hospodársky a sociálny výbor 22. apríla 2008 ⁽²⁾.
3. Európsky parlament prijal svoje stanovisko ⁽³⁾ v prvom čítaní 18. júna 2008, pričom v ňom schválil 156 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov. Komisia pozmenený návrh nepredložila.
4. Rada prijala 9. januára 2009 spoločnú pozíciu v súlade s článkom 251 zmluvy, a to v podobe prepracovanej smernice.

II. CIEĽ NÁVRHU

5. Návrh je súčasťou tretieho balíka o vnútornom trhu s energiou, ktorý tvorí spolu s nariadením o podmienkach prístupu do siete pre cezhraničné výmeny elektrickej energie, smernicou o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, nariadením o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn a nariadením, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky. Jeho cieľom je dobudovať vnútorný trh s elektrinou najmä:
 - ustanovením účinného oddelenia prenosu od výroby a dodávky vrátane postupu pre certifikáciu prevádzkovateľov prenosových sústav zo Spoločenstva, ako aj z tretích krajín,
 - posilnením nezávislosti národných regulačných orgánov v oblasti energetiky a harmonizáciou ich právomocí na úrovni Spoločenstva,
 - zlepšením regionálnej spolupráce,
 - zlepšením fungovania trhu s energiou.

III. ANALÝZA SPOLOČNEJ POZÍCIE

6. Všeobecné poznámky

- 6.1. Rada považuje za efektívnejšie, transparentnejšie a ústretovejšie voči čitateľom, ako aj vhodné z hľadiska koherentnosti so smernicou 2003/54/ES, aby sa pre novú smernicu zvolila forma prepracovania. Rada však v rámci tohto prístupu v plnej miere rešpektovala všeobecnú zásadu, podľa ktorej menila a dopĺňala návrh Komisie tak, že neotvárala žiadne ustanovenia, ktoré neboli súčasťou návrhu Komisie, pokiaľ takéto zásahy nevyplývali zo zmien, ktoré do návrhu sama zaviedla, alebo pokiaľ nešlo o zmeny odkazov spôsobené prečíslovaním článkov atď. V rozsahu, v ktorom to bolo možné, Rada dodržiavala prístup Komisie, čo sa týka rovnakého zaobchádzania v odvetviach elektriny a plynu.

Komisia akceptovala všetky zmeny návrhu zo strany Rady.

- 6.2. Pokiaľ ide o 156 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov prijatých Európskym parlamentom, Rada sa pri niektorých s Komisiou hodla a:
 - schválila týchto 21 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov:
 - v celom rozsahu (v niektorých prípadoch s pozmeneným znením): č. 33, 50, 68, 119 a 137,
 - čiastočne/v zásade/v duchu: č. 5, 10, 35, 95, 97, 98, 101, 105, 111, 125, 127, 129, 130, 133, 135 a 138,
 - a
 - zamietla týchto 38 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov: č. 3, 7, 9, 13, 154, 168, 27, 28, 31, 32, 37, 156, 51 – 53, 62 – 64, 67, 69, 75, 76, 78, 81, 91, 96, 103, 104, 169, 116, 157 a 139 – 145, a to z vecných a/alebo formálnych dôvodov.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 172, 5.7.2008, s. 55.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 211, 19.8.2008, s. 23.

⁽³⁾ Zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku.

6.3. Rada sa pri niektorých s Komisiou nezhodla a:

— schválila jeden pozmeňujúci a doplňujúci návrh: č. 90

a

— zamietla týchto 106 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov: č. 1, 2, 4, 6, 8, 11, 12, 14 – 26, 29, 30, 34, 36, 38, 39, 155, 41, 42, 44 – 48, 54 – 61, 65, 66, 70 – 74, 77, 79, 80, 82 – 89, 92 – 94, 99, 100, 102, 106 – 110, 112 – 115, 117, 118, 120 – 124, 126, 128, 131, 132, 134, 136, 146 – 153.

7. Osobitné poznámky

7.1. Pokiaľ ide o *pozmeňujúce a doplňujúce návrhy EP*, pri ktorých sa Rada nezhodla s Komisiou:

- a) Rada schválila pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 90, pretože sa rovnako ako EP domnieva, že nie je vhodné, aby sa prostredníctvom komitologického postupu rozhodovalo o činnostiach a nezávislosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy (PDS).
- b) Rada zamietla 106 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov uvedených vyššie (bod 6.3) z týchto dôvodov:
 - i) Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy sa týkajú ustanovení, ktoré nie sú súčasťou návrhu Komisie. Takéto návrhy sa zamietli z dôvodu zásady uvedenej v bode 6.1: č. 1, 2, 4, 8, 16, 17 – 19, 21, 24, 29, 30, 34, 36, 38, 39, 155, 41, 42, 44 – 48, 56 – 60, 71 – 74, 77, 79, 80, 83 – 88, 92 – 94, 146 – 149.
 - ii) Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy nemajú pridanú hodnotu, najmä pretože sa dané otázky (čiastočne) uspokojivo upravujú v iných častiach návrhu. Pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 14 sa už (čiastočne) upravuje v odôvodneniach 30 a 31; č. 26 odkazuje na odôvodnenie obsahujúci zoznam príkladov, ktorý nie je taxatívny; č. 65: otázka sa uspokojivo upravuje v čl. 9; č. 66: otázka sa upravuje v čl. 47 o predkladaní správ; č. 82: otázka v čl. 16 a 29; č. 99: otázka sa uspokojivo upravuje v čl. 36 ods. 6 – 8; č. 100: podrobnosti týkajúce sa cezhraničnej spolupráce sú už ustanovené v článku 37; č. 102: prvá časť sa uspokojivo upravuje v čl. 10 o certifikácii PPS, druhá v čl. 36 ods. 6 – 8; č. 110: právomoc regulačných orgánov ukladať sankcie je už zachytená v čl. 36 ods. 4 – pozri tiež bod iv) nižšie; č. 117 sa už upravuje v čl. 36 ods. 6; č. 124: otázka sa uspokojivo upravuje v čl. 36 ods. 1 písm. h); č. 131: otázka sa vo všeobecnosti upravuje v čl. 35 písm. c) a v čl. 16 nariadenia o elektrine; č. 153 sa upravuje v bode j) prílohy.
 - iii) Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy obsahujú znenie, ktoré nie je v rámci tejto smernice vhodné alebo potrebné alebo ktoré nie je v súlade s jej rozsahom pôsobnosti: č. 12, 61, 106 – 108, 109, 113, 114, 121, 134, 136, 150 – 152.
 - iv) Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy zavádzajú odôvodnenie, pre ktoré neexistuje zodpovedajúci článok: č. 6, 15 a 20.
 - v) Rada sa nazdáva, že zoznam povinností a právomocí regulačných orgánov uvedený v čl. 36 spoločnej pozície je dostačujúci; tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy prekračujú (čiastočne) úlohy, ktoré Rada prisudzuje regulačným orgánom: č. 112, 115 (otázky sú zároveň čiastočne upravené v čl. 40 o maloobchodných trhoch prevzatom z nariadenia o elektrine), č. 118 (otázka je zároveň čiastočne upravená v čl. 36 ods. 4) a č. 120 – 123, 128, 132.
 - vi) Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy obsahujú znenie, ktoré nie je v súlade s úlohou, ktorú Rada prisudzuje agentúre: č. 11, 23, 55, 110, 126.
 - vii) Pozmeňujúci a doplňujúci návrh obsahuje znenie, ktoré nie je v súlade s úlohou, ktorú Rada prisudzuje PPS: č. 70.
 - viii) Rada sa domnieva, že spoločná pozícia v dostatočnej miere odzrkadľuje cieľ regionálnej spolupráce; č. 22, 25 a 54 preto nie sú potrebné.
 - ix) Rada sa domnieva, že rozhodnutie o tom, na koho sa preniesie úloha monitorovať PDS sa má ponechať na členských štátoch a č. 89 preto zamietla.

7.2 Pokiaľ ide o návrh Komisie, Rada zaviedla aj niektoré ďalšie zmeny (vecné a/alebo formálne); z nich najdôležitejšie sú:

a) *Účinné oddelenie sieťových činností od dodávateľských a výrobných činností*

Okrem dvoch možností navrhovaných Komisiou [oddelenie vlastníctva (OV) a nezávislý prevádzkovateľ sústavy (NPS)] Rada po dohode s Komisiou považovala za vhodné zaviesť tretiu možnosť NPPS (nezávislý prevádzkovateľ prenosovej sústavy) pre prípad, keď je prevádzkovateľ prenosovej sústavy ku dňu nadobudnutia účinnosti smernice súčasťou vertikálne integrovaného podniku (VIP) (nová kapitola V a jej články 17 – 23 so zodpovedajúcimi odôvodneniami 15 a 16). Uvedené tri možnosti sú rovnocenné a možno si spomedzi nich zvoliť rovnako v odvetví elektriny, ako aj plynu.

Ustanovenia o NPPS zabezpečia skutočnú nezávislosť prevádzkovateľa (čl. 17 a 18), jeho vedenia (čl. 19) a dozorného orgánu (čl. 20), ako aj predchádzanie konfliktu záujmov. K tomuto cieľu sa prispieva aj zriadením programu súladu a subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu (čl. 21). Navyše sa zabezpečia aj investičné stimuly nenarúšajúce hospodársku súťaž, ako aj rozvoj infraštruktúry prepojení (čl. 22), a tiež spravodlivý a nediskriminačný prístup do siete (čl. 23).

V článku 36 ods. 5 sa doplnili nové úlohy a právomoci regulačných orgánov, aby sa zabezpečil súlad s ustanoveniami kapitoly V. V článku 6 sa okrem toho doplnili dva odseky týkajúce sa regionálnej spolupráce za účasti NPPS. Nakoniec, v článku 47 o predkladaní správ sa v odsekoch 3 až 5 ustanovuje, že Komisia dva roky po dátume transpozície smernice v rámci všeobecného preskúmania zhodnotí uplatňovanie možnosti NPPS prostredníctvom určitých kritérií.

Ustanovenia spoločnej pozície o NPPS majú za cieľ dosiahnuť rovnováhu medzi obavami súvisiacimi s rozsahom, harmonogramom a presaditeľnosťou možnosti NPPS, pri ktorej si VIP ponecháva finančné záujmy, a zároveň zachovaním jeho funkčnosti. Ide o jednu z príčin, prečo Rada nezvažovala zavedenie ustanovení o správcovi.

Aby sa prihliadlo na prípady, keď existujú opatrenia, ktoré pre prenosovú sústavu, ktorú vlastní VIP, zaručujú väčšiu nezávislosť PPS ako kapitola V, do článku 9 ods. 9 sa zaviedlo nové ustanovenie.

b) *Rovnaké podmienky hospodárskej súťaže*

So skutočnosťou, že na trhu Spoločenstva budú v budúcnosti existovať tri rozdielne modely oddelenia, súvisí zavedenie doložky o rovnakých podmienkach hospodárskej súťaže, ktorá sa nachádza v článku 42, spolu s jej odôvodnením 17. Uvádza sa v nej najmä niekoľko kritérií pre opatrenia, ktoré môžu členské štáty prijať, aby zabezpečili rovnaké podmienky hospodárskej súťaže.

c) *Certifikácia PPS zo Spoločenstva a z tretích krajín*

Spoločná pozícia obsahuje dva články o certifikácii PPS: všeobecný (článok 10) a o certifikácii v prípade tretích krajín (článok 11), ktorým sa nahradil článok 8a návrhu Komisie. Článok 11 na jednej strane zabezpečuje, že PPS z tretích krajín musia dodržiavať tie isté pravidlá oddelenia ako PPS zo Spoločenstva; na druhej strane zavádza kritérium bezpečnosti dodávky energie do členských štátov a Spoločenstva, na ktoré sa musí pri certifikácii prihliadať.

Rada okrem toho považuje za vhodné, aby sa časť certifikačného postupu, v ktorej sa vymedzuje úloha Komisie v rámci tohto postupu, presunula do nového článku 3 nariadenia o elektrine. Hlavné rozhodnutie o certifikácii navyše budú naďalej prijímať národné regulačné orgány, zatiaľ čo Komisia má zaujať k certifikácii stanovisko. Národné regulačné orgány musia na takéto stanovisko v čo najväčšej miere prihliadať.

d) *Regulačné orgány*

Rada v článku 34 doplnila dva nové odseky, ktorými zabezpečila, že zásada jediného regulačného orgánu na celoštátnej úrovni je v kombinácii s jediným zastúpením (napr. v agentúre) zlučiteľná so súčasným stavom v niektorých členských štátoch, v ktorých existujú regulačné orgány na regionálnej úrovni alebo pre malé alebo izolované časti územia (čl. 34 ods. 2 a 3).

I keď spoločná pozícia zaručuje nezávislosť regulačných orgánov, z jej znenia vyplýva, že to neznamená, že by sa na ne nevzťahovala justičná kontrola ani parlamentný dohľad (odôvodnenie 27), ani že môžu ignorovať širšie ciele, napr. v oblasti trvalej environmentálnej udržateľnosti alebo povinností služby vo verejnom záujme (čl. 34 ods. 4).

Spoločná pozícia tiež zabezpečuje, že regulačné orgány môžu pri výkone svojej funkcie podľa okolností úzko spolupracovať s inými orgánmi, ako napríklad orgánmi pre hospodársku súťaž, pričom si zachovávajú nezávislosť a nezdvojujú úlohy (napr. monitorovanie), ktoré zvyčajne vykonávajú iné orgány (čl. 36 ods. 2).

e) *Regulačný režim pre cezhraničné záležitosti*

Odseky, v ktorých sa ustanovuje úloha agentúry (článok 37 ods. 3 a (čiastočne) ods. 4), sa z právnych dôvodov presunuli do nariadenia o agentúre (nový článok 8). Agentúra bude konať ako posledná inštancia, na žiadosť národných regulačných orgánov, alebo ak sa tieto nedohodnú v stanovenej lehote.

f) *Maloobchodné trhy*

Rada považovala za vhodné, aby sa prepracovalo znenie článku o maloobchodných trhoch, pričom sa okrem iného vypustil odkaz na cezhraničné záležitosti, a aby sa článok presunul z nariadenia o elektrine (článok 7a návrhu Komisie) do smernice (nový článok 40).

g) *Výnimky*

Rada považovala v rámci prepracovania smernice za vhodné, aby sa zaktualizoval článok 44, najmä pokiaľ ide o výnimku z ustanovení o oddelení pre malé členské štáty.

V článku 44 ods. 2 sa okrem toho doplnilo objasnenie pojmu „podnik, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť“ z hľadiska koncových odberateľov, ktorí tiež vykonávajú zanedbateľnú výrobnú alebo dodávateľskú činnosť a ktorí sú čistými spotrebiteľmi elektriny.

h) *Ostatné body*

- Rada považovala za vhodné nevylúčiť *menšinový vlastnícky podiel* výrobcu/dodávateľa v PPS s oddeleným vlastníctvom pod podmienkou, že týmto menšinovým podielom nevzniká žiadna kontrola jedného subjektu nad druhým ani žiadny vplyv jedného subjektu na druhý a že nemôže viesť ku konfliktu záujmov (článok 9 ods. 2).
- Pokiaľ ide o *verejné vlastníctvo*, spoločná pozícia obsahuje možnosť, aby sa oddelenie vlastníctva dosiahlo prostredníctvom dvoch samostatných verejných orgánov, zakotvenú v ustanovení, ktorým sa uznáva, že dva odlišné verejné orgány možno na účely vykonania oddelenia vlastníctva považovať za dve osoby (článok 9 ods. 6).
- V ustanovení o prevádzkovateľoch *kombinovaných sústav* (článok 28) sa vykonalo niekoľko redakčných úprav. Toto ustanovenie umožňuje, aby kombinovaný prevádzkovateľ vykonával svoju činnosť buď ako prevádzkovateľ s oddeleným vlastníctvom, nezávislý prevádzkovateľ sústavy alebo ako nezávislý prevádzkovateľ prenosovej sústavy.
- V odôvodnení (30) sa zavádza a vysvetľuje *pojmem virtuálnej elektrárne* ako jedného z možných opatrení na podporu skutočnej hospodárskej súťaže.
- Nakoniec, v súlade s formátom prepracovania, Rada zaviedla nový článok, ktorým sa platný legislatívny akt *zrušuje* (článok 48).

SPOLOČNÁ POZÍCIA (ES) č. 9/2009**prijatá Radou 9. januára 2009****na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/.../ES z ... o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES****(Text s významom pre EHP)**

(2009/C 70 E/02)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 47 ods. 2 a články 55 a 95,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Cieľom vnútorného trhu so zemným plynom, ktorý sa postupne zavádza v celom Spoločenstve od roku 1999, je ponúknuť všetkým spotrebiteľom v Európskej únii, či ide o občanov alebo podniky, skutočný výber, nové obchodné príležitosti a zvýšenie objemu cezhraničného obchodu v snahe získať výhody vyplývajúce z vyššej efektívnosti, konkurenčných cien a vyšších štandardov služieb a prispieť k bezpečnosti dodávok a trvalej udržateľnosti.
- (2) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom ⁽⁴⁾ významne prispela k vytvoreniu takéhoto vnútorného trhu so zemným plynom.
- (3) Slobody, ako sú voľný pohyb tovaru, sloboda poskytovať služby a sloboda usadiť sa, ktoré občanom Európskej únie zaručuje zmluva, sú dosiahnuteľné len na úplne otvorenom trhu, ktorý umožňuje všetkým spotrebiteľom slobodný výber svojich dodávateľov a všetkým dodávateľom slobodu zásobovať svojich odberateľov.
- (4) V súčasnosti však existujú prekážky, ktoré bránia tomu, aby sa v Spoločenstve mohol predávať plyn za rovnakých podmienok, bez diskriminácie alebo znevýhodnenia. Vo všetkých členských štátoch zatiaľ nie je zabezpečený najmä nediskriminačný prístup k sieti a rovnako účinná úroveň regulačného dohľadu.

(5) V oznámení Komisie z 10. januára 2007 s názvom „Energetická politika pre Európu“ sa zdôraznil význam dobudovania vnútorného trhu so zemným plynom a vytvorenia rovnakých podmienok pre všetky plynárenské podniky usadené v Spoločenstve. Oznámenia Komisie z 10. januára 2007 s názvom „Vyhliadky vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou“ a „Vyšetrovanie podľa článku 17 nariadenia (ES) č. 1/2003 v odvetviach plynu a elektrickej energie v Európe (záverečná správa)“ ukázali, že súčasné pravidlá a opatrenia neposkytujú potrebný rámec na dosiahnutie cieľa, ktorým je dobre fungujúci vnútorný trh.

(6) Bez účinného oddelenia sietí od ťažobných a dodávateľských činností (ďalej len „účinné oddelenie“) existuje podstatné riziko diskriminácie nielen pri prevádzke siete, ale aj v súvislosti so stimulmi pre vertikálne integrované podniky primerane investovať do svojich sietí.

(7) Pravidlá právneho a funkčného oddelenia ustanovené v smernici 2003/55/ES však nevedli k účinnému oddeleniu prevádzkovateľov prepravných sietí. Európska rada preto na zasadnutí v Bruseli 8. a 9. marca 2007 vyzvala Komisiu, aby vypracovala legislatívne návrhy na „účinné oddelenie ťažobných a dodávateľských činností od prevádzky sietí“.

(8) Účinné oddelenie sa môže zabezpečiť len odstránením stimulov pre vertikálne integrované podniky na diskrimináciu konkurentov, pokiaľ ide o prístup k sieti a investície. Oddelenie vlastníctva, čo v sebe zahŕňa vymenovanie vlastníka siete za prevádzkovateľa siete a jeho nezávislosť od akýchkoľvek záujmov týkajúcich sa dodávky alebo ťažby, jednoznačne predstavuje účinný a stabilný spôsob, ako vyriešiť vnútorný konflikt záujmov a zaistiť bezpečnosť dodávok. Z tohto dôvodu Európsky parlament vo svojom uznesení z 10. júla 2007 o vyhladkach vnútorného trhu s plynom a elektrickou energiou označil oddelenie vlastníctva na úrovni prepravy za najúčinnnejší nástroj pre nediskriminačnú podporu investícií do infraštruktúry, spravodlivého prístupu k sieti pre nové spoločnosti a transparentnosti na trhu. Členské štáty by teda v rámci oddelenia vlastníctva mali byť povinné zabezpečiť, aby tá istá osoba alebo osoby neboli oprávnené vykonávať kontrolu nad ťažobným alebo dodávateľským podnikom a súčasne nad prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prepravnou sieťou a ani v súvislosti s týmto

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 211, 19.8.2008, s. 23.⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 172, 5.7.2008, s. 55.⁽³⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 9. júla 2008 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku), spoločná pozícia Rady z 9. januára 2009 a pozícia Európskeho parlamentu z ... (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku).⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 57.

prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prepravnou sieťou neuplatňovali žiadne práva. Naopak, kontrola nad prepravnou sieťou alebo prevádzkovateľom prepravnej siete by mala vylučovať možnosť vykonávať kontrolu nad ťažobným alebo dodávateľským podnikom alebo v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek práva. Ťažobný alebo dodávateľský podnik by mal môcť v rámci týchto obmedzení vlastniť v prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo prepravnej sieti minoritný podiel.

- (9) Vymedzenie pojmu „kontrola“ sa prevzalo z nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (nariadenie ES o fúziách) ⁽¹⁾.
- (10) Keďže v niektorých prípadoch si oddelenie vlastníctva vyžaduje reštrukturalizáciu podnikov, mal by sa členským štátom poskytnúť dodatočný čas na uplatnenie príslušných ustanovení. Vzhľadom na vertikálne prepojenia medzi odvetviami elektriny a plynu by sa ustanovenia o oddelení mali uplatňovať v oboch týchto odvetviach.
- (11) V snahe zabezpečiť oddelením vlastníctva úplnú nezávislosť prevádzky siete od záujmov dodávateľských a ťažobných podnikov a zabrániť výmene dôverných informácií by tá istá osoba nemala byť členom správnych rád prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prepravnej siete a zároveň podnik, ktorý vykonáva akúkoľvek ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť. Z toho istého dôvodu by tá istá osoba nemala byť oprávnená vymenúvať členov správnych rád prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prepravnej siete a zároveň vykonávať kontrolu nad ťažobným alebo dodávateľským podnikom alebo v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek práva.
- (12) Zriadenie prevádzkovateľa siete alebo prevádzkovateľa prepravnej siete nezávislého od dodávateľských a ťažobných záujmov by malo vertikálne integrovanému podniku umožniť zachovať si svoje vlastníctvo aktív siete a súčasne zabezpečiť účinné oddelenie záujmov za predpokladu, že takýto nezávislý prevádzkovateľ siete alebo nezávislý prevádzkovateľ prepravnej siete vykonáva všetky funkcie prevádzkovateľa siete a že sa zaviedla dôkladná regulácia a rozsiahly regulačný kontrolný mechanizmus.
- (13) Ak je podnik, ktorý vlastní prepravnú sieť, ku ... (*) súčasťou vertikálne integrovaného podniku, členské štáty by mali mať možnosť vybrať si medzi oddelením vlastníctva a zriadením prevádzkovateľa siete alebo prevádzkovateľa prepravnej siete, ktorý je nezávislý od dodávateľských a ťažobných záujmov.
- (14) S cieľom v plnej miere chrániť záujmy akcionárov vertikálne integrovaných podnikov by členské štáty mali mať možnosť vybrať si, či vykonať oddelenie vlastníctva priamo zbavením sa majetku alebo rozdelením akcií integrovaného podniku na akcie sieťového podniku a zvyšné akcie dodávateľského a ťažobného podniku, pričom sa

musia dodržať požiadavky vyplývajúce z oddelenia vlastníctva.

- (15) Úplnú účinnosť alternatívy zriadenia nezávislého prevádzkovateľa siete alebo nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete by sa mala zabezpečiť prostredníctvom osobitných dodatočných pravidiel. Nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete by sa mala okrem iného zabezpečiť určitými prechodnými obdobiami, počas ktorých nebude vo vertikálne integrovanom podniku možné vykonávať žiadnu riadiacu alebo inú relevantnú činnosť, ktorá by poskytovala prístup k rovnakým informáciám, ako riadiaca činnosť.
- (16) Členský štát má právo rozhodnúť sa, že bude na svojom území vyžadovať úplné oddelenie vlastníctva. V takomto prípade podnik nemá právo zriadiť nezávislého prevádzkovateľa siete alebo nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete. Podnik, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, navyše nesmie priamo ani nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prepravnej siete z členského štátu, ktorý si zvolil úplné oddelenie vlastníctva, ani si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo.
- (17) Podľa tejto smernice budú na vnútornom trhu so zemným plynom existovať rozdielne druhy organizácie trhu. Opatrenia, ktoré by mohli členské štáty prijať na zabezpečenie rovnakých podmienok hospodárskej súťaže by mali vychádzať z nadradených požiadaviek všeobecného záujmu. Otázka súladu takýchto opatrení so zmluvou a právom Spoločenstva by sa mala konzultovať s Komisiou.
- (18) Pri vykonávaní účinného oddelenia by sa mala dodržiavať zásada nediskriminácie medzi verejným a súkromným sektorom. Na tento účel by tá istá osoba nemala mať možnosť sama alebo spoločne vykonávať v rozpore so zásadami oddelenia vlastníctva alebo s alternatívou nezávislého prevádzkovateľa siete kontrolu zloženia, hlasovania alebo rozhodovania orgánov prevádzkovateľov prepravných sietí alebo prepravných sietí a súčasne ťažobných alebo dodávateľských podnikov, ani si v súvislosti s nimi uplatňovať akékoľvek práva. Pokiaľ ide o oddelenie vlastníctva a alternatívu nezávislého prevádzkovateľa siete, za predpokladu, že príslušný členský štát môže preukázať, že sa táto požiadavka dodržiava, dva samostatné orgány verejnej moci by mali byť schopné kontrolovať ťažobné a dodávateľské činnosti na jednej strane a činnosti prepravy na druhej strane.
- (19) Účinné oddelenie sieťových činností od dodávateľských a ťažobných činností by sa malo uplatňovať v celom Spoločenstve rovnako na podniky Spoločenstva ako aj podniky mimo Spoločenstva. Regulačné orgány by mali mať na zabezpečenie zachovania vzájomnej nezávislosti sieťových činností a dodávateľských a ťažobných činností v celom Spoločenstve právomoc zamietnuť certifikáciu

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1.

(*) Dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

prevádzkovateľov prepravných sietí, ktorí nedodržiavajú pravidlá oddelenia. Regulačné orgány by mali pri rozhodovaní o certifikácii v čo najväčšej miere prihliadať k stanovisku Komisie, aby sa zabezpečilo jednotné uplatňovanie týchto pravidiel v celom Spoločenstve. Komisia by mala mať právo vyjadriť svoje stanovisko k certifikácii vo vzťahu k vlastníkovi prepravnej siete alebo prevádzkovateľovi prepravnej siete kontrolovanému osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín, aby sa zabezpečilo aj dodržiavanie medzinárodných záväzkov Spoločenstva.

- (20) Zabezpečenie dodávky energie je zásadným prvkom verejnej bezpečnosti, a je preto neodmysliteľne spojené s účinným fungovaním vnútorného trhu o plynom. Plyn sa k občanom Európskej únie môže dostať len cez sieť. Fungujúce trhy s plynom a predovšetkým sieť a iné aktíva súvisiace s dodávkou plynu sú nevyhnutné pre verejnú bezpečnosť, konkurencieschopnosť hospodárstva a blahobyt občanov Európskej únie. Osobám z tretích krajín by sa preto mala umožniť kontrola nad prepravnou sieťou alebo prevádzkovateľom prepravnej siete, iba ak spĺňajú požiadavky na skutočné oddelenie, ktoré platia v Spoločenstve. Spoločenstvo sa domnieva, že odvetvie prepravných sietí plynu má preň mimoriadny význam, a že sú preto potrebné, bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné záväzky Spoločenstva, dodatočné ochranné opatrenia v oblasti zachovania bezpečnosti dodávky energie do Spoločenstva, aby sa zabránilo akémukoľvek ohrozeniu verejného poriadku a verejnej bezpečnosti v Spoločenstve a blahobytu občanov Európskej únie. Bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva si okrem iného vyžaduje posúdenie nezávislosti prevádzky siete, úrovne závislosti Spoločenstva a jednotlivých členských štátov na dodávke energie z tretích krajín, ako aj posúdenie domáceho aj zahraničného obchodu s energiou konkrétnej tretej krajiny i jej investícií do energetiky.

Bezpečnosť dodávky by sa teda mala posudzovať na základe faktických okolností každého prípadu, ako aj práv a povinností vyplývajúcich z medzinárodného práva, najmä pokiaľ ide o medzinárodné dohody medzi Spoločenstvom a dotknutou treťou krajinou. Komisia sa nabáda, aby vo vhodných prípadoch predkladala odporúčania na dojednanie relevantných dohôd s tretími krajinami, ktorých predmetom bude bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva, alebo aby začlenila potrebné otázky do iných rokovaní s takýmito tretími krajinami.

- (21) Mali by sa prijať ďalšie opatrenia na zabezpečenie transparentných a nediskriminačných taríf za prístup k preprave. Tieto tarify by sa mali uplatňovať na všetkých užívateľov na nediskriminačnom základe. Ak sú zásobníky, akumulácia alebo podporné služby prevádzkované na trhu, na ktorom je dostatočná hospodárska súťaž, prístup možno umožniť na základe transparentných a nediskriminačných trhových mechanizmov.

- (22) Je potrebné zabezpečiť nezávislosť prevádzkovateľov siete zásobníkov, aby sa zlepšil prístup tretích strán

k zásobníkom, ktoré sú z hľadiska dodávok odberateľom technicky a/alebo hospodársky nevyhnutné na zabezpečenie účinného prístupu do siete. Je preto vhodné, aby zásobníky prevádzkovali právne oddelené subjekty, ktoré majú účinné rozhodovacie práva, pokiaľ ide o aktíva potrebné na údržbu, prevádzku a rozvoj zásobníkov. Takisto je potrebné zvýšiť transparentnosť súvisiacu so skladovacou kapacitou, ktorá sa ponúka tretím stranám, tým, že sa členským štátom uloží povinnosť vymedziť a uverejniť nediskriminačný, jasný rámec, ktorým sa určí vhodný regulačný režim uplatniteľný na zásobníky.

Požiadavky na zachovávanie dôverylosti citlivých obchodných informácií sú osobitne dôležité, ak ide o informácie strategickej povahy alebo ak existuje len jediný užívateľ zásobníka.

- (23) Nediskriminačný prístup do distribučnej siete určuje prístup k odberateľom na maloobchodnej úrovni. Priestor pre diskrimináciu, pokiaľ ide o prístup tretích strán a investície, je však menej významný na distribučnej úrovni ako na úrovni prepravy, pretože preťaženie a vplyv ťažobných záujmov je vo všeobecnosti na úrovni prepravy významnejší ako na distribučnej úrovni. Okrem toho sa právne a funkčné oddelenie prevádzkovateľov distribučných sietí stalo podľa smernice 2003/55/ES povinným až od 1. júla 2007 a jeho účinky na vnútorný trh so zemným plynom sa ešte musia zhodnotiť. Platné pravidlá právneho a funkčného oddelenia môžu viesť k účinnému oddeleniu za predpokladu, že sa vymedzia jasnejšie, budú sa riadnym spôsobom vykonávať a podrobne monitorovať. Na vytvorenie rovnakých podmienok na úrovni maloobchodu by sa teda mala činnosť prevádzkovateľov distribučných sietí monitorovať tak, aby sa im zabránilo využívať vertikálnu integráciu, pokiaľ ide o ich konkurenčné postavenie na trhu, a to najmä vo vzťahu k odberateľom plynu v domácnosti i malým odberateľom plynu mimo domácnosti.

- (24) S cieľom vyhnúť sa neprimeranému finančnému a administratívne zataženiu malých prevádzkovateľov distribučných sietí by členské štáty mali mať možnosť v prípade potreby vyňať takéto spoločnosti zo zákonných požiadaviek na oddelenie distribúcie.

- (25) V smernici 2003/55/ES sa zaviedla požiadavka, aby členské štáty zriadili regulátorov s osobitnými právomocami. Skúsenosti však ukazujú, že účinnosť regulácie je často obmedzená z dôvodu nedostatočnej nezávislosti regulátorov od vlády a nedostatočných právomocí a slobody rozhodovať. Z tohto dôvodu Európska rada na zasadnutí v Bruseli 8. a 9. marca 2007 vyzvala Komisiu, aby vypracovala legislatívne návrhy, ktoré zabezpečia ďalšiu harmonizáciu právomocí a posilnenie nezávislosti národných energetických regulátorov. Malo by sa umožniť, aby tieto národné regulačné orgány pokrývali tak odvetvie elektriny ako aj plynu.

- (26) Ak má vnútorný trh so zemným plynom riadne fungovať, energetickí regulátori musia mať možnosť prijímať rozhodnutia vo všetkých relevantných regulačných záležitostiach a musia byť úplne nezávislí od akýchkoľvek iných verejných alebo súkromných záujmov. Táto skutočnosť nebráni súdnemu preskúmaniu ani parlamentnému dohľadu v súlade s ústavným právom členských štátov. Navyše, schvaľovanie rozpočtu regulátora zákonodarným orgánom členského štátu nepredstavuje prekážku rozpočtovej nezávislosti.
- (27) S cieľom zabezpečiť efektívny prístup na trh všetkým účastníkom trhu vrátane nových subjektov sú potrebné nediskriminačné mechanizmy na vyvažovanie odchýlok, ktoré odzrkadľujú náklady. Malo by sa to zabezpečiť ustanovením transparentných trhových mechanizmov na dodávku a nákup plynu potrebného v rámci požiadaviek na vyvažovanie odchýlok. Národné regulačné orgány by mali aktívne zabezpečovať, aby tarify za vyvažovanie odchýlok boli nediskriminačné a aby odzrkadľovali náklady. Zároveň by sa mali zabezpečiť náležité stimuly k vyrovnanému vstupu a odberu plynu tak, aby nebola ohrozená sieť.
- (28) Národné regulačné orgány by mali mať možnosť stanovovať a schvaľovať tarify alebo metodiky na výpočet taríf na základe návrhu prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prevádzkovateľa(ov) distribučných sietí alebo prevádzkovateľa siete skvapalneného zemného plynu (LNG) alebo na základe návrhu dohodnutého medzi týmito prevádzkovateľmi a užívateľmi siete. Pri vykonávaní týchto úloh by národné regulačné orgány mali zabezpečiť, aby prepravné a distribučné tarify neboli diskriminačné a odzrkadľovali náklady, a mali by zohľadňovať dlhodobé marginálne sieťové náklady, ktorým sa možno vyhnúť prostredníctvom riadenia na strane dopytu.
- (29) Energetickí regulátori by mali mať právomoc vydávať záväzné rozhodnutia pre plynárenské podniky a ukladať plynárenským podnikom, ktoré si neplnia svoje povinnosti, účinné, primerané a odrádzajúce sankcie, alebo navrhnúť, aby takéto sankcie uložil príslušný súd. Regulačné orgány by mali mať právomoc aj rozhodovať bez ohľadu na uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže o vhodných opatreniach na podporu skutočnej hospodárskej súťaže potrebnej pre riadne fungovanie vnútorného trhu so zemným plynom. vytvorenie programov na sprístupňovanie zásobovania plynom predstavuje jedno z možných opatrení, ktoré možno použiť na podporu skutočnej hospodárskej súťaže a zabezpečovanie riadneho fungovania trhu. Energetickým regulátorom by sa rovnako mala udeliť právomoc prispievať k zabezpečeniu vysokej úrovne služby vo verejnom záujme v súlade s otvorením trhu, ochrane zraniteľných odberateľov a úplnej účinnosti opatrení na ochranu spotrebiteľov. Týmto ustanoveniami by nemali byť dotknuté právomoci Komisie týkajúce sa uplatňovania pravidiel hospodárskej súťaže vrátane skúmania splynutí a zlúčení na úrovni Spoločenstva, ani predpisy o vnútornom trhu, napr. o voľnom pohybe kapitálu.
- Nezávislým orgánom, ku ktorému má právo odvolať sa subjekt dotknutý rozhodnutím národného regulátora, by mohol byť súd alebo iný súdny orgán s právomocou viesť súdne preskúmanie.
- (30) Investície do významných nových infraštruktúr by sa mali vo veľkej miere podporovať pri zaručení správneho fungovania vnútorného trhu so zemným plynom. S cieľom zvýšiť pozitívny vplyv projektov v oblasti infraštruktúry, ktorým bola udelená výnimka, na hospodársku súťaž a bezpečnosť dodávok by sa mal vo fáze prípravy projektu testovať záujem trhu a mali by sa zaviesť pravidlá riadenia v prípade preťaženia. Ak sa infraštruktúra nachádza na území viac ako jedného členského štátu, žiadosťou o výnimku by sa ako posledná inštancia mala zaoberať Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. .../2009 (¹) (ďalej len „agentúra“), aby sa lepšie zohľadnili cezhraničné vplyvy a aby sa zjednodušili administratívne postupy. Okrem toho, vzhľadom na výnimočný rizikový profil budovania takýchto významných projektov infraštruktúry, ktorým bola udelená výnimka, by sa navyše malo umožniť, aby boli podniky so záujmami v oblasti dodávky a ťažby v prípade dotknutých projektov dočasne a čiastočne oslobodené od povinnosti dodržiavať pravidlá oddelenia. Z dôvodov bezpečnosti dodávky by sa to malo vzťahovať najmä na nové plynovody v Spoločenstve, ktorými sa prepravuje plyn z tretích krajín do Spoločenstva.
- (31) Vnútorný trh so zemným plynom trpí nedostatkom likvidity a transparentnosti, čo bráni efektívnemu pridelovaniu prostriedkov, zabezpečovaniu proti riziku a novým vstupom na trh. Je potrebné, aby narastala dôvera v trh, jeho likvidita a počet účastníkov na ňom, a preto by sa mal zintenzívniť regulačný dohľad nad podnikmi aktívnymi v oblasti dodávok plynu. Takýmito požiadavkami by nemali byť dotknuté platné právne predpisy Spoločenstva o finančných trhoch a mali by byť s nimi v súlade. Energetickí regulátori a regulátori finančného trhu musia spolupracovať, aby si navzájom umožnili získať prehľad o dotknutých trhoch.
- (32) Predtým ako Komisia prijme usmernenia, prostredníctvom ktorých sa vymedzia požiadavky na vedenie záznamov, by agentúra a Výbor európskych regulačných orgánov cenných papierov mali obsah týchto usmernení spoločne preskúmať a poradiť Komisii, pokiaľ ide o ich obsah. Agentúra a Výbor európskych regulačných orgánov cenných papierov by mali spolupracovať aj s cieľom hlbšie skúmať otázky, či by sa na transakcie na základe zmlúv o dodávke plynu a na deriváty na plyn mali vzťahovať požiadavky na transparentnosť pred obchodovaním a/alebo po obchodovaní a ak áno, aký by mal byť obsah týchto požiadaviek, a mali by poskytnúť v tejto súvislosti príslušné poradenstvo.
- (33) V záujme bezpečnosti dodávky by sa malo vykonávať monitorovanie rovnováhy medzi ponukou a dopytom v jednotlivých členských štátoch, na ktoré by mala nadväzovať správa o situácii na úrovni Spoločenstva

(¹) Ú. v. EÚ L ...

- zohľadňujúca kapacitu prepojení medzi jednotlivými oblasťami. Takéto monitorovanie by sa malo vykonávať dostatočne včas, aby sa mohli v prípade ohrozenia bezpečnosti dodávky prijať vhodné opatrenia. K zabezpečeniu stabilnej dodávky plynu by mala prispievať výstavba a údržba potrebnej sieťovej infraštruktúry vrátane kapacity prepojení.
- (34) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby pri dodržaní nevyhnutných požiadaviek na kvalitu mali bioplyn, plyn z biomasy a iné druhy plynu zaručený nediskriminačný prístup do plynárenskej siete za predpokladu, že takýto prístup je trvalo zlučiteľný s príslušnými technickými predpismi a bezpečnostnými normami. Takýmito predpismi a normami by sa malo zabezpečiť, aby bolo technicky možné tieto druhy plynu bezpečne vtlačať do sietí zemného plynu a prepravovať ich v nich, a tieto predpisy a normy by sa mali tiež venovať chemickým vlastnostiam týchto plynov.
- (35) Dôležitou súčasťou dodávky plynu v členských štátoch budú aj naďalej dlhodobé zmluvy, ktoré je potrebné pre plynárenské dodávateľské podniky zachovať ako jednu z možností, pokiaľ nenarúšajú cieľ tejto smernice a sú v súlade so zmluvou vrátane pravidiel hospodárskej súťaže. Preto je potrebné brať dlhodobé zmluvy do úvahy pri plánovaní dodávateľskej a prepravnej kapacity plynárenských podnikov.
- (36) S cieľom zabezpečiť udržiavanie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme v Spoločenstve by sa mali všetky opatrenia prijaté členskými štátmi na dosiahnutie cieľov tejto smernice pravidelne oznamovať Komisii. Komisia by mala pravidelne zverejňovať správu analyzujúcu opatrenia prijaté na vnútroštátnej úrovni na dosiahnutie cieľov služby vo verejnom záujme a porovnávajúcu ich účinnosť, a to všetko s cieľom prijatia odporúčaní týkajúcich sa opatrení, ktoré sa majú prijať na vnútroštátnej úrovni na dosiahnutie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme.
- Členské štáty by mali zabezpečiť, aby odberatelia pri pripojení na plynárenskú sieť boli informovaní o svojich právach na dodávku zemného plynu v stanovenej kvalite a za primerané ceny. Opatrenia členských štátov na ochranu koncových odberateľov sa môžu líšiť v závislosti od toho, či sú zamerané na odberateľov plynu v domácnosti alebo na malé a stredné podniky.
- (37) Rešpektovanie požiadaviek služby vo verejnom záujme je základnou požiadavkou tejto smernice a je dôležité, aby sa v tejto smernici určili spoločné minimálne normy dodržiavané všetkými členskými štátmi, ktoré budú zohľadňovať ciele spoločnej ochrany, bezpečnosť dodávky, ochranu životného prostredia a rovnocenné úrovne hospodárskej súťaže vo všetkých členských štátoch. Je dôležité, aby sa požiadavky služby vo verejnom záujme mohli vykladať vo vnútroštátnom kontexte, berúc do úvahy vnútroštátne pomery, pričom sa však musia dodržiavať právne predpisy Spoločenstva.
- (38) Opatrenia na dosiahnutie cieľov sociálnej a hospodárskej súdržnosti vykonané členskými štátmi môžu zahŕňať najmä zabezpečenie primeraných hospodárskych stimulov, podľa potreby prostredníctvom všetkých existujúcich vnútroštátnych nástrojov a nástrojov Spoločenstva. Medzi tieto nástroje môžu patriť aj mechanizmy zodpovednosti na zaručenie nevyhnutných investícií.
- (39) Pokiaľ opatrenia prijaté členskými štátmi na splnenie povinností služby vo verejnom záujme predstavujú štátnu pomoc podľa článku 87 ods. 1 zmluvy, podľa článku 88 ods. 3 zmluvy sú členské štáty povinné oznamovať ich Komisii.
- (40) Požiadavky služby vo verejnom záujme a spoločné minimálne normy, ktoré z nich vyplývajú, sa musia ďalej posilniť s cieľom zabezpečiť, aby všetci spotrebitelia mali prospech z hospodárskej súťaže. Kľúčovým aspektom pri dodávke odberateľom je prístup k údajom o spotrebe, pričom spotrebitelia musia mať prístup k svojim údajom, aby mohli vyzvať konkurenčné podniky na predloženie ponuky na základe týchto údajov. Spotrebitelia by takisto mali mať právo na náležité informácie o svojej spotrebe energie. Pravidelne poskytované informácie o nákladoch na energiu budú motiváciou na úsporu energie, pretože odberateľom poskytnú priamu spätnú väzbu o účinkoch investícií do energetickej efektívnosti a zmeny správania.
- (41) V snahe prispieť k bezpečnosti dodávok a zároveň zachovať solidaritu medzi členskými štátmi, najmä v prípade krízy dodávky energie, je dôležité ustanoviť rámec regionálnej spolupráce v duchu solidarity. Táto spolupráca v duchu solidarity sa po príslušnom rozhodnutí členských štátov môže opierať v prvom rade o trhové mechanizmy.
- (42) Členské štáty by mali s cieľom vytvoriť vnútorný trh so zemným plynom posilňovať integráciu svojich národných trhov a spoluprácu medzi prevádzkovateľmi sietí na úrovni Spoločenstva a na regionálnej úrovni.
- (43) Regulačné orgány by mali tiež poskytovať informácie o trhu, aby mohla Komisia vykonávať svoju úlohu ako pozorovateľ a monitorovať vnútorný trh so zemným plynom a jeho vývoj z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého hľadiska vrátane takých aspektov, ako je ponuka a dopyt, prepravná a distribučná infraštruktúra, cezhraničný obchod, investície, veľkoobchodné a spotrebiteľské ceny, likvidita trhu a zlepšenia v oblasti životného prostredia a efektívnosti.
- (44) Keďže cieľ tejto smernice, a to vytvorenie plne funkčného vnútorného trhu so zemným plynom, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

- (45) Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. .../2009 z ... o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn ⁽¹⁾ môže Komisia prijímať usmernenia na dosiahnutie potrebného stupňa harmonizácie. Takéto usmernenia, ktoré sú záväznými vykonávacími opatreniami, predstavujú, aj pokiaľ ide o niektoré ustanovenia tejto smernice, užitočný nástroj, ktorý sa môže v prípade potreby rýchlo upraviť.
- (46) Opatrenia potrebné na vykonávanie tejto smernice by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu ⁽²⁾.
- (47) Komisia by mala byť predovšetkým splnomocnená na prijatie usmernení potrebných na zabezpečenie minimálneho stupňa harmonizácie požadovanej na dosiahnutie cieľa tejto smernice. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť nepodstatné prvky tejto smernice jej doplnením o nové nepodstatné prvky, musia sa prijať v súlade s regulačným postupom s kontrolou ustanoveným v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.
- (48) V súlade s bodom 34 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva ⁽³⁾ sa členské štáty vyzývajú, aby pre seba a v záujme Spoločenstva vypracovali a zverejnili vlastné tabuľky, ktoré budú čo najlepšie vyjadrovať vzájomný vzťah medzi touto smernicou a opatreniami na jej transpozíciu.
- (49) Vzhľadom na rozsah zmien a doplnení, ktoré sa majú vykonať v smernici 2003/55/ES, je kvôli jasnosti a racionalizácii žiaduce, aby sa dotknuté ustanovenia prepracovali a spojili do jedného textu novej smernice.
- (50) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä Chartou základných práv Európskej únie,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica ustanovuje spoločné pravidlá pre prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie zemného plynu. Ustanovuje pravidlá týkajúce sa organizácie a fungovanie plynárenstva, prístupu na trh, kritérií a postupov vzťahujúcich sa na udeľovanie povolení na prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie zemného plynu a na prevádzku sietí.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L ...

⁽²⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 321, 31.12.2003, s. 1.

2. Pravidlá stanovené v tejto smernici pre zemný plyn vrátane LNG sa uplatňujú aj na bioplyn a plyn z biomasy a iné druhy plynu, pokiaľ sa takéto plyny dajú technicky a bezpečne vtláčať do siete zemného plynu a prepravovať v nej.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „plynárenský podnik“ je každá fyzická alebo právnická osoba vykonávajúca aspoň jednu z týchto činností: ťažba, preprava, distribúcia, dodávka, nákup alebo uskladňovanie zemného plynu vrátane LNG, ktorá je zodpovedná za obchodné úlohy, technické úlohy a/alebo údržbu v súvislosti s týmito činnosťami, nezahŕňa však koncových odberateľov;
2. „ťažobná sieť“ je každé potrubie alebo potrubná sieť prevádzkovaná a/alebo vybudovaná ako súčasť projektu ťažby ropy alebo plynu alebo používaná na prepravu zemného plynu z jedného alebo viacerých takýchto ťažobných miest do spracovateľského závodu, terminálu alebo koncového pobrežného vykládkového terminálu;
3. „preprava“ je preprava zemného plynu cez vysokotlakovú plynárenskú sieť okrem ťažobnej siete na účely jeho dodania odberateľom, ale nezahŕňa dodávku;
4. „prevádzkovateľ prepravnej siete“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva prepravu a je zodpovedná za prevádzku, zabezpečenie údržby a v prípade potreby rozvoj prepravnej siete v danej oblasti, prípadne jej prepojenie s inými sieťami a za zabezpečenie dlhodobej schopnosti siete uspokojovať primeraný dopyt po doprave zemného plynu;
5. „distribúcia“ je preprava zemného plynu cez miestne alebo regionálne plynovodné siete na účely jeho dodania odberateľom, ale nezahŕňa dodávku;
6. „prevádzkovateľ distribučnej siete“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva distribúciu a je zodpovedná za prevádzku, zabezpečenie údržby a v prípade potreby rozvoj distribučnej siete v danej oblasti, prípadne jej prepojenie s inými sieťami a za zabezpečenie dlhodobej schopnosti siete uspokojovať primeraný dopyt po distribúcii zemného plynu;
7. „dodávka“ je predaj vrátane ďalšieho predaja zemného plynu vrátane LNG odberateľom;
8. „dodávateľský podnik“ je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva dodávku;
9. „zásobník“ je zariadenie, ktoré sa používa na uskladňovanie zemného plynu a ktoré vlastní a/alebo prevádzkuje plynárenský podnik, vrátane tej časti zariadení LNG, ktorá slúži na uskladňovanie, ale okrem časti používanej na ťažobné činnosti a okrem zariadení vyhradených výlučne pre prevádzkovateľov prepravných sietí na vykonávanie ich činností;

10. „prevádzkovateľ zásobníka“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva uskladňovanie a je zodpovedná za prevádzku zásobníka;
11. „zariadenie LNG“ je terminál, ktorý sa používa na skvapalnenie zemného plynu alebo dovoz, vykládku a spätné splynovanie LNG, a zahŕňa podporné služby a dočasné uskladňovanie potrebné pre proces spätného splynovania a následné dodanie do prepravnej siete, nezahŕňa však žiadnu časť terminálov LNG, ktoré sa používajú na uskladňovanie;
12. „prevádzkovateľ siete LNG“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva skvapalňovanie zemného plynu alebo dovoz, vykládku a spätné splynovanie LNG a je zodpovedná za prevádzku zariadenia LNG;
13. „sieť“ sú všetky prepravné siete, distribučné siete, zariadenia LNG a/alebo zásobníky, ktoré vlastní a/alebo prevádzkuje plynárenský podnik, vrátane akumulácie a jeho zariadení poskytujúcich podporné služby, a tie siete a zariadenia príbuzných podnikov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie prístupu k preprave, distribúcii a LNG;
14. „podporné služby“ sú všetky služby potrebné na prístup k prepravným sieťam, distribučným sieťam, zariadeniam LNG a/alebo zásobníkom vrátane vyvažovania zariadenia a zmiešavania plynu a na ich prevádzkovanie, avšak okrem zariadení vyhradených výlučne pre prevádzkovateľov prepravných sietí na vykonávanie ich činností;
15. „akumulácia“ je uskladňovanie plynu jeho stlačením v plynárenských prepravných a distribučných sieťach, ale okrem zariadení vyhradených pre prevádzkovateľov prepravných sietí na vykonávanie ich činností;
16. „prepojená sieť“ je niekoľko sietí, ktoré sú navzájom prepojené;
17. „prepojenie“ je prepravný plynovod, ktorý prechádza cez hranicu medzi členskými štátmi výlučne na účely prepojenia národných prepravných sietí týchto členských štátov;
18. „priamy plynovod“ je plynovod na prepravu zemného plynu, ktorý dopĺňa prepojenú sieť;
19. „integrováný plynárenský podnik“ je vertikálne alebo horizontálne integrovaný podnik;
20. „vertikálne integrovaný podnik“ je plynárenský podnik alebo skupina plynárenských podnikov, v ktorých je na vykonávanie kontroly priamo alebo nepriamo oprávnená tá istá osoba alebo osoby a kde podnik alebo skupina podnikov vykonáva aspoň jednu z týchto činností: preprava, distribúcia, prevádzkovanie zariadení LNG alebo uskladňovanie, a ťažbu alebo dodávku zemného plynu;
21. „horizontálne integrovaný podnik“ je podnik, ktorý vykonáva aspoň jednu z týchto činností: ťažba, preprava, distribúcia, dodávka alebo uskladňovanie zemného plynu a neplynárenskú činnosť;
22. „príbuzné podniky“ sú prepojené podniky v zmysle článku 41 siedmej smernice Rady 83/349/EHS z 13. júna 1983 o konsolidovaných účtovných závierkach, vychádzajúcej z článku 44 ods. 2 písm. g) (*) zmluvy (1), a/alebo pridružené podniky v zmysle článku 33 ods. 1 uvedenej smernice, a/alebo podniky, ktoré patria tým istým akcionárom či spoločníkom;
23. „užívatelia siete“ sú všetky fyzické alebo právnické osoby, ktoré vykonávajú dodávku do siete alebo ktoré prijímajú dodávku zo siete;
24. „odberatelia“ sú veľkoobchodní a koncoví odberatelia zemného plynu a plynárenské podniky, ktoré nakupujú zemný plyn;
25. „odberatelia plynu v domácnosti“ sú odberatelia, ktorí nakupujú zemný plyn pre vlastnú spotrebu v domácnosti;
26. „odberatelia plynu mimo domácnosti“ sú odberatelia, ktorí nakupujú zemný plyn, ktorý nie je využívaný na ich vlastnú spotrebu v domácnosti;
27. „koncoví odberatelia“ sú odberatelia, ktorí nakupujú zemný plyn pre vlastné použitie;
28. „oprávnení odberatelia“ sú odberatelia, ktorí môžu slobodne nakupovať plyn od dodávateľa podľa vlastného výberu v zmysle článku 36;
29. „veľkoobchodní odberatelia“ sú fyzické alebo právnické osoby okrem prevádzkovateľov prepravných sietí a prevádzkovateľov distribučných sietí, ktoré nakupujú zemný plyn na účely ďalšieho predaja vo vnútri alebo mimo siete, v ktorej sú zriadené;
30. „dlhodobé plánovanie“ je plánovanie dodávok a prepravnej kapacity plynárenských podnikov z dlhodobého hľadiska s cieľom uspokojovať dopyt po zemnom plyne v sieti a splňať požiadavku diverzifikácie zdrojov a zabezpečenia dodávok odberateľom;
31. „vznikajúci trh“ je členský štát, v ktorom prvá komerčná dodávka na základe jeho prvej dlhodobej zmluvy na dodávku zemného plynu nebola vykonaná skôr ako pred 10 rokmi;
32. „bezpečnosť“ je bezpečnosť dodávky zemného plynu, ako aj technická bezpečnosť;
33. „nová infraštruktúra“ je infraštruktúra nedokončená do nadobudnutia účinnosti tejto smernice;
34. „zmluva o dodávke plynu“ je zmluva na dodávku zemného plynu, nevzťahuje sa však na derivát na plyn;
35. „derivát na plyn“ je finančný nástroj špecifikovaný v bodoch 5, 6 alebo 7 oddielu C prílohy I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi (2), ak sa tento nástroj týka zemného plynu;
36. „kontrola“ sú všetky práva, zmluvy alebo iné prostriedky, ktoré samostatne alebo v kombinácii a vzhľadom na príslušné skutočnosti alebo právne predpisy umožňujúce vykonávať rozhodujúci vplyv nad podnikom, predovšetkým prostredníctvom:
 - a) vlastníckych alebo užívacích práv k všetkým aktívam podniku alebo k ich časti;

(*) Názov smernice 83/349/EHS sa upravil tak, aby zohľadnil prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 12 Amsterdamskej zmluvy; pôvodne sa odkazovalo na článok 54 ods. 3 písm. g).

(1) Ú. v. ES L 193, 18.7.1983, s. 1.

(2) Ú. v. ES L 145, 30.4.2004, s. 1.

- b) práv alebo zmlúv, ktoré umožňujú vykonávať rozhodujúci vplyv na zloženie, hlasovanie alebo rozhodovanie orgánov podniku.

KAPITOLA II

Všeobecné pravidlá organizácie odvetvia

Článok 3

Povinnosti služby vo verejnom záujme a ochrana spotrebiteľa

1. Členské štáty na základe svojej inštitucionálnej organizácie a s náležitým zreteľom na zásadu subsidiarity zabezpečujú, aby bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, plynárenské podniky fungovali v súlade so zásadami tejto smernice s cieľom dosiahnuť konkurencieschopný, bezpečný a vzhľadom na životné prostredie udržateľný trh so zemným plynom, a aby tieto podniky neboli diskriminované z hľadiska ich práv alebo povinností.

2. So zreteľom na príslušné ustanovenia zmluvy, najmä na jej článok 86, členské štáty môžu podnikom fungujúcim v plynárenskom odvetví z hľadiska všeobecného hospodárskeho záujmu uložiť povinnosti služby vo verejnom záujme, ktoré sa môžu vzťahovať na bezpečnosť vrátane bezpečnosti dodávky, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok, a ochranu životného prostredia vrátane energetickej efektívnosti a ochrany klímy. Tieto povinnosti musia byť jasne definované, transparentné, nediskriminačné, overiteľné a plynárenským podnikom Spoločenstva zaručovať rovnosť prístupu k spotrebiteľom v jednotlivých štátoch. Vo vzťahu k bezpečnosti dodávky, riadeniu energetickej efektívnosti/riadeniu na strane dopytu a v záujme plnenia cieľov v oblasti životného prostredia uvedených v tomto odseku môžu členské štáty zavádzať dlhodobé plánovanie, pričom vezmú do úvahy, že o prístup do siete sa možno budú usilovať tretie strany.

3. Členské štáty prijímajú náležité opatrenia na ochranu koncových odberateľov a na zabezpečenie vysokého stupňa ochrany spotrebiteľov a zabezpečujú najmä, aby existovali vhodné bezpečnostné opatrenia na ochranu zraniteľných odberateľov vrátane vhodných opatrení na zabránenie ich odpojeniu. V tejto súvislosti môžu členské štáty prijímať vhodné opatrenia na ochranu odberateľov v odľahlých oblastiach, ktorí sú pripojení na plynárenskú sieť. Členské štáty môžu pre odberateľov pripojených do plynárenskej siete určiť dodávateľov poslednej inštancie. Členské štáty zabezpečujú vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov, najmä vzhľadom na transparentnosť týkajúcu sa všeobecných zmluvných podmienok, všeobecných informácií a mechanizmov riešenia sporov. Členské štáty zabezpečujú, aby oprávnený odberateľ mohol skutočne prejsť k novému dodávateľovi. Tieto opatrenia musia zahŕňať opatrenia uvedené v prílohe I, aspoň pokiaľ ide o odberateľov plynu v domácnosti.

4. Členské štáty vykonávajú vhodné opatrenia na dosiahnutie cieľov v oblasti sociálnej a hospodárskej súdržnosti a ochrany životného prostredia, ktoré môžu zahŕňať prostriedky na boj proti zmene klímy, a v oblasti bezpečnosti dodávky. K takýmto opatreniam môže patriť najmä poskytovanie primeraných hospodárskych stimulov a prípadne aj využívanie všetkých

existujúcich vnútroštátnych nástrojov a nástrojov Spoločenstva na údržbu a výstavbu potrebnej infraštruktúry sietí vrátane kapacít prepojenia.

5. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že nebudú uplatňovať ustanovenia článku 4 v súvislosti s distribúciou do tej miery, pokiaľ by ich uplatňovanie z právnych alebo skutkových dôvodov bránilo plneniu povinností uložených plynárenským podnikom vo všeobecnom hospodárskom záujme a pokiaľ by nebol ovplyvnený rozvoj obchodu v takom rozsahu, že by to bolo v rozpore so záujmami Spoločenstva. Medzi záujmy Spoločenstva okrem iného patrí hospodárska súťaž vzhľadom na oprávnených odberateľov v súlade s touto smernicou a článkom 86 zmluvy.

6. Členské štáty pri vykonávaní tejto smernice informujú Komisiu o všetkých opatreniach prijatých na plnenie povinností služby vo verejnom záujme vrátane ochrany spotrebiteľa a životného prostredia a o ich možnom vplyve na národnú a medzinárodnú hospodársku súťaž bez ohľadu na to, či tieto opatrenia vyžadujú odchýlku od ustanovení tejto smernice alebo nie. Následne každé dva roky Komisiu informujú o všetkých zmenách týchto opatrení bez ohľadu na to, či vyžadujú odchýlku od tejto smernice alebo nie.

Článok 4

Postup na udelenie povolenia

1. Za okolností, v ktorých je na výstavbu alebo prevádzku plynárenských zariadení potrebné povolenie (napr. licencia, povolenie, koncesia, súhlas alebo schválenie), členské štáty alebo akýkoľvek nimi určený príslušný orgán udeľujú povolenie na výstavbu a/alebo prevádzku týchto zariadení, plynovodov a súvisiacich zariadení na svojom území v súlade s odsekmi 2 až 4. Členské štáty alebo akýkoľvek nimi určený príslušný orgán môžu na rovnakom základe udeľovať povolenia aj pre dodávku zemného plynu a pre veľkoobchodných odberateľov.

2. Ak majú členské štáty systém na udeľovanie povolení, ustanovia objektívne a nediskriminačné kritériá, ktoré musí podnik uchádzajúci sa o povolenie na výstavbu a/alebo prevádzku plynárenských zariadení alebo uchádzajúci sa o povolenie na dodávku zemného plynu spĺňať. Nediskriminačné kritériá a postupy na udeľovanie povolení sa uverejnia.

3. Členské štáty zabezpečia, aby dôvody na akékoľvek zamietnutie udelenia povolenia boli objektívne a nediskriminačné a aby boli žiadateľovi oznámené. Dôvody takéhoto zamietnutia sa zasielajú pre informáciu Komisii. Členské štáty stanovujú postup umožňujúci žiadateľovi, aby sa proti takémuto zamietnutiu odvolal.

4. Na účely rozvoja nových zásobovaných oblastí a účinnej prevádzky všeobecne a bez toho, aby bol dotknutý článok 37, členské štáty môžu rozhodnúť o zamietnutí udelenia ďalšieho povolenia na výstavbu a prevádzku distribučných plynárenských sietí v ktorejkoľvek konkrétnej oblasti, pokiaľ už v tejto oblasti boli vybudované takéto plynárenské siete alebo sú navrhnuté na vybudovanie a ak nie je naplno využitá existujúca alebo navrhovaná kapacita.

Článok 5

Monitorovanie bezpečnosti dodávky

Členské štáty zabezpečujú monitorovanie bezpečnosti dodávky. Pokiaľ to členské štáty považujú za vhodné, môžu touto úlohou poveriť regulačné orgány uvedené v článku 44 ods. 1. Toto monitorovanie sa vzťahuje najmä na rovnováhu medzi ponukou a dopytom na národnom trhu, úroveň očakávaného budúceho dopytu a možnej dodávky, predpokladané dodatočné kapacity, ktoré sa plánujú alebo sú vo výstavbe, a kvalitu a úroveň údržby sietí, ako aj opatrenia na pokrytie dopytu počas špičky a na riešenie výpadkov jedného alebo viacerých dodávateľov. Príslušné orgány každý rok do 31. júla uverejnia správu, v ktorej sa uvádzajú zistenia vyplývajúce z monitorovania týchto záležitostí, ako aj všetky prijaté alebo plánované opatrenia na ich riešenie, a bezodkladne túto správu zašlú Komisii.

Článok 6

Regionálna solidarita

1. S cieľom zaručiť bezpečnú dodávku na vnútornom trhu so zemným plynom členské štáty spolupracujú, aby podporili regionálnu a bilaterálnu solidaritu.

2. Táto spolupráca sa vzťahuje na situácie, ktoré vedú alebo v krátkom čase pravdepodobne povedú k vážnemu prerušeniu dodávky v členskom štáte. Zahŕňa:

- a) koordináciu vnútroštátnych havarijných opatrení uvedených v článku 8 smernice Rady 2004/67/ES z 26. apríla 2004 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok zemného plynu ⁽¹⁾;
 - b) identifikáciu a v prípade potreby rozvoj alebo modernizáciu prepojení týkajúcich sa elektriny a zemného plynu; a
 - c) podmienky a praktické spôsoby vzájomnej pomoci.
3. Komisia musí byť o tejto spolupráci informovaná.

4. Komisia môže prijať usmernenia pre regionálnu spoluprácu v duchu solidarity. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 50 ods. 3.

Článok 7

Podpora regionálnej spolupráce

1. Členské štáty navzájom spolupracujú v záujme integrácie svojich národných trhov aspoň na regionálnej úrovni. Členské štáty predovšetkým podporujú spoluprácu prevádzkovateľov prepravných sietí na regionálnej úrovni a zosúladenie ich právneho a regulačného rámca. Medzi zemepisné oblasti, ktorých sa táto regionálna spolupráca týka, patria zemepisné oblasti definované v súlade s článkom 12 ods. 3 nariadenia (ES) č. .../2009. Táto spolupráca sa môže týkať i iných zemepisných oblastí.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 127, 29.4.2004, s. 92.

2. Členské štáty prostredníctvom vykonávania tejto smernice zabezpečia, aby prevádzkovatelia prepravných sietí mali na regionálnej úrovni jeden alebo viaceré integrované systémy, ktoré by pokrývali dva alebo viacero členských štátov na účely pridelovania kapacity a kontroly bezpečnosti siete.

3. Ak majú vertikálne integrovaní prevádzkovatelia prepravných sietí účasť na spoločnom podniku vytvorenom na účely uskutočňovania tejto spolupráce, tento spoločný podnik vypracuje a plní program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté s cieľom zabezpečiť vylúčenie diskriminačného správania a správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou. V programe súladu sa stanovujú osobitné povinnosti zamestnancov na splnenie tohto cieľa, a to vylúčenia diskriminačného správania a správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou. Program podlieha schváleniu agentúrou. Dodržiavanie tohto programu nezávisle monitorujú subjekty zodpovedné za zabezpečenie súladu vertikálne integrovaných prevádzkovateľov prepravných sietí.

Článok 8

Technické pravidlá

Členské štáty zabezpečia určenie kritérií technickej bezpečnosti a vypracovanie a zverejnenie technických pravidiel, ktorými sa stanovujú minimálne technicko-konštrukčné a prevádzkové požiadavky na pripojenie do siete zariadení LNG, zásobníkov, ďalších prepravných alebo distribučných sietí a priamych plynovodov. Tieto technické pravidlá musia zabezpečovať interoperabilitu sietí a byť objektívne a nediskriminačné. Oznamujú sa Komisii v súlade s článkom 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov ako aj pravidiel týkajúcich sa služieb informačnej spoločnosti ⁽²⁾.

KAPITOLA III

Preprava, uskladňovanie a zariadenia LNG

Článok 9

Oddelenie prepravných sietí a prevádzkovateľov prepravných sietí

1. Členské štáty zabezpečia, aby od ... (*):

- a) každý podnik, ktorý vlastní prepravnú sieť, konal ako prevádzkovateľ prepravnej siete;
- b) tá istá osoba alebo osoby neboli oprávnené:
 - i) priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prepravnou sieťou, alebo si v súvislosti s nimi uplatňovať akékoľvek právo; alebo

⁽²⁾ Ú. v. ES L 204, 21.7.1998, s. 37.

(*) Dátum transpozície tejto smernice + jeden rok, t. j. 30 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

- ii) priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad prevádzkovateľom prepravnej siete alebo nad prepravnou sieťou a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, alebo si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo;
- c) tá istá osoba alebo osoby neboli oprávnené vymenúvať členov dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktoré podnik právne zastupujú, prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prepravnej siete a priamo alebo nepriamo vykonávať kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, alebo si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo; a
- d) tá istá osoba nebola oprávnená byť členom dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktoré podnik právne zastupujú, podniku, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, a prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prepravnej siete.
2. Medzi práva uvedené v odseku 1 písm. b) a c) patria najmä:
- a) právomoc vykonávať hlasovacie práva; alebo
- b) právomoc vymenúvať členov dozornej rady, správnej rady alebo orgánov, ktorý podnik právne zastupujú.
3. Na účely odseku 1 písm. b) pojem „podnik, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť“ zahŕňa „podnik, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť“ v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/.../ES z ... o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou ⁽¹⁾ a pojmy „prevádzkovateľ prepravnej siete“ a „prepravná sieť“ zahŕňajú „prevádzkovateľa prenosovej sústavy“ a „prenosovú sústavu“ v zmysle smernice 2009/.../ES.
4. Členské štáty môžu povoliť odchýlky z ustanovení odseku 1 písm. b) a c) do ... (*) pod podmienkou, že prevádzkovatelia prepravných sietí nie sú súčasťou vertikálne integrovaného podniku.
5. Povinnosť stanovená v odseku 1 písm. a) tohto článku sa považuje za splnenú v situácii, keď dva alebo viaceré podniky vlastniace prepravné siete vytvoria spoločný podnik, ktorý v súvislosti s príslušnými prepravnými sieťami koná ako prevádzkovateľ prepravnej siete v dvoch alebo viacerých členských štátoch. Žiadny iný podnik nemôže byť súčasťou spoločného podniku, pokiaľ nebol schválený na základe článku 15 ako nezávislý prevádzkovateľ siete alebo nezávislý prevádzkovateľ prepravnej siete na účely kapitoly IV.
6. Ak osoba uvedená v odseku 1 písm. b), c) a d) je členský štát alebo iný verejnoprávny subjekt, dva samostatné verejnoprávne subjekty, ktoré vykonávajú na jednej strane kontrolu nad prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prepravnou sieťou a na druhej strane kontrolu nad podnikom, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, sa na účely vykonávania tohto článku nepovažujú za tú istú osobu alebo osoby.

(1) Ú. v. EÚ L ...

(*) Dátum transpozície tejto smernice + 2 roky, t. j. 42 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

7. Členské štáty zabezpečia, aby sa citlivé obchodné informácie uvedené v článku 16, ktoré má prevádzkovateľ prepravnej siete, ktorý bol súčasťou vertikálne integrovaného podniku, ani personál tohto prevádzkovateľa prepravnej siete, neposkytli podnikom, ktoré vykonávajú ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť.

8. Ak ku ... (**) patrí prepravná sieť vertikálne integrovanému podniku, členský štát môže rozhodnúť o neuplatňovaní odseku 1.

Dotknuté členské štáty v takom prípade:

- a) určia nezávislého prevádzkovateľa siete v súlade s článkom 14; alebo
- b) uplatňujú ustanovenia kapitoly IV.

9. Ak ku ... (**) patrí prepravná sieť vertikálne integrovanému podniku a ak sú zavedené opatrenia, ktoré zaručujú väčšiu nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete ako ustanovenia kapitoly IV, členský štát sa môže rozhodnúť neuplatňovať odsek 1.

10. Schváleniu a určeniu podniku za prevádzkovateľa prepravnej siete podľa odseku 9 tohto článku predchádza jeho certifikácia podľa postupov ustanovených v článku 10 ods. 4, 5 a 6 tejto smernice a článku 3 nariadenia (ES) č. .../2009, na základe ktorých Komisia overuje, či zavedené opatrenia jednoznačne zaručujú väčšiu nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete ako ustanovenia kapitoly IV.

11. Vertikálne integrovanému podniku, ktorý vlastní prepravnú sieť, sa v žiadnom prípade nemôže zabrániť, aby prijal opatrenia na zabezpečenie súladu s ustanoveniami odseku 1.

12. Podniky, ktoré vykonávajú ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, nesmú v žiadnom prípade získať priamo alebo nepriamo kontrolu nad oddeleným prevádzkovateľom prepravnej siete z členského štátu, ktorý uplatňuje odsek 1, ani si v súvislosti s ním uplatňovať akékoľvek právo.

Článok 10

Určenie a certifikácia prevádzkovateľov prepravných sietí

1. Schváleniu a určeniu podniku za prevádzkovateľa prepravnej siete predchádza jeho certifikácia podľa postupov ustanovených v odsekoch 4, 5 a 6 tohto článku a v článku 3 nariadenia (ES) č. .../2009.

2. Podniky, ktoré vlastnia prepravnú sieť a ktoré podľa certifikačného postupu národný regulačný orgán certifikoval ako podniky, ktoré spĺňajú požiadavky článku 9, schvaľujú a za prevádzkovateľov prepravných sietí určujú členské štáty. Určenie prevádzkovateľov prepravných sietí sa oznámi Komisii a uverejní sa v Úradnom vestníku Európskej únie.

(**) Dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

3. Prevádzkovatelia prepravných sietí oznámia regulačnému orgánu všetky plánované transakcie, ktoré si môžu vyžadovať prehodnotenie dodržiavania požiadaviek článku 9 zo strany týchto prevádzkovateľov.

4. Regulačné orgány monitorujú trvalé dodržiavanie požiadaviek článku 9 zo strany prevádzkovateľov prepravných sietí. S cieľom zabezpečiť takéto dodržiavanie začnú certifikačný postup:

- a) na základe oznámenia od prevádzkovateľa prepravnej siete podľa odseku 3;
- b) z vlastného podnetu, ak majú vedomosť o tom, že plánovaná zmena práv alebo vplyvu nad vlastníkmi prepravných sietí alebo prevádzkovateľmi prepravných sietí môže viesť k porušeniu článku 9 alebo ak majú dôvod domnievať sa, že k takému porušeniu došlo; alebo
- c) na základe odôvodnenej žiadosti Komisie.

5. Regulačné orgány prijímú rozhodnutie o certifikácii prevádzkovateľa prepravnej siete do štyroch mesiacov odo dňa doručenia oznámenia od prevádzkovateľa prepravnej siete alebo odo dňa doručenia žiadosti Komisie. Po uplynutí tejto doby sa certifikácia považuje za udelenú. Explicitné alebo implicitné rozhodnutie regulačného orgánu nadobudne účinnosť až po ukončení postupu stanoveného v odseku 6.

6. Regulačný orgán Komisii bezodkladne oznámi explicitné alebo implicitné rozhodnutie o certifikácii prevádzkovateľa prepravnej siete a doručí jej všetky informácie, ktoré sa týkajú tohto rozhodnutia. Komisia koná v súlade s postupom ustanoveným v článku 3 nariadenia (ES) č. .../2009.

7. Regulačné orgány a Komisia môžu od prevádzkovateľov prepravných sietí a podnikov, ktoré vykonávajú ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, žiadať akékoľvek informácie dôležité pre plnenie svojich úloh podľa tohto článku.

8. Regulačné orgány a Komisia zachovávajú dôvernosc' citlivých obchodných informácií.

Článok 11

Certifikácia v prípade tretích krajín

1. Ak o certifikáciu žiada vlastník prepravnej siete alebo prevádzkovateľ prepravnej siete kontrolovaný osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín, regulačný orgán to oznámi Komisii.

Regulačný orgán tiež bezodkladne informuje Komisiu o každej situácii, v dôsledku ktorej by osoba alebo osoby z tretej krajiny alebo tretích krajín získali kontrolu nad prepravnou sieťou alebo prevádzkovateľom prepravnej siete.

2. Prevádzkovatelia prepravných sietí informujú regulačný orgán o každej situácii, v dôsledku ktorej by osoba alebo osoby z tretej krajiny alebo tretích krajín získali kontrolu nad prepravnou sieťou alebo prevádzkovateľom prepravnej siete.

3. Regulačný orgán prijme návrh rozhodnutia o certifikácii prevádzkovateľa prepravnej siete do štyroch mesiacov od dátumu prijatia oznámenia od prevádzkovateľa prepravnej siete. Certifikáciu zamietne, pokiaľ sa nepreukáže, že:

- a) dotknutý subjekt dodržiava požiadavky článku 9; a
- b) certifikáciou sa neohrozí bezpečnosť dodávky energie príslušného členského štátu ani Spoločenstva, pričom túto skutočnosť je potrebné preukázať regulačnému orgánu alebo inému príslušnému orgánu, ktorý určí daný členský štát. Pri zvažovaní tejto otázky regulačný orgán alebo iný určený príslušný orgán prihliada na:
 - i) práva a povinnosti Spoločenstva vo vzťahu k takejto tretej krajine, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane akejkoľvek dohody uzavretej s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktorých zmluvnou stranou je Spoločenstvo a ktoré sa zaoberajú otázkami bezpečnosti dodávky energie,
 - ii) práva a povinnosti členského štátu vo vzťahu k takejto tretej krajine, ktoré vyplývajú z dohôd, ktoré s ňou uzavrel, pokiaľ sú v súlade s právom Spoločenstva, a
 - iii) iné osobitné skutočnosti a okolnosti prípadu a dotknutej tretej krajiny.

4. Regulačný orgán bezodkladne oznámi rozhodnutie Komisii spolu so všetkými informáciami, ktoré sa tohto rozhodnutia týkajú.

5. Členské štáty zabezpečia, aby regulačný orgán a/alebo určený príslušný orgán uvedený v odseku 3 písm. b) pred prijatím rozhodnutia regulačného orgánu o certifikácii požiadal Komisiu o stanovisko k skutočnosti, či:

- a) dotknutý subjekt dodržiava požiadavky článku 9; a
 - b) sa certifikáciou neohrozí bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva.
6. Komisia preskúma žiadosť uvedenú v odseku 5 bezodkladne po jej doručení. Stanovisko doručí národnému regulačnému orgánu alebo určenému príslušnému orgánu, podľa toho, kto oň požiadal, do dvoch mesiacov od doručenia žiadosti.

Komisia môže pri vypracúvaní stanoviska požiadať o vyjadrenie agentúru, dotknutý členský štát a zainteresované strany. V prípade takejto žiadosti Komisie sa dvojmesačná lehota predĺži o dva mesiace.

Ak Komisia v lehote uvedenej v prvom a druhom pododseku nevydá stanovisko, považuje sa to za nevzniesenie námietok voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

7. Komisia pri posudzovaní, či kontrola osobou alebo osobami z tretej krajiny alebo tretích krajín ohrozí bezpečnosť dodávky energie do Spoločenstva, prihliada na:

- a) špecifiká daného prípadu a dotknutej tretej krajiny alebo tretích krajín; a

b) práva a povinnosti Spoločenstva vo vzťahu k tejto tretej krajine alebo tretím krajinám, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane dohôd uzatvorených s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktorých zmluvnou stranou je Spoločenstvo a ktoré sa zaoberajú otázkami bezpečnosti dodávky.

8. Národný regulačný orgán do dvoch mesiacov po uplynutí lehoty uvedenej v odseku 6 prijme konečné rozhodnutie o certifikácii. Pri jeho prijímaní v čo najširšej miere prihliada na stanovisko Komisie. Každý členský štát má vždy právo certifikáciu zamietnuť, ak by sa jej udelením ohrozila jeho bezpečnosť z hľadiska dodávky energie. Ak členský štát na posúdenie odseku 3 písm. b) určil iný príslušný orgán, môže požiadať národný regulačný orgán, aby prijal konečné rozhodnutie, ktoré bude v súlade s posudkom tohto určeného príslušného orgánu. Konečné rozhodnutie regulačného orgánu a stanovisko Komisie sa uverejňujú spoločne.

9. Žiadne ustanovenie tohto článku nemá vplyv na právo členských štátov vykonávať v súlade s právom Spoločenstva vnútroštátnu zákonnú kontrolu s cieľom chrániť legitímne záujmy v oblasti verejnej bezpečnosti.

10. Komisia môže prijať usmernenia, ktorými ustanoví podrobné pravidlá postupu, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 50 ods. 3.

11. Tento článok sa s výnimkou odseku 3 písm. a) vzťahuje aj na členské štáty, na ktoré sa vzťahuje odchýlka podľa článku 48.

Článok 12

Určenie prevádzkovateľov sietí zásobníkov a sietí LNG

Členské štáty určia alebo vyžadujú, aby plynárenské podniky, ktoré vlastníť zásobníky alebo zariadenia LNG, určili jedného alebo viacerých prevádzkovateľov sietí zásobníkov a sietí LNG na obdobie určené členským štátom so zreteľom na zváženie efektívnosti a ekonomickej rovnováhy.

Článok 13

Úlohy prevádzkovateľov prepravnej siete, siete zásobníkov a/alebo siete LNG

1. Každý prevádzkovateľ prepravnej siete, siete zásobníkov a/alebo siete LNG:

a) prevádzkuje, udržiava a rozvíja v daných ekonomických podmienkach bezpečné, spoľahlivé a efektívne prepravné zariadenia, zásobníky a/alebo zariadenia LNG s náležitým ohľadom na životné prostredie;

b) zdrží sa diskriminácie užívateľov siete alebo kategórií užívateľov siete, najmä v prospech svojich príbuzných podnikov;

c) poskytuje každému ďalšiemu prevádzkovateľovi prepravnej siete, každému ďalšiemu prevádzkovateľovi zásobníka, každému ďalšiemu prevádzkovateľovi siete LNG a/alebo každému ďalšiemu prevádzkovateľovi distribučnej siete dostatok informácií na zabezpečenie toho, aby sa doprava a uskladňovanie zemného plynu uskutočňovali spôsobom, ktorý by bol v súlade s bezpečnou a efektívnou prevádzkou prepojenej siete; a

d) poskytuje užívateľom siete informácie, ktoré potrebujú na efektívny prístup do siete.

2. Pravidlá prijaté prevádzkovateľmi prepravných sietí na vyvažovanie plynárenskej prepravnej siete vrátane pravidiel účtovania poplatkov užívateľom siete, ktorí sú v ich sieťach, za odchýlku sú objektívne, transparentné a nediskriminačné. Podmienky poskytovania takýchto služieb prevádzkovateľmi prepravných sietí vrátane pravidiel a taríf sa stanovujú podľa metodiky zlučiteľnej s článkom 40 ods. 6 nediskriminačným a náklady odrážajúcim spôsobom a uverejnia sa.

3. Členské štáty môžu požadovať, aby prevádzkovatelia prepravných sietí dodržiavali minimálne požiadavky na údržbu a rozvoj prepravnej siete vrátane kapacity prepojenia.

4. Prevádzkovatelia prepravných sietí si obstarávajú energiu, ktorú využívajú na vykonávanie svojich činností, na základe transparentných, nediskriminačných a trhových postupov.

Článok 14

Nezávislí prevádzkovatelia sietí

1. Ak ku ... (*) patrí prepravná sieť vertikálne integrovanému podniku, členské štáty môžu rozhodnúť o neuplatňovaní článku 9 ods. 1 a určiť nezávislého prevádzkovateľa siete na návrh vlastníka prepravnej siete. Toto určenie podlieha schváleniu zo strany Komisie.

2. Členský štát môže schváliť a určiť nezávislého prevádzkovateľa siete, iba ak:

a) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal, že spĺňa požiadavky uvedené v článku 9 ods. 1 písm. b), c) a d);

b) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal, že disponuje finančnými, technickými, materiálnymi a ľudskými zdrojmi požadovanými na vykonávanie svojich úloh vyplývajúcich z ustanovení článku 13;

c) kandidujúci prevádzkovateľ sa zaviazal, že bude plniť 10-ročný plán rozvoja siete, ktorý monitoruje regulačný orgán;

(*) Dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

d) vlastník prepravnej siete preukázal svoju schopnosť plniť si povinnosti vyplývajúce z ustanovení odseku 5. Na tento účel poskytne všetky návrhy zmluvných dojednaní s kandidujúcim podnikom a akýkoľvek iným príslušným subjektom;

e) kandidujúci prevádzkovateľ preukázal svoju schopnosť plniť si povinnosti vyplývajúce z ustanovení nariadenia (ES) č. .../2009 vrátane spolupráce s prevádzkovateľmi prepravných sietí na európskej a regionálnej úrovni.

3. Podniky, ktoré regulačný orgán certifikoval ako podniky, ktoré spĺňajú požiadavky článku 11 a článku 14 ods. 2, schvaľujú a za nezávislých prevádzkovateľov sietí určujú členské štáty. Uplatňuje sa buď certifikačný postup uvedený v článku 10 tejto smernice a článku 3 nariadenia (ES) č. .../2009 alebo v článku 11 tejto smernice.

4. Každý nezávislý prevádzkovateľ siete je zodpovedný za udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie vrátane výberu poplatkov za prístup a poplatkov za preťaženie, za prevádzku, údržbu a rozvoj prepravnej siete a za zabezpečenie dlhodobej schopnosti siete uspokojovať primeraný dopyt prostredníctvom investičného plánovania. Pri rozvoji prepravnej siete je nezávislý prevádzkovateľ siete zodpovedný za plánovanie (vrátane postupu na udelenie povolenia) a výstavbu novej infraštruktúry a jej uvedenie do prevádzky. Na tento účel koná nezávislý prevádzkovateľ siete ako prevádzkovateľ prepravnej siete v súlade s touto kapitolou. Vlastník prepravnej siete nesmie byť zodpovedný za udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie, ani za investičné plánovanie.

5. Ak bol určený nezávislý prevádzkovateľ siete, vlastník prepravnej siete:

- a) v plnej miere patrične spolupracuje s nezávislým prevádzkovateľom siete a podporuje ho na účely splnenia jeho úloh, v rámci čoho mu hlavne poskytuje všetky príslušné informácie;
- b) financuje investície, o ktorých rozhodol nezávislý prevádzkovateľ siete a ktoré schválil regulačný orgán, alebo dáva súhlas na ich financovanie akoukoľvek zainteresovanou stranou vrátane nezávislého prevádzkovateľa siete. Príslušné dojednania o financovaní podliehajú schváleniu regulačným orgánom. Regulačný orgán sa pred týmto schválením poradí s vlastníkom prepravnej siete a ostatnými zainteresovanými stranami;
- c) zabezpečuje krytie zodpovednosti súvisiacej s aktívami siete s výnimkou zodpovednosti súvisiacej s úlohami nezávislého prevádzkovateľa siete; a
- d) poskytuje záruky na uľahčenie financovania akéhokoľvek rozšírenia siete s výnimkou tých investícií, v ktorých prípadе dal podľa písmena b) svoj súhlas na financovanie ktoroukoľvek zainteresovanou stranou vrátane nezávislého prevádzkovateľa siete.

6. Príslušnému národnému orgánu pre hospodársku súťaž sa v úzkej spolupráci s regulačným orgánom udeľujú všetky príslušné právomoci na účinné monitorovanie dodržiavania povinností, ktoré vlastníkom prepravnej siete vyplývajú z ustanovení odseku 5.

Článok 15

Oddelenie vlastníka prepravnej siete a prevádzkovateľa siete zásobníkov

1. Ak bol vymenovaný nezávislý prevádzkovateľ siete, sú vlastník prepravnej siete a prevádzkovateľ siete zásobníkov, ktorí sú súčasťou vertikálne integrovaného podniku, aspoň z hľadiska svojej právnej formy, organizácie a rozhodovania nezávislí od iných činností, ktoré nesúvisia s prepravou, distribúciou a uskladňovaním.

Tento článok sa uplatňuje len na zásobníky, ktoré sú technicky a/alebo hospodársky potrebné na zabezpečovanie efektívneho prístupu k sieti na účely dodávky odberateľom podľa článku 32.

2. S cieľom zabezpečiť nezávislosť vlastníka prepravnej siete a prevádzkovateľa siete zásobníkov uvedenú v odseku 1 sa uplatňujú tieto minimálne kritériá:

- a) osoby zodpovedné za riadenie vlastníka prepravnej siete a prevádzkovateľa siete zásobníkov sa nesmú zúčastňovať na podnikových štruktúrach integrovaného plynárenského podniku priamo alebo nepriamo zodpovedného za každodennú ťažbu a dodávku zemného plynu;
- b) musia sa prijať vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie vlastníka prepravnej siete a prevádzkovateľa siete zásobníkov brali do úvahy spôsobom zaručujúcim, že budú schopné konať nezávisle;
- c) prevádzkovateľ siete zásobníkov má efektívne rozhodovacie práva nezávislé od integrovaného plynárenského podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj zásobníkov. To nebráni existencii náležitých koordinačných mechanizmov na zabezpečenie toho, aby boli chránené práva materskej spoločnosti dohliadať na hospodárenie a riadenie, pokiaľ ide o návratnosť aktív v dcérskej spoločnosti regulovanú nepriamo v súlade s článkom 40 ods. 6. Materskej spoločnosti to konkrétne umožní schvaľovať ročný finančný plán alebo akýkoľvek zodpovedajúci nástroj prevádzkovateľa siete zásobníkov a stanovovať celkové limity pre úroveň zadĺženia jej dcérskej spoločnosti. Materskej spoločnosti sa tým nepovoľuje vydávanie pokynov týkajúcich sa každodennej prevádzky, ani pokiaľ ide o jednotlivé rozhodnutia týkajúce sa výstavby alebo modernizácie zásobníkov, ktoré nepresahujú podmienky schváleného finančného plánu či ktoréhokoľvek zodpovedajúceho nástroja; a
- d) vlastník prepravnej siete a prevádzkovateľ siete zásobníkov vypracujú program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečia primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie týchto cieľov. Výročnú správu, v ktorej sa uvádzajú prijaté opatrenia, predkladá osoba alebo subjekt zodpovedný za monitorovanie programu súladu regulačnému orgánu a táto správa sa uverejňuje.

3. Komisia môže prijať usmernenia na zabezpečenie úplného a efektívneho dodržiavania odseku 2 tohto článku zo strany vlastníka prepravnej siete a prevádzkovateľa zásobníka. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 50 ods. 3.

Článok 16

Zachovávanie dôvernosti informácií prevádzkovateľmi prepravných sietí a vlastníckmi prepravných sietí

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 29 alebo ktorákoľvek iná zákonná povinnosť poskytovať informácie, každý prevádzkovateľ prepravnej siete, siete zásobníkov a/alebo siete LNG a každý vlastník prepravnej siete zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej činnosti a zabráni tomu, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť z obchodného hľadiska výhodné, zverejnené diskriminačným spôsobom. Nezverejní najmä žiadne citlivé obchodné informácie ostatnej časti podniku, pokiaľ to nie je potrebné na uskutočnenie obchodnej transakcie. S cieľom zabezpečiť úplné dodržiavanie pravidiel o oddelení informácií členské štáty zabezpečia, aby vlastník prepravnej siete vrátane, v prípade kombinovaného prevádzkovateľa, prevádzkovateľa distribučnej siete a ostatná časť podniku nevyužívali spoločné služby, ako sú spoločné právne služby, okrem čisto administratívnych funkcií a funkcií informačných technológií (IT).

2. Prevádzkovatelia prepravných sietí, sietí zásobníkov a/alebo sietí LNG nesmú v súvislosti s predajom alebo nákupom zemného plynu realizovaným príbuznými podnikmi zneužívať citlivé obchodné informácie získané od tretích strán v súvislosti s poskytovaním alebo dojednávaním prístupu do siete.

KAPITOLA IV

Nezávislý prevádzkovateľ prepravnej siete

Článok 17

Aktíva, zariadenie, personál a identita

1. Prevádzkovatelia prepravných sietí musia byť vybavení všetkými ľudskými, technickými, materiálnymi a finančnými zdrojmi potrebnými na plnenie svojich povinností vyplývajúcich z tejto smernice a na prepravu plynu, konkrétne:

- a) prevádzkovateľ prepravnej siete musí vlastniť aktíva potrebné na prepravu plynu vrátane prepravnej siete;
- b) prevádzkovateľ prepravnej siete musí zamestnávať personál potrebný na prepravu plynu vrátane plnenia všetkých úloh spojených s fungovaním podniku;

c) prenájom personálu a poskytovanie služieb iným častiam vertikálne integrovaného podniku alebo prenájom personálu a prijímanie služieb od nich sa zakazuje. Prevádzkovateľ prepravnej siete však môže poskytovať služby vertikálne integrovanému podniku, pokiaľ:

- i) poskytovanie týchto služieb nediskriminuje medzi užívateľmi siete, je dostupné všetkým užívateľom siete za rovnakých podmienok a neobmedzuje ani nenarušuje hospodársku súťaž v oblasti ťažby alebo dodávky, a ani jej nebráni; a

- ii) regulačný orgán schválil podmienky poskytovania týchto služieb;

d) bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia dozorného orgánu podľa článku 20, prevádzkovateľ prepravnej siete musí mať včas na základe svojej príslušnej žiadosti prístupné zo strany vertikálne integrovaného podniku finančné zdroje na budúce investičné projekty a/alebo nahradenie existujúcich aktív.

2. Okrem činností uvedených v článku 13 preprava plynu zahŕňa prinajmenšom tieto činnosti:

- a) zastupovanie prevádzkovateľa prepravnej siete a styk s tretími stranami a regulačnými orgánmi;
- b) zastupovanie prevádzkovateľa prepravnej siete v rámci Európskej siete prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn („ENTSO pre plyn“);
- c) udeľovanie prístupu tretím stranám a jeho riadenie na základe nediskriminácie medzi užívateľmi siete alebo kategóriami užívateľov siete;
- d) výber všetkých poplatkov, ktoré sa týkajú prepravnej siete, vrátane poplatkov za prístup a vyrovnávacích poplatkov za podporné služby, ako napríklad spracovanie plynu, nákup služieb (náklady na vyvažovanie, energia na krytie strát);
- e) prevádzka, údržba a rozvoj bezpečnej, efektívnej a hospodárnej prepravnej siete;
- f) investičné plánovanie zabezpečujúce dlhodobú schopnosť siete uspokojovať primeraný dopyt a zaručujúce bezpečnosť dodávky;
- g) zakladanie vhodných spoločných podnikov, a to aj s jedným alebo viacerými prevádzkovateľmi prepravných sietí, výmena plynu a s ďalšími príslušnými aktérmi s cieľom vytvoriť regionálne trhy alebo uľahčiť proces liberalizácie; a

h) všetky služby, ktoré súvisia s fungovaním podniku, vrátane právnych služieb, účtovníctva a služieb IT.

3. Právna forma prevádzkovateľov prepravných sietí je spoločnosť s ručením obmedzeným uvedená v článku 1 smernice Rady 68/151/EHS⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Prvá smernica Rady 68/151/EHS z 9. marca 1968 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 58 zmluvy s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto ochranných opatrení v rámci celého Spoločenstva (Ú. v. ES L 65, 14.3.1968, s. 8).

4. Prevádzkovateľ prepravnej siete dbá na to, aby nedošlo k zámene, pokiaľ ide o jeho podnikovú identitu, komunikáciu, označovanie a priestory, v súvislosti so samostatnou identitou vertikálne integrovaného podniku alebo akejkoľvek jeho súčasti.

5. Prevádzkovateľ prepravnej siete s nijakou súčasťou vertikálne integrovaného podniku spoločne nevyužíva systémy ani zariadenia IT, fyzické priestory ani systémy na ochranu pred neoprávneným vstupom, ani tých istých poradcov či externých dodávateľov systémov alebo zariadení IT, ani systémov na ochranu pred neoprávneným vstupom.

6. Účtovníctvo prevádzkovateľov prepravných sietí overujú iní audítori než tí, ktorí overujú účtovníctvo vertikálne integrovaného podniku alebo jeho častí.

Článok 18

Nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete

1. Bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia dozorného orgánu podľa článku 20, prevádzkovateľ prepravnej siete má:

- a) účinné rozhodovacie práva nezávislé od vertikálne integrovaného podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj prepravnej siete; a
- b) oprávnenie na získavanie peňazí na kapitálovom trhu najmä prostredníctvom pôžičiek a zvyšovaním základného imania.

2. Prevádzkovateľ prepravnej siete vždy koná tak, aby zabezpečil, že má dostatočné zdroje, ktoré potrebuje na správne a efektívne vykonávanie prepravy a rozvoj a údržbu efektívnej, bezpečnej a hospodárnej prepravnej siete.

3. Dcérske spoločnosti vertikálne integrovaného podniku, ktoré vykonávajú ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, nesmú vlastniť žiadny priamy ani nepriamy podiel v prevádzkovateľovi prepravnej siete. Prevádzkovateľ prepravnej siete nesmie vlastniť priamy ani nepriamy podiel v žiadnej dcérskej spoločnosti vertikálne integrovaného podniku, ktorý vykonáva ťažobnú alebo dodávateľskú činnosť, ani nesmie prijímať dividendy ani žiadny iný finančný výnos z tejto dcérskej spoločnosti.

4. Celková riadiaca štruktúra a podnikové stanovy prevádzkovateľa prepravnej siete musia zabezpečovať skutočnú nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete v súlade s touto kapitolou. Vertikálne integrovaný podnik neurčuje priamo ani nepriamo konkurenčné správanie prevádzkovateľa prepravnej siete, pokiaľ ide o každodennú činnosť prevádzkovateľa prepravnej siete a riadenie siete alebo činnosti potrebné na prípravu 10-ročného plánu rozvoja siete, ktorý sa vypracuje podľa článku 22.

5. Prevádzkovatelia prepravných sietí pri plnení svojich úloh podľa článku 13 a článku 17 ods. 2 tejto smernice a v súlade s článkom 13 ods. 1, článkom 14 ods. 1 písm. a), článkom 16 ods. 2, 3 a 5, článkom 18 ods. 6 a článkom 21 ods. 1 nariadenia (ES) č. .../2009 nediskriminujú rôzne osoby ani subjekty

a neobmedzujú hospodársku súťaž pri ťažbe alebo dodávke, ani ju nenarúšajú a nebránia jej.

6. Vo všetkých obchodných a finančných vzťahoch medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete vrátane pôžičiek od prevádzkovateľa prepravnej siete pre vertikálne integrované podniky sa dodržiavajú trhové podmienky. Prevádzkovateľ prepravnej siete vedie podrobné záznamy o týchto obchodných a finančných vzťahoch a na požiadanie ich sprístupňuje regulačnému orgánu.

7. Prevádzkovateľ prepravnej siete predkladá regulačnému orgánu na schválenie všetky obchodné a finančné dohody s vertikálne integrovaným podnikom.

8. Prevádzkovateľ prepravnej siete informuje regulačný orgán o finančných zdrojoch uvedených v článku 17 ods. 1 písm. d), ktoré má k dispozícii na budúce investičné projekty a/alebo nahradenie existujúcich aktív.

9. Vertikálne integrovaný podnik sa zdrží každého konania, ktoré by mohlo brániť prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo ho poškodzovať pri plnení jeho povinností vyplývajúcich z tejto kapitoly, a nebude od prevádzkovateľa prepravnej siete vyžadovať, aby na plnenie týchto povinností získal povolenie od vertikálne integrovaného podniku.

10. Dotknutý členský štát schvaľuje a za prevádzkovateľa prepravnej siete určuje podnik, ktorý regulačný orgán certifikoval ako podnik, ktorý spĺňa požiadavky tejto kapitoly. Uplatňuje sa certifikačný postup uvedený buď v článku 10 tejto smernice a v článku 3 nariadenia (ES) č. .../2009 alebo v článku 11 tejto smernice.

Článok 19

Nezávislosť personálu a vedenia prevádzkovateľa prepravnej siete

1. Rozhodnutia o vymenovaní a opätovnom vymenovaní, pracovných podmienkach vrátane odmeňovania a ukončení funkčného obdobia osôb, ktoré sú zodpovedné za riadenie, a/alebo členov správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete prijíma dozorný orgán prevádzkovateľa prepravnej siete, ktorý sa vymenúva v súlade s článkom 20.

2. Identita osôb, ktoré dozorný orgán navrhuje na vymenovanie alebo opätovné vymenovanie za osoby zodpovedné za výkonné riadenie a/alebo za členov správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete, podmienky, ktoré sa týkajú funkčného obdobia týchto osôb, jeho dĺžky a ukončenia, ako aj odôvodnenie každého návrhu rozhodnutia o ukončení tohto funkčného obdobia, sa oznamujú regulačnému orgánu. Podmienky a rozhodnutia uvedené v odseku 1 sa stávajú záväznými, len ak regulačný orgán nevzniesol námietky do troch týždňov po oznámení.

Regulačný orgán môže vzniesť námietky voči rozhodnutiam uvedeným v odseku 1:

- a) ak sa objavia pochybnosti o profesionálnej nezávislosti osoby, ktorá je navrhnutá na vymenovanie za osobu zodpovednú za riadenie a/alebo za člena správneho orgánu, alebo
- b) v prípade predčasného ukončenia funkčného obdobia, ak existujú pochybnosti v súvislosti s dôvodmi tohto predčasného ukončenia.

3. Vo vzťahu k vertikálne integrovanému podniku ani k akejkoľvek z jeho častí alebo jeho majoritným akcionárom okrem prevádzkovateľa prepravnej siete nesmie priamo ani nepriamo existovať žiadna profesijná pozícia, zodpovednosť, záujem alebo obchodný vzťah počas troch rokov pred vymenovaním osôb zodpovedných za riadenie a/alebo členov správneho orgánu prevádzkovateľa prepravnej siete, na ktorých sa vzťahuje tento odsek.

Prvý pododsek sa uplatní na väčšinu osôb zodpovedných za riadenie a/alebo členov správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete.

Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete, na ktorých sa nevzťahuje prvý pododsek, nesmú vo vertikálne integrovanom podniku vykonávať žiadnu riadiacu alebo inú významnú činnosť počas najmenej šiestich mesiacov pred svojim vymenovaním.

4. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov a zamestnanci prevádzkovateľa prepravnej siete nesmú mať priamo či nepriamo vo vzťahu k akejkoľvek inej časti vertikálne integrovaného podniku ani jeho majoritným akcionárom žiadnu inú profesijnú pozíciu, zodpovednosť, záujem alebo obchodný vzťah.

5. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov a zamestnanci prevádzkovateľa prepravnej siete nesmú mať priamo ani nepriamo žiadny podiel v žiadnej časti vertikálne integrovaného podniku okrem prevádzkovateľa prepravnej siete, ani od nej nesmú priamo či nepriamo prijímať žiadne finančné výhody. Ich odmeňovanie nesmie závisieť od činností či výsledkov vertikálne integrovaného podniku, ale len od činností alebo výsledkov prevádzkovateľa prepravnej siete.

6. Účinné práva na odvolanie sa na regulačný orgán sa zaručujú v prípade každej sťažnosti, ktorú vznesú osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete proti predčasnému ukončeniu ich funkčného obdobia.

7. Osoby zodpovedné za riadenie a/alebo členovia správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete nesmú mať vo vzťahu k akejkoľvek časti vertikálne integrovaného podniku ani jeho akcionárom, ktorí získali kontrolu, okrem prevádzkovateľa prepravnej siete počas najmenej štyroch rokov od ukončenia svojho funkčného obdobia žiadnu profesijnú pozíciu, zodpovednosť, záujem ani obchodný vzťah.

8. Odsek 3 druhý pododsek a odsek 7 sa uplatňujú na všetky osoby vo výkonnom vedení a všetky osoby, ktorým sú tieto osoby priamo nadriadené vo veciach týkajúcich sa prevádzky, údržby a rozvoja siete.

Článok 20

Dozorný orgán

1. Prevádzkovateľ prepravnej siete musí mať dozorný orgán, ktorý je poverený prijímaním rozhodnutí, ktoré môžu významne ovplyvniť hodnotu aktív akcionárov v rámci prevádzkovateľa prepravnej siete, a to najmä rozhodnutí, ktoré sa týkajú schválenia ročných a dlhodobějších finančných plánov, úrovne zadĺženia prevádzkovateľa prepravnej siete a výšky dividend vyplácaných akcionárom. Medzi rozhodnutia, ktoré patria do pôsobnosti dozorného orgánu, nepatria rozhodnutia, ktoré sa týkajú každodennej činnosti prevádzkovateľa prepravnej siete a riadenia siete ani činností potrebných na prípravu 10-ročného plánu rozvoja siete, ktorý sa vypracuje podľa článku 22.

2. Dozorný orgán tvoria členovia zastupujúci vertikálne integrovaný podnik, členovia zastupujúci akcionárov z tretích strán a v prípade, že to ustanovujú príslušné právne predpisy členského štátu, členovia zastupujúci iné zainteresované strany, ako sú napríklad zamestnanci prevádzkovateľa prepravnej siete.

3. Ustanovenia článku 19 ods. 2 prvý pododsek, článku 19 ods. 3 prvý pododsek a článku 19 ods. 4 až 7 sa vzťahujú minimálne na polovicu členov dozorného orgánu zníženú o jedného člena.

Ustanovenia článku 19 ods. 2 druhý pododsek písm. a) sa vzťahujú na všetkých členov dozorného orgánu.

Článok 21

Program súladu a subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu

1. Členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia prepravnej siete vypracovali a plnili program súladu, v ktorom sa stanovujú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečia primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie týchto cieľov. Program podlieha schváleniu regulačným orgánom. Bez toho, aby boli dotknuté právomoci národného regulátora, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu nezávisle monitoruje plnenie programu.

2. Dozorný orgán vymenúva subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu môže byť fyzická alebo právnická osoba. Na subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa vzťahujú ustanovenia článku 19 ods. 2 až 7. Regulačný orgán môže namietať proti vymenovaniu subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu pre nedostatočnú nezávislosť alebo odborné schopnosti.

3. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu zodpovedá za:

- a) monitorovanie plnenia programu súladu;
- b) vypracovanie výročnej správy, v ktorej uvedie opatrenia prijaté na plnenie programu súladu, a za jej predloženie regulačnému orgánu;

- c) podávanie správ dozornému orgánu a vydávanie odporúčaní týkajúcich sa programu súladu a jeho plnenia;
- d) podávanie správ regulačnému orgánu o každom závažnom porušení týkajúcom sa plnenia programu súladu; a
- e) podávanie správ regulačnému orgánu o každom obchodnom a finančnom vzťahu medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete.

4. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu predkladá regulačnému orgánu návrhy rozhodnutí o investičnom pláne alebo jednotlivých investíciách do siete. Predkladá ich najneskôr vo chvíli, keď riadiaci a/alebo príslušný správny orgán prevádzkovateľa prepravnej siete predkladajú tieto návrhy dozornému orgánu.

5. Ak vertikálne integrovaný podnik na valnom zhromaždení alebo prostredníctvom hlasovania členov dozorného orgánu, ktorých vymenoval, zabránil prijatiu rozhodnutia, čím sa zabránilo investícii do siete alebo sa dosiahol jej odklad, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu o tom informuje regulačný orgán.

6. Podmienky, ktoré sa týkajú mandátu alebo podmienok zamestnávania subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu, podliehajú schváleniu regulačným orgánom a zabezpečujú nezávislosť subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu.

7. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu podáva regulačnému orgánu pravidelné ústne alebo písomné správy a má právo podávať pravidelné ústne alebo písomné správy dozornému orgánu prevádzkovateľa prepravnej siete.

8. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa môže zúčastňovať všetkých zasadnutí riadiacich alebo správnych orgánov prevádzkovateľa prepravnej siete, zasadnutí dozorného orgánu a valných zhromaždení. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu sa zúčastňuje všetkých zasadnutí, na ktorých sa rokuje o týchto záležitostiach:

- a) podmienky prístupu do siete uvedené v nariadení (ES) č. .../2009, najmä pokiaľ ide o tarify, služby týkajúce sa prístupu tretích strán, pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia, transparentnosť, vyvažovanie a sekundárne trhy;
- b) projekty vykonané na účely prevádzky, údržby a rozvoja prepravnej siete vrátane investícií do nových dopravných pripojení, na zvýšenie kapacity a optimalizáciu existujúcej kapacity;
- c) nákup alebo predaj energie potrebnej na prevádzku prepravnej siete.

9. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu monitoruje dodržiavanie ustanovení článku 16 zo strany prevádzkovateľa prepravnej siete.

10. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu má prístup k všetkým príslušným údajom a do všetkých kancelárií prevádzkovateľa prepravnej siete a k všetkým informáciám potrebným na plnenie svojej úlohy.

11. Dozorný orgán môže po predchádzajúcom schválení regulačným orgánom odvolať subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu.

12. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu má prístup do kancelárií prevádzkovateľa prepravnej siete bez predchádzajúceho oznámenia.

Článok 22

Rozvoj siete a právomoci na prijímanie investičných rozhodnutí

1. Prevádzkovatelia prepravných sietí každoročne predkladajú regulačnému orgánu 10-ročný plán rozvoja siete založený na súčasnej a plánovanej ponuke a dopyte, po tom, čo konzultovali so všetkými zainteresovanými stranami. Plán obsahuje účinné opatrenia na zaručenie primeranosti siete a bezpečnosti dodávky.

2. Tento 10-ročný plán rozvoja siete predovšetkým:

- a) uvádza pre účastníkov trhu hlavné prepravné infraštruktúry, ktoré je potrebné vybudovať alebo zmodernizovať v nasledujúcich desiatich rokoch;
- b) uvádza všetky investície, ktoré už boli schválené, a nové investície, ktoré sa budú musieť zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch; a
- c) ustanovuje časový rámec všetkých investičných projektov.

3. Pri príprave 10-ročného plánu rozvoja siete prevádzkovateľ prepravnej siete primerane predpokladá vývoj ťažby, dodávky, spotreby a výmen s inými krajinami, pričom zohľadňuje investičné plány pre regionálne siete a siete pre celé Spoločenstvo, ako aj investičné plány pre zásobníky a zariadenia na spätné splynovanie LNG.

4. Regulačný orgán otvorene a transparentne konzultuje 10-ročný plán rozvoja siete so všetkými súčasnými alebo potenciálnymi užívateľmi siete. Od osôb alebo podnikov, ktoré tvrdia, že sú potenciálni užívatelia siete, sa môže vyžadovať, aby toto tvrdenie zdôvodnili. Regulačný orgán uverejní výsledky konzultačného postupu, najmä možné investičné potreby.

5. Regulačný orgán preskúma, či sa 10-ročný plán rozvoja siete vzťahuje na všetky investičné potreby, ktoré sa označili počas konzultačného postupu, a či je v súlade s nezáväzným 10-ročným plánom rozvoja siete pre celé Spoločenstvo uvedeným v článku 8 ods. 3 písm. b) nariadenia (ES) č. .../2009. V prípade akýchkoľvek pochybností o jeho súlade s nezáväzným 10-ročným plánom rozvoja siete pre celé Spoločenstvo regulačný orgán konzultuje s agentúrou. Regulačný orgán môže vyžadovať od prevádzkovateľa prepravnej siete, aby svoj plán zmenil.

6. Regulačný orgán monitoruje a hodnotí vykonávanie 10-ročného plánu rozvoja siete.

7. Ak prevádzkovateľ prepravnej siete nezrealizuje z iných dôvodov ako z nadradených dôvodov, ktoré sa vymykajú jeho kontrole, investíciu, ktorá sa podľa 10-ročného plánu rozvoja siete mala zrealizovať v nasledujúcich troch rokoch, členské štáty s cieľom zabezpečiť realizáciu danej investície zabezpečia, aby sa v prípade, že táto investícia je na základe najnovšieho 10-ročného plánu rozvoja siete stále relevantná, regulačnému orgánu uložila povinnosť prijať aspoň jedno z týchto opatrení:

- a) vyžadovať od prevádzkovateľa prepravnej siete, aby zrealizoval danú investíciu;
- b) zorganizovať v súvislosti s danou investíciou výberové konanie otvorené pre všetkých investorov; alebo
- c) uložiť prevádzkovateľovi prepravnej siete povinnosť akceptovať zvýšenie základného imania na financovanie potrebných investícií a umožniť nezávislým investorom, aby mali podiel na imaní.

Ak regulačný orgán využil svoje právomoci podľa písm. b) prvého pododseku, môže od prevádzkovateľa prepravnej siete požadovať, aby súhlasil s jedným alebo viacerými z týchto opatrení:

- a) financovanie akoukoľvek treťou stranou,
- b) výstavba akoukoľvek treťou stranou,
- c) vybudovanie príslušných nových aktív, alebo
- d) prevádzkovanie príslušných nových aktív.

Prevádzkovateľ prepravnej siete poskytne investorom všetky informácie potrebné na realizáciu investície, pripojí nové aktíva do prepravnej siete a celkovo vyvinie najlepšie úsilie s cieľom uľahčiť realizáciu investičného projektu.

Príslušné finančné dojednania podliehajú schváleniu regulačným orgánom.

8. Ak regulačný orgán využil svoje právomoci podľa odseku 7 prvý pododsek, na náklady na dané investície sa vzťahujú príslušné predpisy o tarifách.

Článok 23

Rozhodovacie právomoci týkajúce sa pripojenia zásobníkov, zariadení na spätné splyňovanie LNG a priemyselných odberateľov do prepravnej siete

1. Prevádzkovateľ prepravnej siete musí vypracovať a uverejniť transparentné a účinné postupy a tarify na nediskriminačné pripojenie zásobníkov, zariadení na spätné splyňovanie LNG a priemyselných odberateľov do prepravnej siete. Tieto postupy podliehajú schváleniu regulačným orgánom.

2. Prevádzkovateľ prepravnej siete nie je oprávnený odmietnuť pripojenie nového zásobníka, zariadenia na spätné splyňovanie LNG ani priemyselného odberateľa z dôvodu možných obmedzení dostupných kapacít siete v budúcnosti ani z dôvodu dodatočných nákladov spojených s potrebným zvýšením kapacity. Prevádzkovateľ prepravnej siete je povinný

pre nové pripojenie zabezpečiť dostatočnú vstupnú a výstupnú kapacitu.

KAPITOLA V

Distribúcia a dodávka

Článok 24

Určenie prevádzkovateľov distribučných sietí

Členské štáty určia alebo vyžadujú, aby podniky, ktoré vlastnia alebo sú zodpovedné za distribučné siete, určili jedného alebo viacerých prevádzkovateľov distribučných sietí na obdobie, ktoré stanovia členské štáty so zreteľom na zváhanie efektívnosti a ekonomickej rovnováhy, a zabezpečia, aby títo prevádzkovatelia konali v súlade s článkami 25, 26 a 27.

Článok 25

Úlohy prevádzkovateľov distribučných sietí

1. Každý prevádzkovateľ distribučnej siete prevádzkuje, udržiava a rozvíja za hospodárnych podmienok bezpečnú, spoľahlivú a efektívnu sieť s náležitým ohľadom na životné prostredie.

2. Prevádzkovateľ distribučnej siete nesmie v žiadnom prípade diskriminovať užívateľov siete alebo kategórie užívateľov siete, najmä nie v prospech svojich príbuzných podnikov.

3. Každý prevádzkovateľ distribučnej siete poskytuje každému ďalšiemu prevádzkovateľovi distribučnej siete, prepravnej siete, siete LNG a/alebo siete zásobníkov dostatok informácií na zabezpečenie toho, aby sa preprava a uskladňovanie zemného plynu uskutočňovali spôsobom, ktorý je v súlade s bezpečnou a efektívnou prevádzkou prepojenej siete.

4. Každý prevádzkovateľ distribučnej siete poskytuje užívateľom siete informácie, ktoré potrebujú na efektívny prístup do siete.

5. Pokiaľ je prevádzkovateľ distribučnej siete zodpovedný za vyvažovanie distribučnej siete, pravidiel, ktoré prijíma na tento účel, vrátane pravidiel účtovania poplatkov užívateľom siete za odchýlku musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné. Podmienky poskytovania takýchto služieb prevádzkovateľmi distribučných sietí vrátane pravidiel a taríf sa stanovujú podľa metodiky zlučiteľnej s článkom 40 ods. 6 nediskriminačným spôsobom, ktorý odzrkadľuje náklady, a uverejnia sa.

Článok 26

Oddelenie prevádzkovateľov distribučných sietí

1. Ak je prevádzkovateľ distribučnej siete súčasťou vertikálne integrovaného podniku, je aspoň z hľadiska svojej právnej formy, organizácie a rozhodovania nezávislý od iných činností, ktoré nesúvisia s distribúciou. Týmto pravidlami nevzniká povinnosť oddeliť vlastníctvo aktív distribučnej siete od vertikálne integrovaného podniku.

2. Ak je prevádzkovateľ distribučnej siete súčasťou vertikálne integrovaného podniku, je okrem požiadaviek podľa odseku 1 nezávislý i z hľadiska svojej organizácie a rozhodovania od iných činností, ktoré nesúvisia s distribúciou. Aby sa toto mohlo dosiahnuť, uplatňujú sa tieto minimálne kritériá:

- a) osoby zodpovedné za riadenie prevádzkovateľa distribučnej siete sa nesmú zúčastňovať na podnikových štruktúrach integrovaného plynárenského podniku priamo alebo nepriamo zodpovedného za každodennú ťažbu, prepravu a dodávku zemného plynu;
- b) musia sa prijať vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa profesionálne záujmy osôb zodpovedných za riadenie prevádzkovateľa distribučnej siete brali do úvahy spôsobom zaručujúcim, že sú schopné konať nezávisle;
- c) prevádzkovateľ distribučnej siete musí mať účinné rozhodovacie práva nezávislé od integrovaného plynárenského podniku, pokiaľ ide o aktíva, ktoré sú potrebné na prevádzku, údržbu alebo rozvoj siete. Na účely plnenia týchto úloh musí prevádzkovateľ distribučnej siete disponovať potrebnými zdrojmi vrátane ľudských, technických, finančných a materiálnych zdrojov. Toto by nemalo brániť existencii náležitých koordinačných mechanizmov na zabezpečenie toho, aby boli chránené práva materskej spoločnosti dohliadať na hospodárenie a riadenie, pokiaľ ide o návratnosť aktív v dcérskej spoločnosti regulovanú nepriamo v súlade s článkom 40 ods. 6. Materskej spoločnosti toto konkrétne umožňuje schvaľovať ročný finančný plán alebo akýkoľvek zodpovedajúci nástroj prevádzkovateľa distribučnej siete a stanovovať celkové limity pre úroveň zadĺženia dcérskej spoločnosti. Materskej spoločnosti sa tým nepovoľuje vydávanie pokynov týkajúcich sa každodennej prevádzky, ani pokiaľ ide o jednotlivé rozhodnutia týkajúce sa výstavby alebo modernizácie distribučných plynovodov, ktoré nepresahujú podmienky schváleného finančného plánu ani ktoréhokoľvek zodpovedajúceho nástroja; a

- d) prevádzkovateľ distribučnej siete musí vypracovať program súladu, v ktorom sa uvádzajú opatrenia prijaté na zabezpečenie vylúčenia diskriminačného správania, a zabezpečuje primerané monitorovanie dodržiavania tohto programu. V programe súladu sa stanovujú špecifické povinnosti zamestnancov na splnenie tohto cieľa. Výročnú správu, v ktorej sa uvádzajú prijaté opatrenia, predkladá osoba alebo orgán zodpovedný za monitorovanie programu súladu, subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu prevádzkovateľa distribučnej siete, regulačnému orgánu uvedenému v článku 38 ods. 1 a táto správa sa uverejňuje. Subjekt zodpovedný za zabezpečenie súladu prevádzkovateľa distribučnej siete je úplne nezávislý a má prístup ku všetkým informáciám prevádzkovateľa distribučnej siete a prepojených podnikov potrebným na splnenie svojej úlohy.

3. Ak je prevádzkovateľ distribučnej siete súčasťou vertikálne integrovaného podniku, členské štáty zabezpečia, aby sa činnosti prevádzkovateľa distribučnej siete monitorovali tak, aby nemohol svoju vertikálnu integráciu využiť na narušenie hospo-

dárskej súťaže. Vertikálne integrovaní prevádzkovatelia distribučných sietí musia pri svojej komunikácii a označovaní dbať najmä na to, aby nedošlo k zámene v súvislosti so samostatnou identitou dodávateľskej pobočky vertikálne integrovaného podniku.

4. Členské štáty môžu rozhodnúť o neuplatňovaní odsekov 1, 2 a 3 na integrované plynárenské podniky, ktoré poskytujú služby menej ako 100 000 pripojeným odberateľom.

Článok 27

Povinnosti zachovávanie dôvernosti informácií prevádzkovateľmi distribučných sietí

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 29 alebo ktorákoľvek iná zákonná povinnosť zverejňovať informácie, každý prevádzkovateľ distribučnej siete zachováva dôvernú povinnosť citlivých obchodných informácií získaných v priebehu vykonávania svojej obchodnej činnosti a zabráni tomu, aby boli informácie o jeho vlastných činnostiach, ktoré môžu byť z obchodného hľadiska výhodné, zverejnené diskriminačným spôsobom.

2. Prevádzkovatelia distribučných sietí nesmú v súvislosti s predajom alebo nákupom zemného plynu realizovaným príbuznými podnikmi zneužívať citlivé obchodné informácie získané od tretích strán v súvislosti s poskytovaním alebo dojednávaním prístupu do siete.

Článok 28

Kombinovaný prevádzkovateľ

Článok 26 ods. 1 nebráni činnosti prevádzkovateľa siete, ktorá kombinuje prepravu, zariadenia LNG, zásobníky a distribúciu, za predpokladu, že tento prevádzkovateľ dodržiava ustanovenia článku 9 ods. 1 alebo článkov 14 a 15 alebo kapitoly IV alebo sa naň vzťahuje článok 48 ods. 6.

KAPITOLA VI

Oddelenie a transparentnosť účtovníctva

Článok 29

Právo prístupu k účtovníctvu

1. Členské štáty alebo ktorýkoľvek príslušný orgán, ktorý členské štáty určia, vrátane regulačných orgánov uvedených v článku 38 ods. 1 a orgánov na urovanie sporov uvedených v článku 33 ods. 3, majú do tej miery, do akej je to potrebné na vykonávanie ich činnosti, právo na prístup k účtovníctvu plynárenských podnikov podľa článku 30.

2. Členské štáty a ktorýkoľvek určený príslušný orgán vrátane regulačných orgánov uvedených v článku 38 ods. 1 a orgánov na urovanie sporov zachovávajú dôvernú povinnosť citlivých obchodných informácií. Členské štáty môžu stanoviť zverejňovanie takýchto informácií, pokiaľ je to potrebné na vykonávanie činností príslušných orgánov.

Článok 30

Oddelenie účtovníctva

1. Členské štáty prijímajú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby bolo účtovníctvo plynárenských podnikov vedené v súlade s odsekmi 2 až 5 tohto článku. Ak sa na plynárenské podniky uplatňuje na základe článku 48 ods. 2 a 4 odchýlka od tohto ustanovenia, musia v súlade s týmto článkom viesť aspoň svoje vnútorné účtovníctvo.

2. Plynárenské podniky bez ohľadu na svoje vlastnícke vzťahy alebo právnu formu vypracúvajú, predkladajú na audit a uverejňujú svoje ročné účtovné závierky v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktoré sa týkajú ročnej účtovnej závierky spoločností s ručením obmedzeným, prijatými podľa štvrtej smernice Rady 78/660/EHS z 25. júla 1978 o ročnej účtovnej závierke niektorých typov spoločností, vychádzajúcej z článku 44 ods. 2 písm. g) (*) zmluvy (1).

Podniky, ktoré nie sú zo zákona povinné uverejňovať svoje ročné účtovné závierky, uchovávajú v sídle spoločnosti ich kópie, ktoré sú k dispozícii verejnosti.

3. Plynárenské podniky vedú vo svojom vnútornom účtovníctve oddelené účtovníctvo pre svoju prepravnú činnosť, distribučnú činnosť, prevádzkovanie zariadení LNG a uskladňovanie tak, ako by to museli robiť v prípade, keby každú zo spomínaných činností vykonával samostatný podnik, s cieľom zabrániť diskriminácii, krížovým dotáciám a narušaniu hospodárskej súťaže. Vedú účtovníctvo, ktoré možno konsolidovať, aj pre iné plynárenské činnosti, ktoré nesúvisia s prepravou, distribúciou, prevádzkovaním zariadení LNG a uskladňovaním. Do 1. júla 2007 vedú oddelené účtovníctvo pre dodávky oprávneným odberateľom a dodávky neoprávneným odberateľom. V účtovníctve sa uvádzajú výnosy z vlastníctva prepravnej alebo distribučnej siete. Pokiaľ je to vhodné, vedú konsolidované účtovníctvo pre iné, neplynárenské činnosti. Vnútorné účtovné výkazy zahŕňajú súvahu a výkaz ziskov a strát pre každú činnosť.

4. Auditom uvedeným v odseku 2 sa overuje najmä to, či sa dodržiava povinnosť zabráňovať diskriminácii a krížovým dotáciám, ako je uvedené v odseku 3.

5. Podniky si vo svojom vnútornom účtovníctve určujú pravidlá na účtovanie o aktívach a pasívach, nákladoch a výnosoch, ako aj odpisoch, ktorými sa riadia pri zostavovaní samostatných účtovných výkazov uvedených v odseku 3, a to bez toho, aby boli dotknuté platné vnútroštátne účtovné pravidlá. Tieto vnútorné pravidlá sa môžu meniť a dopĺňať len vo výnimočných prípadoch. Tieto zmeny a doplnenia sa označujú a riadne zdôvodňujú.

6. V prílohách k ročným účtovným závierkam sa uvádzajú všetky transakcie určitého objemu uskutočnené s príbuznými podnikmi.

(*) Názov smernice 78/660/EHS sa upravil tak, aby zohľadnil prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 12 Amsterdamskej zmluvy; pôvodne sa odkazovalo na článok 54 ods. 3 písm. g).

(1) Ú. v. ES L 222, 14.8.1978, s. 11.

KAPITOLA VII

Organizácia prístupu do siete

Článok 31

Prístup tretích strán

1. Členské štáty zabezpečia zavedenie systému pre prístup tretích strán do prepravnej a distribučnej siete a k zariadeniam LNG na základe uverejnených taríf platných pre všetkých oprávnených odberateľov vrátane dodávateľských podnikov a uplatňovaných objektívne a bez diskriminácie medzi užívateľmi siete. Členské štáty zabezpečia, aby tieto tarify alebo metodiky ich výpočtu boli pred nadobudnutím účinnosti schválené v súlade s článkom 40 regulačným orgánom uvedeným v článku 38 ods. 1 a aby tieto tarify a metodiky – ak sú schvaľované len metodiky – boli pred nadobudnutím účinnosti uverejnené.

2. Prevádzkovatelia prepravných sietí majú prístup do siete iných prevádzkovateľov prepravných sietí, ak je to nevyhnutné na účel vykonávania ich činností vrátane činností, ktoré súvisia s cezhraničnou prepravou.

3. Ustanovenia tejto smernice nesmú brániť uzatváraniu dlhodobých zmlúv, pokiaľ sú v súlade s pravidlami Spoločenstva pre hospodársku súťaž.

Článok 32

Prístup k zásobníkom

1. Pri organizácii prístupu k zásobníkom a akumulácii plynu môžu členské štáty, ak je to technicky a/alebo ekonomicky potrebné na poskytovanie efektívneho prístupu do siete na účely dodávok odberateľom, ako aj pre organizáciu prístupu k podporným službám, zvoliť jeden z postupov uvedených v odsekoch 3 a 4 alebo oba z nich. Tieto postupy musia spĺňať kritériá objektivitu, transparentnosti a nediskriminácie. Členské štáty vymedzia a uverejnia kritériá na určenie toho, či je prístup k zásobníkom a akumulácii plynu technicky a/alebo ekonomicky potrebný na zabezpečenie účinného prístupu do siete na účely dodávok odberateľom. Členské štáty zverejnia alebo uložia prevádzkovateľom zásobníkov a prepravných sietí povinnosť zverejniť, ktoré zásobníky alebo ich časti a ktorá akumulácia plynu sa ponúka na základe rôznych postupov uvedených v odsekoch 3 a 4.

2. Ustanovenia odseku 1 sa neuplatňujú na podporné služby a dočasné uskladňovanie, ktoré súvisia so zariadeniami LNG a sú nevyhnutné pre proces spätného splynovania a následné dodanie do prepravnej siete.

3. V prípade dohodnutého prístupu prijímajú členské štáty nevyhnutné opatrenia pre plynárenské podniky a oprávnených odberateľov buď vo vnútri, alebo mimo územia pokrytého prepojenou sieťou, aby bolo možné dohodnúť prístup k zásobníkom a akumulácii plynu, ak je to technicky a/alebo ekonomicky potrebné na zabezpečenie efektívneho prístupu do siete alebo na organizáciu prístupu k ďalším podporným službám. Strany sú povinné dohodnúť prístup k zásobníkom, akumulácii plynu a ďalším podporným službám v dobrej viere.

O zmluve o prístupe k zásobníkom, akumulácii plynu a ďalším podporným službám sa rokuje s príslušným prevádzkovateľom siete zásobníkov alebo plynárenskými podnikmi. Členské štáty požadujú od prevádzkovateľov siete zásobníkov a plynárenských podnikov, aby uverejnili svoje hlavné obchodné podmienky použitia zásobníkov, akumulácie plynu a ďalších podporných služieb do ... (*) a následne každý rok.

4. V prípade regulovaného prístupu prijímú členské štáty potrebné opatrenia, ktoré poskytnú plynárenským podnikom a oprávneným odberateľom vo vnútri alebo mimo územia pokrytého prepojenou sieťou právo na prístup k zásobníkom, akumulácii plynu a ďalším podporným službám na základe uverejnených taríf a/alebo ďalších podmienok a povinností pre použitie týchto zásobníkov a akumulácie plynu, ak je to technicky a/alebo ekonomicky potrebné na poskytovanie efektívneho prístupu do siete alebo organizáciu prístupu k ďalším podporným službám. Toto právo na prístup sa môže oprávneným odberateľom poskytovať tak, že sa im umožní uzatvárať zmluvy o dodávke s inými konkurenčnými plynárenskými podnikmi, než je vlastník a/alebo prevádzkovateľ siete alebo príbuzný podnik.

Článok 33

Prístup do ťažobných sietí

1. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby plynárenské podniky a oprávnení odberatelia bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú, boli schopní získať prístup do ťažobných sietí vrátane zariadení poskytujúcich technické služby spojené s takýmto prístupom v súlade s týmto článkom s výnimkou tých častí takýchto sietí a zariadení, ktoré sa používajú na miestnu ťažobnú prevádzku na mieste ťažobného poľa, kde sa plyn ťaží. Tieto opatrenia oznámia Komisii v súlade s ustanoveniami článku 53.

2. Prístup uvedený v odseku 1 sa poskytuje spôsobom určeným členskými štátmi v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Členské štáty uplatňujú ciele spravodlivého a otvoreného prístupu, dosiahnutia konkurencieschopného trhu so zemným plynom a zabránenia každému zneužitiu dominantného postavenia pri zohľadnení bezpečnosti a pravidelnosti dodávok, kapacity, ktorá je alebo sa môže dať k dispozícii, a ochrany životného prostredia. Môžu prihliadať k:

- a) potrebe odmietnuť prístup, ak existujú nezhody medzi technickými špecifikáciami, ktoré nemožno primeraným spôsobom prekonať;
- b) potrebe vyhnúť sa ťažkostiam, ktoré nemožno primeraným spôsobom prekonať a ktoré by mohli mať nepriaznivý vplyv na efektívnu, súčasnú a plánovanú budúcu ťažbu uhlíkov vrátane ťažby z polí s hraničnou ekonomickou realizovateľnosťou;
- c) potrebe rešpektovať náležité opodstatnené primerané potreby vlastníka alebo prevádzkovateľa ťažobnej siete na dopravu

(*) Šesť mesiacov od lehoty na vykonávanie uvedenej v článku 33 ods. 1 smernice 2003/55/ES.

a spracovanie plynu a záujmy všetkých ostatných užívateľov ťažobnej siete alebo príslušných spracovateľských alebo manipulačných zariadení, ktoré môžu byť dotknuté; a

- d) potrebe uplatňovať svoje zákonné a správne postupy v súlade s právom Spoločenstva na udeľovanie povolení na ťažbu alebo rozvoj v oblasti ťažby.

3. Členské štáty zabezpečia zavedenie mechanizmov na urovnávanie sporov vrátane orgánu nezávislého od zmluvných strán s prístupom ku všetkým podstatným informáciám, aby umožnili rýchle urovnávanie sporov vzťahujúcich sa k prístupu do ťažobných sietí s prihliadnutím na kritériá uvedené v odseku 2 a počet zmluvných strán, ktoré môžu byť zapojené do rokovania o prístupe k takýmto sieťam.

4. V prípade cezhraničných sporov sa uplatňujú mechanizmy urovnania sporov toho členského štátu, do ktorého pôsobnosti patrí ťažobná sieť, ktorá odmieta poskytnúť prístup. Ak pri takomto cezhraničnom spore patrí dotknutá sieť do pôsobnosti viacerých členských štátov, dotknuté členské štáty sa navzájom poradia s cieľom zabezpečiť, aby sa ustanovenia tejto smernice uplatňovali jednotne.

Článok 34

Odmietnutie prístupu

1. Plynárenské podniky môžu odmietnuť prístup do siete na základe nedostatku kapacity alebo ak by im takýto prístup do siete bránil vo vykonávaní povinností službu vo verejnom záujme uvedených v článku 3 ods. 2, ktoré im boli uložené, alebo z dôvodu vážnych ekonomických a finančných ťažkostí so zmluvami o nákupe so záväzkom úhrady minimálneho odberu (*take-or-pay*) s ohľadom na kritériá a postupy ustanovené v článku 47 a na alternatívu zvolenú členským štátom v súlade s odsekom 1 uvedeného článku. Takéto odmietnutie musí byť náležité odôvodnené.

2. Členské štáty môžu prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby plynárenské podniky odmietajúce poskytnúť prístup do siete na základe nedostatku kapacity alebo nedostatku prepojenia, vykonali potrebné rozšírenia, pokiaľ je to ekonomicky výhodné alebo ak je ich ochotný zaplatiť potenciálny odberateľ. V prípade, že členské štáty uplatňujú článok 4 ods. 4, členské štáty takéto opatrenia prijímú.

Článok 35

Nová infraštruktúra

1. Nová významná plynárenská infraštruktúra, t. j. prepojenia, zariadenia LNG a zásobníky sa môžu na požiadanie na obmedzený čas vyňať z pôsobnosti ustanovení článkov 9, 31, 32 a 33 a článku 40 ods. 6, 7 a 8 za týchto podmienok:

- a) investícia musí zvyšovať hospodársku súťaž v oblasti dodávok plynu a bezpečnosť dodávok;

- b) úroveň rizika spojeného s investíciou je taká, že investícia by sa neuskutočnila, ak by nebola udelená výnimka;
- c) infraštruktúru musí vlastníť fyzická alebo právnická osoba, ktorá je minimálne v zmysle svojej právnej formy oddelená od prevádzkovateľov sietí, v ktorých sa táto infraštruktúra vybuduje;
- d) od užívateľov tejto infraštruktúry sa vyberajú poplatky;
- e) výnimka nie je na ujmu hospodárskej súťaže ani účinného fungovania vnútorného trhu so zemným plynom, ani efektívneho fungovania regulovanej siete, ku ktorej je infraštruktúra pripojená.

2. Odsek 1 sa uplatňuje aj v prípade významného zvýšenia kapacity existujúcej infraštruktúry a modifikácií takejto infraštruktúry, ktoré umožňujú rozvoj nových zdrojov dodávok plynu.

3. O výnimkách podľa odsekov 1 a 2 môže v jednotlivých prípadoch rozhodovať regulačný orgán uvedený v kapitole VIII.

4. Ak sa dotknutá infraštruktúra nachádza na území viac ako jedného členského štátu, úlohy udelené regulačným orgánom dotknutých členských štátov podľa tohto článku vykonáva agentúra. Toto však platí len:

- a) ak dotknuté regulačné orgány neboli schopné dosiahnuť dohodu do šiestich mesiacov od dátumu doručenia žiadosti o výnimku poslednému z nich, alebo
- b) na základe spoločnej žiadosti dotknutých regulačných orgánov.

Dotknuté regulačné orgány môžu spoločne požiadať o predĺženie lehoty uvedenej v prvom pododseku písm. a), a to najviac o šesť mesiacov.

5. Výnimka sa môže týkať celej kapacity novej infraštruktúry alebo jej časti alebo existujúcej infraštruktúry s významne zvýšenou kapacitou.

Pri rozhodovaní o udelení výnimky je potrebné v jednotlivých prípadoch brať do úvahy potrebu stanoviť podmienky týkajúce sa doby trvania výnimky a nediskriminačného prístupu k infraštruktúre. Pri rozhodovaní o týchto podmienkach je potrebné brať do úvahy predovšetkým dodatočnú kapacitu, ktorá sa má vybudovať, alebo zmenu v existujúcej kapacite, časový horizont projektu a okolnosti v danom členskom štáte.

Regulačný orgán pred udelením výnimky rozhodne o pravidlách a mechanizmoch riadenia a pridelenia kapacity. V týchto pravidlách sa vyžaduje, aby sa pred pridelením kapacity v novej infraštruktúre vrátane kapacity na vlastné použitie všetci potenciálni užívatelia infraštruktúry vyzvali, aby vyjadrili, či majú záujem o získanie zmluvnej kapacity. Regulačný orgán vyžaduje, aby pravidlá riadenia preťaženia zahŕňali povinnosť ponúkať nevyužitú kapacitu na trhu a aby mali užívatelia infraštruktúry právo obchodovať so svojimi zmluvnými kapacitami na sekun-

dárnom trhu. Regulačný orgán pri hodnotení kritérií uvedených v odseku 1 písm. a), b) a e) prihliada k výsledkom uvedeného postupu pridelenia kapacity.

Rozhodnutie o udelení výnimky vrátane všetkých podmienok uvedených vo štvrtom pododseku tohto odseku sa musí riadne odôvodniť a uverejniť.

6. Bez ohľadu na odsek 3 môžu členské štáty ustanoviť, že regulačný orgán alebo prípadne agentúra musí na účely formálneho rozhodnutia predkladať príslušnému orgánu v členskom štáte svoje stanovisko k žiadosti o výnimku. Takéto stanovisko sa uverejní spolu s rozhodnutím.

7. Regulačný orgán bezodkladne po prijatí každej žiadosti o výnimku zasiela Komisii jej kópiu. Príslušný orgán bezodkladne oznámi Komisii rozhodnutie spolu so všetkými relevantnými informáciami, ktoré sa tohto rozhodnutia týkajú. Tieto informácie sa môžu Komisii zaslať v súhrnnej forme tak, aby sa jej umožnilo prijať dostatočne podložené rozhodnutie. Tieto informácie obsahujú najmä:

- a) podrobný opis dôvodov, na základe ktorých regulačný orgán alebo členský štát udelil výnimku vrátane finančných informácií odôvodňujúcich potrebu výnimky;
- b) vykonané analýzy týkajúce sa vplyvu na hospodársku súťaž a efektívne fungovanie vnútorného trhu so zemným plynom, ktorý udelenie výnimky bude mať;
- c) odôvodnenie časového obdobia a podiel na celkovej kapacite dotknutej plynárenskej infraštruktúry, pre ktorú sa výnimka udeľuje;
- d) ak sa výnimka týka prepojenia, výsledok konzultácie s príslušnými regulačnými orgánmi;
- e) príspevok infraštruktúry k diverzifikácii dodávok plynu.

8. Do dvoch mesiacov odo dňa nasledujúceho po doručení oznámenia môže Komisia prijať rozhodnutie, ktorým požiada regulačný orgán o zmenu alebo späťvzatie rozhodnutia o udelení výnimky. Táto dvojmesačná lehota sa môže predĺžiť o dodatočnú lehotu dvoch mesiacov, ak Komisia potrebuje ďalšie informácie. Táto dodatočná lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po doručení úplných informácií. Pôvodná dvojmesačná lehota sa môže predĺžiť aj s obojstranným súhlasom Komisie a regulačného orgánu.

Oznámenie sa považuje za vzaté späť, ak požadované informácie neboli poskytnuté v lehote uvedenej v žiadosti, pokiaľ sa pred uplynutím uvedenej lehoty táto lehota s obojstranným súhlasom Komisie a regulačného orgánu nepredĺži, alebo ak regulačný orgán v náležite odôvodnenom vyhlásení neinformuje Komisiu o tom, že oznámenie považuje za úplné.

Regulačný orgán vyhovie rozhodnutiu Komisie o zmene alebo späťvzatí rozhodnutia o udelení výnimky v lehote jedného mesiaca a informuje o tom Komisiu.

Komisia zachováva dôvernosc' citlivých obchodných informácií.

Schválenie rozhodnutia o udelení výnimky Komisiou stráca účinnosť po uplynutí dvoch rokov od jeho prijatia, ak sa výstavba infraštruktúry dovtedy nezačala, a po uplynutí piatich rokov od jeho prijatia, ak sa infraštruktúra dovtedy neuviedla do prevádzky.

9. Komisia môže prijať usmernenia k uplatňovaniu podmienok ustanovených v odseku 1 tohto článku a ustanoviť postup pre uplatňovanie odsekov 3, 5, 7 a 8 tohto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 50 ods. 3.

Článok 36

Otváranie trhu a reciprocita

1. Členské štáty zabezpečia, aby oprávnení odberatelia boli:
 - a) do 1. júla 2004 oprávnenými odberateľmi v zmysle článku 18 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/30/ES z 22. júna 1998 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom⁽¹⁾. Členské štáty uverejnia do 31. januára každého roka kritériá pre definovanie takýchto oprávnených odberateľov;
 - b) od 1. júla 2004 všetci odberatelia plynu mimo domácnosti;
 - c) od 1. júla 2007 všetci odberatelia.
2. S cieľom zabrániť odchýlke pri otváraní trhov s plynom:
 - a) zmluvy na dodávky s oprávneným odberateľom v sieti iného členského štátu nie sú zakázané, ak sa odberateľ považuje za oprávneného v obidvoch príslušných sieťach; a
 - b) v prípadoch, keď sa transakcie opísané v písmene a) odmietnu preto, že odberateľ je oprávneným iba v jednej z týchto dvoch sietí, môže Komisia, berúc do úvahy situáciu na trhu a spoločný záujem, nariadiť odmietajúcej strane vykonať požadovanú dodávku na žiadosť jedného z členských štátov týchto dvoch sietí.

Článok 37

Priame plynovody

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia, aby:
 - a) plynárenské podniky usadené na ich území zásobovali oprávnených odberateľov prostredníctvom priameho plynovodu; a
 - b) každý takýto oprávnený odberateľ na ich území bol zásobovaný prostredníctvom priameho plynovodu plynárenskými podnikmi.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 204, 21.7.1998, s. 1.

2. Keď sa na výstavbu alebo prevádzku priamych plynovodov požaduje povolenie (napr. licencia, povolenie, koncesia, súhlas alebo schválenie), členské štáty alebo každý nimi určený príslušný orgán ustanovia kritériá pre udeľovanie povolení na výstavbu alebo prevádzku takýchto plynovodov na svojom území. Tieto kritériá musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné.

3. Členské štáty môžu vydať povolenie na výstavbu priameho plynovodu za predpokladu odmietnutia prístupu do siete na základe článku 34 alebo začatia konania na urovanie sporu podľa článku 40.

KAPITOLA VIII

NÁRODNÉ REGULAČNÉ ORGÁNY

Článok 38

Určenie a nezávislosť regulačných orgánov

1. Každý členský štát určí na národnej úrovni jeden národný regulačný orgán.
2. Odsekom 1 tohto článku nie je dotknuté určovanie iných regulačných orgánov na regionálnej úrovni v niektorých členských štátoch za predpokladu, že v súlade s článkom 13 ods. 1 nariadenia (ES) č. .../2009 existuje jeden vysoký predstaviteľ na účely zastupovania a kontaktné účely na úrovni Spoločenstva v rámci rady regulačných orgánov agentúry.
3. Odchylne od odseku 1 tohto článku môže členský štát určiť regulačné orgány pre malé siete v geograficky samostatných regiónoch, ktoré mali v roku 2008 nižšiu spotrebu ako 3 % celkovej spotreby členského štátu, ktorého sú súčasťou. Touto výnimkou nie je dotknuté vymenovanie jedného vysokého predstaviteľa v súlade s článkom 13 ods. 1 nariadenia (ES) č. .../2009 na účely zastupovania a kontaktné účely na úrovni Spoločenstva v rámci rady regulačných orgánov agentúry.
4. Členské štáty zaručia nezávislosť regulačného orgánu a zabezpečia, aby vykonával svoje právomoci nestranným a transparentným spôsobom. Členské štáty na tento účel zabezpečia, aby bol regulačný orgán pri vykonávaní regulačných úloh, ktoré mu boli uložené na základe tejto smernice a súvisiacich právnych predpisov,
 - a) právne oddelený a funkčne nezávislý od každého iného verejnoprávneho alebo súkromného subjektu;
 - b) aby jeho personál a osoby zodpovedné za jeho riadenie
 - i) konali nezávisle od akýchkoľvek trhových záujmov; a
 - ii) pri plnení regulačných úloh nepožadovali ani neprijímali priame pokyny od žiadneho štátneho ani iného verejnoprávneho alebo súkromného subjektu. Touto požiadavkou nie je dotknutá prípadná úzka spolupráca s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi ani všeobecné politické usmernenia, ktoré vydáva vláda a ktoré sa netýkajú regulačných právomocí a povinností podľa článku 40.

5. S cieľom chrániť nezávislosť regulačného orgánu členské štáty zabezpečia najmä, aby:

- a) regulačný orgán mohol nezávisle od akéhokoľvek politického subjektu samostatne prijímať rozhodnutia a bol nezávislý pri plnení rozpočtu a aby mal primerané ľudské a finančné zdroje na plnenie svojich povinností;
- b) najvyššie vedenie regulačného orgánu bolo vymenované na obdobie najmenej piatich rokov a mohlo byť odvolané počas funkčného obdobia, len ak prestane spĺňať podmienky ustanovené v tomto článku alebo ak bolo obvinené z vážneho priestupku podľa vnútroštátneho práva.

Článok 39

Všeobecné ciele regulačného orgánu

Regulačný orgán pri plnení regulačných úloh uvedených v tejto smernici prijíma v rámci svojich povinností a právomocí ustanovených v článku 40 a v prípade potreby aj s konzultáciami s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a bez toho, aby boli dotknuté ich právomoci, všetky primerané opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov:

- a) podporovať konkurencieschopný, bezpečný a environmentálne udržateľný vnútorný trh so zemným plynom v rámci Spoločenstva v úzkej spolupráci s agentúrou, regulačnými orgánmi iných členských štátov a Komisiou a podporovať efektívne otvorenie trhu pre všetkých odberateľov a dodávateľov v Spoločenstve;
- b) rozvíjať konkurencieschopné a správne fungujúce regionálne trhy v rámci Spoločenstva z hľadiska dosiahnutia cieľov uvedených v písmene a);
- c) odstrániť obmedzenia týkajúce sa obchodovania so zemným plynom medzi členskými štátmi, vrátane rozvoja vhodných cezhraničných prepravných kapacít na uspokojenie dopytu a posilňovať integráciu národných trhov, čo môže uľahčiť tok zemného plynu v celom Spoločenstve;
- d) podporovať rozvoj bezpečných, spoľahlivých a efektívnych nediskriminačných sietí, ako aj ich primeranosť;
- e) uľahčovať prístup nových ťažobných kapacít do siete a najmä odstrániť prekážky, ktoré by mohli brániť prístupu nových účastníkov trhu;
- f) zabezpečiť, aby sa prevádzkovateľom siete a užívateľom siete poskytli vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly na zvyšovanie efektívnosti výkonu siete a podporu integrácie trhu;
- g) zabezpečiť účinné fungovanie národných trhov a podporovať skutočnú hospodársku súťaž a ochranu odberateľov;
- h) prispievať k vysokému štandardu služby vo verejnom záujme, pokiaľ ide o zemný plyn, a ochrane zraniteľných odberateľov a k účinnosti opatrení na ochranu spotrebiteľov uvedených v prílohe I.

Článok 40

Povinnosti a právomoci regulačného orgánu

- 1. Regulačný orgán má tieto povinnosti:
 - a) zabezpečovať, aby prevádzkovatelia prepravných a distribučných sietí a prípadne aj vlastníci sietí, ako aj všetky plynárenské podniky dodržiavali svoje povinnosti vyplývajúce z tejto smernice a iných príslušných právnych predpisov Spoločenstva vrátane tých, ktoré sa týkajú cezhraničných záležitostí;
 - b) spolupracovať v oblasti cezhraničných záležitostí s regulačným orgánom alebo orgánmi dotknutých členských štátov;
 - c) dodržiavať a vykonávať všetky príslušné právne záväzné rozhodnutia agentúry a Komisie;
 - d) každoročne predkladať správu o svojej činnosti a plnení svojich povinností príslušným orgánom členských štátov, agentúre a Komisii. V tejto správe sa uvádzajú prijaté opatrenia a dosiahnuté výsledky pre každú úlohu uvedenú v tomto článku;
 - e) zabezpečovať, aby medzi činnosťami spojenými s prepravou, distribúciou, uskladňovaním, zariadeniami LNG a dodávkou neexistovali krížové dotácie;
 - f) monitorovať investičné plány prevádzkovateľov prepravných sietí a vo svojej výročnej správe poskytovať hodnotenie investičných plánov prevádzkovateľov prepravných sietí, pokiaľ ide o ich súlad s nezáväzným 10-ročným plánom rozvoja siete pre celé Spoločenstvo uvedeným v článku 8 ods. 3 písm. b) nariadenia (ES) č. .../2009;
 - g) monitorovať dodržiavanie pravidiel bezpečnosti a spoľahlivosti siete a monitorovať normy a požiadavky na kvalitu sieťovej služby;
 - h) monitorovať úroveň transparentnosti a zabezpečovať, aby plynárenské podniky dodržiavali povinnosti týkajúce sa transparentnosti;
 - i) monitorovať úroveň otvorenosti trhu a hospodárskej súťaže na veľkoobchodnej a maloobchodnej úrovni vrátane výmen zemného plynu, cien pre odberateľov plynu v domácnosti, miery zmeny dodávateľa, miery odpájania a sťažností odberateľov plynu v domácnosti, ako aj narušenia alebo obmedzenia hospodárskej súťaže vrátane poskytovania všetkých relevantných informácií a predkladania dôležitých prípadov príslušným orgánom pre hospodársku súťaž;
 - j) monitorovať čas, za ktorý prepravní a prevádzkovatelia distribučnej siete zabezpečili pripojenie a opravu;
 - k) monitorovať a skúmať podmienky prístupu k zásobníkom, akumulácii plynu a iným podporným službám v zmysle článku 32. V prípade, že je režim prístupu k zásobníkom vymedzený podľa článku 32 ods. 3, táto úloha nezahŕňa preskúmanie taríf;
 - l) minimálne raz ročne uverejňovať odporúčania o súlade dodávateľských taríf s ustanoveniami článku 3;

- m) zabezpečovať prístup k údajom o spotrebe odberateľov, poskytovať pre dobrovoľné použitie údaje o spotrebe v harmonizovanom formáte na vnútroštátnej úrovni a zabezpečovať prístup k údajom podľa prílohy I písm. h);
- n) monitorovať vykonávanie pravidiel vzťahujúcich sa na úlohy a povinnosti prevádzkovateľov prepravných sietí, prevádzkovateľov distribučných sietí, dodávateľov a odberateľov a ďalších účastníkov trhu podľa nariadenia (ES) č. .../2009;
- o) monitorovať správne uplatňovanie kritérií, na základe ktorých sa stanovuje, či zásobník patrí do rozsahu pôsobnosti článku 32 ods. 3 alebo 4; a
- p) monitorovať vykonávanie ochranných opatrení uvedených v článku 45.

2. Pokiaľ tak členský štát ustanovil, monitorovacie povinnosti podľa odseku 1 môžu vykonávať aj iné orgány ako regulačný orgán. Informácie zistené v rámci tohto monitorovania sa v takomto prípade čo najskôr poskytnú regulačnému orgánu.

Regulačný orgán sa bez toho, aby boli dotknuté ich vlastné osobitné právomoci, pri plnení povinností uvedených v odseku 1 podľa potreby radí s prevádzkovateľmi prepravných sietí a prípadne aj úzko spolupracuje s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, pričom si zachováva nezávislosť a dodržiava zásady lepšej regulácie.

Žiadnym schválením zo strany regulačného orgánu alebo agentúry podľa tejto smernice nie je dotknutý oprávnený výkon právomocí regulačného orgánu podľa tohto článku v budúcnosti, ani žiadne sankcie uložené inými príslušnými orgánmi alebo Komisiou.

3. Ak bol podľa článku 14 určený nezávislý prevádzkovateľ siete, regulačný orgán okrem plnenia svojich povinností ustanovených v odseku 1 tohto článku:

- a) monitoruje, či si vlastník prepravnej siete a nezávislý prevádzkovateľ siete plnia svoje povinnosti vyplývajúce z tohto článku, a ukladá sankcie za ich neplnenie v súlade s odsekom 4 písm. d);
- b) monitoruje vzťahy a komunikáciu medzi nezávislým prevádzkovateľom siete a vlastníkom prepravnej siete tak, aby sa zabezpečilo plnenie povinností zo strany nezávislého prevádzkovateľa siete, a predovšetkým schvaľuje zmluvy a koná ako orgán na urovanie sporov medzi nezávislým prevádzkovateľom siete a vlastníkom prepravnej siete v súvislosti so sťažnosťami ktorejkoľvek strany podľa odseku 9;
- c) bez toho, aby bol dotknutý postup uvedený v článku 14 ods. 2 písm. c), schvaľuje v súvislosti s prvým 10-ročným plánom rozvoja siete investičné plánovanie a viacročný plán rozvoja siete, ktoré každoročne predkladá nezávislý prevádzkovateľ siete;
- d) zabezpečuje, aby tarify za prístup do siete, ktoré vyberá nezávislý prevádzkovateľ siete, zahŕňali odmenu pre vlastníka siete alebo vlastníkov siete, ktorá tvorí primeranú kompen-

záciu za používanie aktív siete a všetky nové investície do nej za predpokladu, že sú hospodárne a efektívne; a

- e) má právomoc vykonávať inšpekcie v priestoroch vlastníka prepravnej siete a nezávislého prevádzkovateľa siete vrátane neohlásených inšpekcií.

4. Členské štáty zabezpečia, aby regulačné orgány mali právomoci, ktoré im umožňujú plniť povinnosti uvedené v odsekoch 1, 3 a 6 efektívne a rýchlo. Na tento účel má regulačný orgán minimálne tieto právomoci:

- a) vydávať záväzné rozhodnutia týkajúce sa plynárenských podnikov;
- b) skúmať fungovanie trhov s plynom a rozhodovať o všetkých potrebných a primeraných opatreniach na podporu skutočnej hospodárskej súťaže a zabezpečenie správneho fungovania trhu a ukladať tieto opatrenia. Pri skúmaní záležitostí, ktoré súvisia s právom hospodárskej súťaže, je regulačný orgán tiež oprávnený podľa potreby spolupracovať s národným orgánom pre hospodársku súťaž alebo Komisiou;
- c) požadovať od plynárenských podnikov informácie, ktoré potrebuje na plnenie svojich úloh;
- d) plynárenským podnikom, ktoré si neplnia povinnosti vyplývajúce z tejto smernice alebo iných príslušných právne záväzných rozhodnutí regulačného orgánu alebo agentúry ukladať účinné, primerané a odrádzajúce sankcie alebo navrhovať príslušnému súdu, aby uložil takéto sankcie. Má právomoc ukladať prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo vertikálne integrovanému podniku podľa situácie sankcie za neplnenie ich príslušných povinností, ktoré vyplývajú z tejto smernice, alebo navrhovať uloženie takýchto sankcií, v maximálnej výške 10 % ročného obratu prevádzkovateľa prepravnej siete alebo až 10 % ročného obratu vertikálne integrovaného podniku; a
- e) má náležité práva vykonávať vyšetrovanie a príslušné právomoci vydávať pokyny pri urovnávaní sporov podľa odsekov 9 a 10.

5. V prípade, že bol prevádzkovateľ prepravnej siete určený podľa ustanovení kapitoly IV, regulačnému orgánu sa okrem úloh a právomocí, ktoré mu boli uložené podľa odsekov 1 a 4 tohto článku, zveria minimálne tieto úlohy a právomoci:

- a) ukladať sankcie v súlade s odsekom 4 písm. d) za diskriminačné správanie v prospech vertikálne integrovaného podniku;
- b) monitorovať komunikáciu medzi prevádzkovateľom prepravnej siete a vertikálne integrovaným podnikom tak, aby sa zabezpečilo dodržiavanie povinností zo strany prevádzkovateľa prepravnej siete;
- c) konať ako orgány na urovanie sporov medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete v súvislosti s každou sťažnosťou predloženou podľa odseku 9;

- d) monitorovať obchodné a finančné vzťahy vrátane úverov medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete;
- e) schvaľovať všetky obchodné a finančné dohody medzi vertikálne integrovaným podnikom a prevádzkovateľom prepravnej siete pod podmienkou, že spĺňajú trhové podmienky;
- f) v prípade oznámenia od subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu podľa článku 21 ods. 4 požadovať od vertikálne integrovaného podniku odôvodnenie. V tomto odôvodnení sa musí predovšetkým preukazovať, že nenastal žiadny prípad diskriminačného správania v prospech vertikálne integrovaného podniku;
- g) vykonávať inšpekcie, aj neohlásené, v priestoroch vertikálne integrovaného podniku a prevádzkovateľa prepravnej siete; a
- h) zverovať všetky alebo osobitné úlohy prevádzkovateľa prepravnej siete nezávislému prevádzkovateľovi siete vymenovanému podľa článku 14 v prípade, že si prevádzkovateľ prepravnej siete sústavne neplní povinnosti, ktoré vyplývajú z tejto smernice, a to najmä v prípade opakovaného diskriminačného správania v prospech vertikálne integrovaného podniku.
6. Regulačné orgány sú zodpovedné *minimálne* za ustanovenie alebo schválenie metodík používaných na výpočet alebo stanovenie podmienok, a to predtým, ako nadobudnú účinnosť, pre:
- a) pripojenie a prístup do národných sietí vrátane prepravných a distribučných taríf a podmienky a tarify súvisiace s prístupom do zariadení LNG. Týmto tarifikami alebo metodikami sa musia umožniť investície do sietí a zariadení LNG potrebné na zabezpečenie životaschopnosti sietí a zariadení LNG;
- b) poskytovanie vyvažovacích služieb.
7. Regulačné orgány pri stanovovaní alebo schvaľovaní taríf alebo metodík zabezpečujú, aby sa prevádzkovateľom prepravných a distribučných sietí poskytli vhodné krátkodobé a dlhodobé stimuly na zvyšovanie efektívnosti, posilňovanie integrácie trhu a bezpečnosti dodávok, ako aj na podporu súvisiacich výskumných činností.
8. Regulačné orgány majú právomoc v prípade potreby od prevádzkovateľov prepravných a distribučných sietí, sietí zásobníkov a zariadení LNG vyžadovať, aby upravili podmienky vrátane taríf a metodík uvedených v tomto článku s cieľom zabezpečiť ich primeranosť a uplatňovanie nediskriminačným spôsobom. V prípade, že je režim prístupu k zásobníkom vymedzený podľa článku 32 ods. 3, ich úloha nezahŕňa úpravy taríf.
9. Každá strana, ktorá podá sťažnosť na prevádzkovateľa prepravnej alebo distribučnej siete, siete zásobníkov alebo zariadení LNG v súvislosti so záležitosťami uvedenými v odsekoch 1 až 8, sa môže s touto sťažnosťou obrátiť na regulačné orgány, ktoré konajú ako orgány na urovanie sporu a vydávajú rozhod-

nutie do dvoch mesiacov od doručenia sťažnosti. Táto lehota sa môže predĺžiť o ďalšie dva mesiace, ak regulačné orgány požadujú ďalšie informácie. Takto predĺžená lehota sa môže ďalej predĺžiť so súhlasom sťažovateľa. Rozhodnutie regulačného orgánu je záväzné, pokiaľ sa nezruší v odvolacom konaní.

10. Každá strana, na ktorú sa vzťahuje rozhodnutie o metodikách prijaté podľa tohto článku a ktorá má v tejto súvislosti právo sa sťažovať, alebo v prípade, že má regulačný orgán povinnosť konzultovať navrhnuté metodiky, môže najneskôr do dvoch mesiacov, alebo v kratšej lehote, ak tak ustanovia členské štáty, od uverejnenia rozhodnutia alebo jeho návrhu podať sťažnosť a požiadať o preskúmanie. Takáto sťažnosť nemá odkladný účinok.

11. Členské štáty vytvoria vhodné a efektívne mechanizmy na reguláciu, kontrolu a transparentnosť, aby sa zabránilo akémukoľvek zneužívaniu dominantného postavenia najmä na ujmu odberateľov a korisníckemu správaniu. V týchto mechanizmoch sa zohľadnia ustanovenia zmluvy, najmä jej článku 82.

12. Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade, že sa nedodržali pravidlá o zachovávaní dôvernosti uložené touto smernicou, prijali v súlade s vnútroštátnym právom proti zodpovedným fyzickým alebo právnickým osobám vhodné opatrenia vrátane správnych alebo trestných konaní.

13. Sťažnosťami uvedenými v odsekoch 9 a 10 nie je dotknuté vykonávanie práv na odvolanie podľa práva Spoločenstva a/alebo vnútroštátneho práva.

14. Rozhodnutia, ktoré prijíma regulačný orgán, sú odôvodnené a opodstatnené a umožňujú súdne preskúmanie.

15. Členské štáty zabezpečia, aby boli na národnej úrovni vhodné mechanizmy, v rámci ktorých môže strana dotknutá rozhodnutím regulačného orgánu podať odvolanie na orgán nezávislý od zúčastnených strán.

Článok 41

Regulačný režim pre cezhraničné záležitosti

1. Regulačné orgány úzko spolupracujú a radia sa a agentúre i sebe navzájom poskytujú informácie potrebné na plnenie svojich úloh vyplývajúcich z tejto smernice. Prijímajúci orgán zabezpečuje rovnakú úroveň dôvernosti vymenených informácií, aká sa požaduje od poskytujúceho orgánu.

2. Regulačné orgány spolupracujú minimálne na regionálnej úrovni s cieľom podporiť prijatie prevádzkových opatrení zameraných na umožnenie optimálneho riadenia siete, presadenie spoločných výmen plynu a pridelovania cezhraničnej kapacity a dosiahnutie minimálnej úrovne kapacity prepojenia, a to aj prostredníctvom nových prepojení v rámci regiónu a medzi regiónmi, s cieľom umožniť rozvoj skutočnej hospodárskej súťaže a zvýšiť bezpečnosť dodávky.

3. Činnosti uvedené v odseku 2 sa vykonávajú podľa potreby v konzultácii s inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a bez toho, aby boli dotknuté ich konkrétne právomoci.

4. Komisia môže prijať usmernenia o rozsahu povinností regulačných orgánov, pokiaľ ide o ich vzájomnú spoluprácu a spoluprácu s agentúrou. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 50 ods. 3.

Článok 42

Súlad s usmerneniami

1. Každý regulačný orgán a Komisia môžu požiadať agentúru o stanovisko k súladu rozhodnutia prijatého regulačným orgánom s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo nariadení (ES) č. .../2009.

2. Agentúra poskytuje svoje stanovisko regulačnému orgánu, ktorý oň požiadal, alebo Komisii a regulačnému orgánu, ktorý prijal dané rozhodnutie, do štyroch mesiacov od dátumu doručenia žiadosti.

3. Ak regulačný orgán, ktorý prijal rozhodnutie, nevyhovie stanovisku agentúry do štyroch mesiacov od dátumu doručenia tohto stanoviska, agentúra o tom informuje Komisiu.

4. Každý regulačný orgán môže informovať Komisiu, ak usúdi, že rozhodnutie, ktoré sa týka cezhraničného obchodu, prijaté iným regulačným orgánom nie je v súlade s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo nariadení (ES) č. .../2009, a to do dvoch mesiacov odo dňa prijatia daného rozhodnutia.

5. Ak Komisia do dvoch mesiacov odvtedy, ako ju informovala agentúra podľa odseku 3 alebo regulačný orgán podľa odseku 4, alebo z vlastného podnetu do troch mesiacov odo dňa prijatia rozhodnutia, zistí, že toto rozhodnutie regulačného orgánu vyvoláva závažné pochybnosti, čo sa týka jeho súladu s usmerneniami uvedenými v tejto smernici alebo nariadení (ES) č. .../2009, môže rozhodnúť o podrobnejšom preskúmaní veci. V takomto prípade vyzve regulačný orgán a strany konania pred regulačným orgánom, aby predložili svoje pripomienky.

6. Ak Komisia prijme rozhodnutie podrobnejšie vec preskúmať, najneskôr do štyroch mesiacov od dátumu prijatia takéhoto rozhodnutia vydá konečné rozhodnutie:

- a) nevzniesť námietky voči rozhodnutiu regulačného orgánu; alebo
- b) vyžadujúce, aby dotknutý regulačný orgán vzal späť svoje rozhodnutie z dôvodu jeho nesúladu s usmerneniami.

7. Ak Komisia neprijme rozhodnutie o podrobnejšom preskúmaní veci alebo konečné rozhodnutie v lehotách stanovených v odsekoch 5 a 6, považuje sa to za nevznesenie námietok voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

8. Regulačný orgán vyhovie rozhodnutiu Komisie o späťvzátí svojho rozhodnutia v lehote dvoch mesiacov a informuje o tom Komisiu.

9. Komisia môže prijať usmernenia, ktorými ustanoví podrobné pravidlá postupu pre regulačné orgány, agentúru a Komisiu, pokiaľ ide o dodržiavanie súladu medzi rozhodnutiami regulačných orgánov a usmerneniami uvedenými v tomto článku. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 50 ods. 3.

Článok 43

Vedenie záznamov

1. Členské štáty od dodávateľských podnikov vyžadujú, aby počas minimálne piatich rokov uchovávali k dispozícii pre vnútroštátne orgány vrátane regulačného orgánu, národných orgánov pre hospodársku súťaž a Komisiu na účely plnenia ich úloh príslušné údaje o všetkých transakciách týkajúcich sa zmlúv o dodávke plynu a derivátov na plyn s veľkoobchodnými odberateľmi a prevádzkovateľmi prepravných sietí, ako aj prevádzkovateľmi sietí zásobníkov a zariadení LNG.

2. Tieto údaje obsahujú podrobné informácie o takých charakteristikách príslušných transakcií, ako je napr. dĺžka trvania, pravidlá dodávky a vyrovnania, množstvo, dátumy a časy realizácie a ceny transakcií a spôsoby identifikácie príslušných veľkoobchodných odberateľov, a uvádzajú aj podrobné informácie o všetkých nesplnených zmluvách o dodávke plynu a derivátoch na plyn.

3. Pod podmienkou, že sa nezverejnia citlivé obchodné informácie o jednotlivých účastníkoch trhu alebo transakciách, môže regulačný orgán rozhodnúť, že časti týchto informácií poskytne k dispozícii účastníkom trhu. Tento odsek sa nevzťahuje na informácie o finančných nástrojoch, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2004/39/ES.

4. S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie tohto článku môže Komisia prijať usmernenia, v ktorých sa vymedzia metódy a opatrenia týkajúce sa vedenia záznamov, ako aj forma a obsah údajov, ktoré sa majú uchovávať. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením, sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 50 ods. 3.

5. Pokiaľ ide o transakcie s derivátmi na plyn medzi dodávateľskými podnikmi a veľkoobchodnými odberateľmi a prevádzkovateľmi prepravnej siete, ako aj prevádzkovateľmi zásobníkov a zariadení LNG, tento článok sa uplatňuje až po tom, ako Komisia prijme usmernenia uvedené v odseku 4.

6. Z ustanovení tohto článku nevyplývajú pre subjekty, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2004/39/ES, vo vzťahu k orgánom uvedeným v odseku 1 nijaké ďalšie povinnosti.

7. Ak orgány uvedené v odseku 1 potrebujú prístup k údajom, ktoré uchovávajú subjekty, ktoré patria do pôsobnosti smernice 2004/39/ES, požadované údaje im poskytnú orgány zodpovedné podľa uvedenej smernice.

KAPITOLA IX

Maloobchodné trhy

Článok 44

Maloobchodné trhy

Členské štáty s cieľom uľahčiť vývoj dobre fungujúcich a transparentných maloobchodných trhov v Spoločenstve zabezpečia, aby sa vymedzili úlohy a povinnosti prevádzkovateľov prepravných sietí, prevádzkovateľov distribučných sietí, dodávateľských podnikov a odberateľov a v prípade potreby ostatných účastníkov trhu, pokiaľ ide o zmluvné dojednania, záväzky voči odberateľom, pravidlá výmeny údajov a zúčtovania, zodpovednosť za vlastníctvo údajov a odpočet.

Tieto pravidlá sa zverejnia, musia byť navrhnuté s cieľom uľahčiť prístup odberateľov a dodávateľov do sietí a podliehajú preskúmvaniu regulačnými orgánmi alebo inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

KAPITOLA X

Záverečné ustanovenia

Článok 45

Ochranné opatrenia

1. V prípade náhlej krízy na trhu s energiou, alebo ak je ohrozená fyzická bezpečnosť alebo ochrana osôb, prístrojov alebo zariadení alebo integrita siete, môže členský štát dočasne prijať potrebné ochranné opatrenia.

2. Takéto opatrenia musia spôsobiť čo najmenšie možné narušenie fungovania vnútorného trhu a nesmú byť širšieho rozsahu, ako je nevyhnutne potrebné na nápravu náhlych ťažkostí, ktoré nastali.

3. Dotknutý členský štát o týchto opatreniach bezodkladne informuje ostatné členské štáty a Komisiu, ktorá môže rozhodnúť, či tento dotknutý členský štát musí zmeniť alebo zrušiť tieto opatrenia do tej miery, pokiaľ narušajú hospodársku súťaž a negatívne ovplyvňujú obchodovanie takým spôsobom, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom.

Článok 46

Rovnaké podmienky hospodárskej súťaže

1. Opatrenia, ktoré môžu členské štáty podľa tejto smernice prijať, aby zabezpečili rovnaké podmienky hospodárskej súťaže, musia byť v súlade so zmluvou, najmä jej článkom 30, a právnymi predpismi Spoločenstva.

2. Opatrenia uvedené v odseku 1 musia byť primerané, nediskriminácie a transparentné. Tieto opatrenia môžu nadobudnúť účinnosť až po tom, ako sa oznámia Komisii a tá ich schváli.

3. Komisia koná na základe oznámenia uvedeného v odseku 2 do dvoch mesiacov od jeho doručenia. Uvedená lehota začne plynúť dňom nasledujúcim po doručení všetkých informácií. Ak Komisia v uvedenej dvojmesačnej lehote nekoná, považuje sa to za nevznesenie námietok voči oznámeným opatreniam.

Článok 47

Odchýlky súvisiace so záväzkami úhrady minimálneho odberu (take-or-pay)

1. Ak plynárenský podnik má alebo predpokladá, že by mohol mať, vážne ekonomické a finančné ťažkosti z dôvodu záväzkov úhrady minimálneho odberu prijaté v jednej alebo viacerých zmluvách o nákupe plynu, môže zaslať dotknutému členskému štátu alebo ním určenému príslušnému orgánu žiadosť o dočasnú odchýlku z uplatňovania článku 31. Žiadosti sa predkladajú pre jednotlivé prípady na základe uváženia členských štátov buď pred odmietnutím prístupu do siete alebo po ňom. Členské štáty tiež môžu dať plynárenskému podniku na výber, či žiadosť predloží pred odmietnutím prístupu do siete alebo po ňom. Ak plynárenský podnik odmietol prístup, žiadosť sa musí predložiť bezodkladne. Žiadosti sa musia doložiť všetkými dôležitými informáciami o povahe a rozsahu problému a o úsilí vynaloženom plynárenským podnikom na jeho vyriešenie.

Ak neexistujú nijaké primerané alternatívne riešenia, môže členský štát alebo určený príslušný orgán so zreteľom na odsek 3 rozhodnúť o udelení odchýlky.

2. Členský štát alebo určený príslušný orgán bezodkladne Komisii oznamuje svoje rozhodnutie o udelení odchýlky spolu so všetkými podstatnými informáciami týkajúcimi sa tejto odchýlky. Tieto informácie sa môžu Komisii zaslať v súhrnnej forme tak, aby sa jej umožnilo prijať dostatočne podložené rozhodnutie. Komisia môže do ôsmich týždňov od doručenia tohto oznámenia požiadať členský štát alebo určený príslušný orgán, aby svoje rozhodnutie udeliť odchýlku zmenil alebo vzal späť.

Ak dotknutý členský štát alebo určený príslušný orgán tejto požiadavke do štyroch týždňov nevyhoví, urýchlene sa v súlade s poradným postupom uvedeným v článku 50 ods. 2 prijme konečné rozhodnutie.

Komisia zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií.

3. Pri rozhodovaní o odchýlkach podľa odseku 1, zohľadňujú členské štáty alebo určené príslušné orgány a Komisia predovšetkým tieto kritériá:

- a) cieľ dosiahnuť konkurencieschopný trh s plynom;
- b) potrebu plniť povinnosti služby vo verejnom záujme a zabezpečiť bezpečnosť dodávky;

- c) postavenie plynárenského podniku na trhu s plynom a skutočný stav hospodárskej súťaže na tomto trhu;
- d) vážnosť ekonomických a finančných ťažkostí, ktorými plynárenské podniky a prepravné podniky alebo oprávnení odberatelia čelia;
- e) dátumy podpísania a podmienky príslušnej zmluvy alebo zmlúv vrátane rozsahu, v akom umožňujú zmeny na trhu;
- f) úsilie vynaložené na vyriešenie problému;
- g) mieru, do akej mohol podnik v čase prijatia záväzkov úhrady minimálneho odberu rozumne predpokladať vzhľadom na ustanovenia tejto smernice, že môže čeliť závažným ťažkostiam;
- h) úroveň prepojenia siete s inými sieťami a stupeň vzájomnej prevádzkyschopnosti týchto sietí; a
- i) vplyv, ktorý by udelenie výnimky malo na správne uplatňovanie tejto smernice vo vzťahu k hladkému fungovaniu vnútorného trhu so zemným plynom.

Rozhodnutie o žiadosti o udelenie odchýlky týkajúcej sa zmlúv o úhrade minimálneho odberu uzatvorených pred ... (*) by nemalo viesť k situácii, v ktorej nie je možné nájsť ekonomicky realizovateľné alternatívne odbytiská. Za závažné ťažkosti sa v každom prípade nepovažujú situácie, ak predaj zemného plynu neklesne pod úroveň minimálneho odberu garantovaného v zmluvách o nákupe plynu na princípe úhrady za minimálny odber alebo ak je možné príslušnú zmluvu o nákupe plynu na princípe úhrady za minimálny odber upraviť, alebo plynárenský podnik je schopný nájsť alternatívne odbytiská.

4. Plynárenské podniky, ktorým nebola udelená odchýlka podľa odseku 1 tohto článku, nesmú odmietnuť alebo musia prestať odmietat poskytovať prístup do siete z dôvodu záväzkov úhrady minimálneho odberu prijatých v zmluve o nákupe plynu. Členské štáty zabezpečia dodržiavanie príslušných ustanovení kapitoly VII, konkrétne článkov 31 až 44.

5. Každá odchýlka udelená na základe vyššie uvedených ustanovení sa musí náležite zdôvodniť. Rozhodnutie Komisia uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

6. Komisia do ... (**) predloží správu o skúsenostiach získaných pri uplatňovaní tohto článku, aby umožnila Európskemu parlamentu a Rade vo vhodnom čase uvážiť potrebu jeho úpravy.

Článok 48

Vznikajúce a izolované trhy

1. Členské štáty, ktoré nie sú priamo pripojené na prepojenú sieť iného členského štátu a majú len jedného hlavného vonkajšieho dodávateľa, sa môžu odchýliť od uplatňovania článkov 4, 9, 36 a/alebo 37. Dodávateľský podnik s viac ako 75 % podielom na trhu sa považuje za hlavného dodávateľa. Táto odchýlka automaticky uplynie v okamihu, keď aspoň jedna

z podmienok uvedených v tomto pododseku prestane platiť. Každá takáto odchýlka sa oznamuje Komisii.

Cyprus sa môže odchýliť od uplatňovania článkov 4, 9, 36 a/alebo 37. Platnosť tejto odchýlky skončí, keď Cyprus prestane spĺňať podmienky izolovaného trhu.

Články 4, 9, 36 a/alebo 37 sa nevzťahujú na Estónsko, Lotyšsko a/alebo Fínsko do okamihu, pokiaľ sa niektorý z týchto členských štátov priamo nepripojí na prepojenú sieť niektorého iného členského štátu s výnimkou Estónska, Lotyšska, Litvy a Fínska. Uplatňovaním tohto pododseku nie sú dotknuté odchýlky ustanovené v prvom pododseku tohto odseku.

2. Členský štát, ktorý spĺňa podmienky vymedzenia vznikajúceho trhu a ktorý by v dôsledku vykonávania tejto smernice musel prekonávať závažné problémy, sa môže odchýliť od uplatňovania článkov 4 a 9, článku 13 ods. 1 a 2, článkov 14 a 24, článku 25 ods. 5, článkov 26, 30 a 31, článku 36 ods. 1 a/alebo článku 37. Platnosť tejto odchýlky automaticky skončí okamihom, keď členský štát prestane spĺňať podmienky vymedzenia vznikajúceho trhu. Každá takáto odchýlka sa oznamuje Komisii.

Cyprus sa môže odchýliť od uplatňovania článkov 4 a 9, článku 13 ods. 1 a 2, článkov 14 a 24, článku 25 ods. 5, článkov 26, 30 a 31, článku 36 ods. 1 a/alebo článku 37. Platnosť tejto odchýlky sa skončí okamihom, keď Cyprus prestane spĺňať podmienky vznikajúceho trhu.

3. V deň, kedy uplynie platnosť odchýlky uvedenej v odseku 2 prvý pododsek, znamená definícia oprávnených odberateľov otvorenie trhu minimálne v rozsahu 33 % celkovej ročnej spotreby plynu na vnútroštátnom trhu s plynom. Článok 36 ods. 1 písm. b) sa začne uplatňovať o dva roky neskôr a článok 36 ods. 1 písm. c) sa začne uplatňovať o tri roky neskôr. Kým sa nezačne uplatňovať článok 36 ods. 1 písm. b), môže sa členský štát uvedený v odseku 2 tohto článku rozhodnúť neuplatňovať článok 31, pokiaľ ide o podporné služby a dočasné uskladňovanie pre proces spätného splyňovania s následným dodaním do prepravnej siete.

4. Ak by vykonanie tejto smernice spôsobovalo závažné problémy v geograficky obmedzenej oblasti členského štátu, najmä čo sa týka rozvoja prepravnej a hlavnej distribučnej infraštruktúry, môže členský štát s ohľadom na podporu investícií požiadať Komisiu o dočasnú odchýlku z uplatňovania článkov 4 a 9, článku 13 ods. 1 a ods. 2, článkov 14 a 24, článku 25 ods. 5, článkov 26, 30 a 31, článku 36 ods. 1 a/alebo článku 37 s cieľom rozvoja v tejto oblasti.

5. Komisia môže udeliť odchýlku uvedenú v odseku 4 najmä s prihliadnutím na tieto kritériá:

— potrebu investícií do infraštruktúry, ktorú by nebolo ekonomické prevádzkovať v konkurencieschopnom trhovom prostredí,

— úroveň a vyhladky návratnosti potrebných investícií,

(*) Dátum nadobudnutia účinnosti smernice 2003/55/ES.

(**) Päť rokov od nadobudnutia účinnosti smernice 2003/55/ES.

- veľkosť a vyspelosť plynárenskej siete v dotknutej oblasti,
- vyhliadky pre dotknutý trh s plynom,
- geografickú veľkosť a charakteristiky dotknutej oblasti alebo regiónu a sociálno-ekonomické a demografické faktory.

Odchýlka pre plynárenskú infraštruktúru inú ako distribučnú infraštruktúru sa môže udeliť len v prípade, že v tejto oblasti zatiaľ nebola vybudovaná žiadna plynárenská infraštruktúra alebo ak bola plynárenská infraštruktúra vybudovaná pred menej ako 10 rokmi. Dočasná odchýlka sa nesmie udeliť na obdobie dlhšie ako 10 rokov od prvej dodávky plynu v tejto oblasti.

Odchýlka pre distribučnú infraštruktúru sa môže udeliť na obdobie, ktoré nesmie presiahnuť 20 rokov od prvej dodávky plynu touto infraštruktúrou v danej oblasti.

6. Článok 9 sa nevzťahuje na Cyprus, Luxembursko a/alebo Maltu.

7. Komisia, predtým, ako prijme rozhodnutie podľa odseku 5, informuje členské štáty o žiadostiach podaných na základe odseku 4, pričom prihliada na dôverný charakter informácií. Toto rozhodnutie, ako aj odchýlky podľa odsekov 1 a 2, sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

8. Grécko sa môže odchýliť od uplatňovania článkov 4, 24, 25, 26, 31, 36 a/alebo 37 tejto smernice pri geografických oblastiach a lehotách uvedených v licenciách vydaných pred 15. marcom 2002 v súlade so smernicou 98/30/ES kvôli rozvoju a výhradnému využívaniu distribučných sietí v určitých geografických oblastiach.

Článok 49

Postup preskúmania

V prípade, že v správe uvedenej v článku 51 ods. 3 Komisia dospeje k záveru, že vzhľadom na účinný spôsob uskutočňovania prístupu do siete v členskom štáte, ktorým sa zabezpečuje plne účinný, nediskriminačný a nesťažený prístup do siete, nie sú určité povinnosti uložené podnikom touto smernicou (vrátane povinností týkajúcich sa právneho oddelenia prevádzkovateľov distribučných sietí) primerané sledovanému cieľu, daný členský štát môže pre dotknutú požiadavku predložiť Komisii žiadosť o udelenie výnimky.

Členský štát bezodkladne oznamuje túto žiadosť Komisii spolu s príslušnými informáciami potrebnými na preukázanie toho, že záver o zabezpečení účinného prístupu do siete, ku ktorému sa v správe dospelo, bude platiť aj naďalej.

Komisia do troch mesiacov od doručenia oznámenia prijme stanovisko k žiadosti dotknutého členského štátu a podľa potreby predloží Európskemu parlamentu a Rade návrhy na

zmenu príslušných ustanovení tejto smernice. Komisia v návrhoch na zmenu tejto smernice môže navrhnúť udelenie výnimky dotknutému členskému štátu v súvislosti s uplatňovaním osobitných požiadaviek pod podmienkou, že uvedený členský štát vykonáva rovnako účinné opatrenia.

Článok 50

Výbor

1. Komisii pomáha výbor.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.

Článok 51

Predkladanie správ

1. Komisia monitoruje a skúma uplatňovanie tejto smernice a Európskemu parlamentu a Rade predkladá správu o celkovom pokroku, a to po prvý raz do ... (*), a následne každý rok. Správa o pokroku obsahuje aspoň:

- a) získané skúsenosti a dosiahnutý pokrok pri vytváraní úplného a plne fungujúceho vnútorného trhu so zemným plynom a prekážky, ktoré v tejto súvislosti pretrvávajú, vrátane aspektov súvisiacich s dominantným postavením na trhu, koncentráciou na trhu, korisníckym správaním a správaním, ktoré odporuje hospodárskej súťaži;
- b) odchýlky udelené podľa tejto smernice vrátane vykonávania odchýlky ustanovenej v článku 26 ods. 2 so zreteľom na možnú revíziu prahových hodnôt;
- c) rozsah, v akom boli požiadavky na oddelenie a tarifikáciu uvedené v tejto smernici úspešné pri zabezpečovaní spravodlivého a nediskriminačného prístupu do plynárenskej siete v Spoločenstve a zodpovedajúce úrovne hospodárskej súťaže, rovnako ako aj hospodárske, environmentálne a sociálne dôsledky otvárania trhu s plynom pre odberateľov;
- d) preskúmanie záležitostí týkajúcich sa úrovni kapacity siete a bezpečnosti dodávky zemného plynu v Spoločenstve, a najmä existujúcu a predpokladanú rovnováhu medzi dopytom a ponukou so zreteľom na fyzické kapacity pre výmenu medzi oblasťami a rozvoj uskladňovania (vrátane otázky primeranosti regulácie trhu v tejto oblasti);
- e) osobitná pozornosť sa venuje opatreniam, ktoré členské štáty prijali na pokrytie dopytu počas špičky a na riešenie výpadkov jedného alebo viacerých dodávateľov;

(*) 31. december roka nasledujúceho po nadobudnutí účinnosti smernice 2003/55/ES.

- f) celkové zhodnotenie pokroku dosiahnutého vzhľadom na dvojstranné vzťahy s tretími krajinami, ktoré ťažia a vyvážajú alebo prepravujú zemný plyn, vrátane pokroku pri integrácii trhu, v obchode a prístupe do sietí týchto tretích krajín;
- g) potrebu možných požiadaviek na harmonizáciu, ktoré nie sú spojené s ustanoveniami tejto smernice.

Správa o pokroku môže podľa potreby obsahovať odporúčania a opatrenia zamerané proti negatívnym účinkom dominantného postavenia a koncentrácie na trhu.

2. Každý druhý rok obsahuje správa o pokroku uvedená v odseku 1 aj analýzu rozdielných opatrení prijatých členskými štátmi na plnenie povinností služby vo verejnom záujme spolu s preskúmaním účinnosti uvedených opatrení a najmä ich vplyvu na hospodársku súťaž na trhu s plynom. Táto správa môže podľa potreby zahŕňať aj odporúčania opatrení, ktoré sa na vnútroštátnej úrovni majú prijať na dosiahnutie vysokého štandardu služby vo verejnom záujme alebo opatrení na zabránenie rozkladu trhu.

3. Komisia do ... (*) predloží v rámci všeobecného preskúmania Európskemu parlamentu a Rade podrobnú osobitnú správu, v ktorej uvedie, do akej miery boli požiadavky na oddelenie podľa kapitoly IV úspešné pri zabezpečení plnej a skutočnej nezávislosti prevádzkovateľov prepravných sietí, pričom sa ako referencia použije skutočné a účinné oddelenie.

4. Komisia na účely hodnotenia podľa odseku 3 zohľadní najmä tieto kritériá: spravodlivý a nediskriminačný prístup do siete, efektívnu reguláciu, rozvoj siete na účely naplnenia potrieb trhu, nenarušené stimuly na investovanie, rozvoj infraštruktúry prepojení, skutočnú hospodársku súťaž na trhoch Spoločenstva s energiou a situáciu v oblasti bezpečnosti dodávky v Spoločenstve.

5. V prípade potreby, a najmä ak z podrobnej osobitnej správy uvedenej v odseku 3 vyplynie, že podmienky uvedené v odseku 4 nie sú v praxi zabezpečené, predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade návrhy s cieľom zabezpečiť plnú a skutočnú nezávislosť prevádzkovateľov prepravných sietí do ... (**).

6. Komisia najneskôr 1. januára 2006 zašle Európskemu parlamentu a Rade podrobnú správu o pokroku pri vytváraní vnútorného trhu so zemným plynom. V tejto správe sa zaoberá najmä:

- existenciou nediskriminačného prístupu do siete,
- efektívnou reguláciou,
- rozvojom infraštruktúry prepojení, podmienkami tranzitu a bezpečnosťou dodávok v Spoločenstve,

(*) Dva roky odo dňa uvedeného v článku 53 ods. 1 prvý pododsek, t. j. 42 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

(**) Tri roky odo dňa uvedeného v článku 53 ods. 1 prvý pododsek, t. j. 54 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

- rozsahom, v akom malé podniky a odberatelia plynu v domácnosti ťažia z plných výhod otvárania trhu, najmä v súvislosti so štandardmi služby vo verejnom záujme,
- rozsahom, v akom sú v praxi trhy otvorené efektívnej hospodárskej súťaži vrátane aspektov týkajúcich sa dominantného postavenia na trhu, koncentrácie na trhu a korisníckeho správania alebo správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou,
- rozsahom, v akom odberatelia skutočne menia dodávateľov a opätovne dojednávajú tarify,
- vývojom cien vrátane cien za dodávku vo vzťahu k stupňu otvorenia trhov,
- či existuje účinný a nediskriminačný prístup pre tretie strany k zásobníkom plynu, ak je to technicky a/alebo ekonomicky potrebné na zabezpečenie efektívneho prístupu do siete;
- skúsenosťami získanými pri uplatňovaní tejto smernice, čo sa týka efektívnej nezávislosti prevádzkovateľov sietí vo vertikálne integrovaných podnikoch, a či sa vypracovali iné dodatočné opatrenia týkajúce sa funkčnej nezávislosti a oddelenia účtovníctva, ktoré majú účinky zodpovedajúce právnomu oddeleniu.

Komisia podľa potreby predloží Európskemu parlamentu a Rade návrhy najmä s cieľom zaručiť vysoký štandard služby vo verejnom záujme.

Komisia do 1. júla 2007 podľa potreby predloží Európskemu parlamentu a Rade návrhy najmä s cieľom zabezpečiť plnú a efektívnu nezávislosť prevádzkovateľov distribučných sietí. Podľa potreby sa tieto návrhy v súlade s právom hospodárskej súťaže zaoberajú aj opatreniami, ktorými sa riešia otázky dominantného postavenia na trhu, koncentrácie na trhu a korisníckeho správania alebo správania, ktoré je v rozpore s hospodárskou súťažou.

Článok 52

Zrušovacie ustanovenie

Smernica 2003/55/ES sa zrušuje od ... (***) bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu a uplatňovania uvedenej smernice. Odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe II.

Článok 53

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do ... (***). Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Tieto ustanovenia uplatňujú od ... (***) s výnimkou článku 11, ktorý uplatňujú od ... (****).

(***) 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

(****) 42 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 54

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 55

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V ...

Za Európsky parlament

predseda

...

Za Radu

predseda

...

PRÍLOHA I

OPATRENIA NA OCHRANU SPOTREBITEĽA

Bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy Spoločenstva v oblasti ochrany spotrebiteľa, najmä smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku ⁽¹⁾ a smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ⁽²⁾, opatrenia uvedené v článku 3 majú odberateľom zabezpečiť, aby:

- a) mali právo uzavrieť so svojím poskytovateľom služieb v oblasti plynárenstva zmluvu, ktorá obsahuje:
- totožnosť a adresu dodávateľa,
 - poskytované služby, ponúkanú úroveň kvality služieb, ako aj lehotu na počiatočné pripojenie,
 - prípadné ponúkané druhy služieb údržby,
 - prostriedky, ktorými možno získať aktuálne informácie o všetkých uplatňovaných tarifách a poplatkoch za údržbu,
 - dobu trvania zmluvy, podmienky, za akých možno služby alebo zmluvu obnoviť alebo zrušiť, existenciu práva na odstúpenie od zmluvy,
 - všetky kompenzačné a refundačné dojednania, ktoré sa uplatňujú v prípade, že sa nedodržia dohodnuté úrovne kvality služieb, a
 - spôsob začatia postupov urovnávania sporov podľa písmena f).
- Podmienky musia byť spravodlivé a vopred dobre známe. V každom prípade by sa tieto informácie mali poskytovať pred uzatvorením alebo potvrdením uzatvorenia zmluvy. Pokiaľ sa zmluvy uzatvárajú cez sprostredkovateľov, informácie týkajúce sa záležitostí uvedených v tomto bode sa takisto poskytujú pred uzatvorením zmluvy;
- b) dostávali primerané informácie o každom úmysle zmeniť zmluvné podmienky a aj informácie o svojom práve odstúpiť od zmluvy. Poskytovatelia služieb svojim odberateľom priamo oznamujú každé zvýšenie poplatkov v náležitom čase, a nie neskôr, než je jedno bežné účtovacie obdobie po tom, ako zvýšenie nadobudne účinnosť. Členské štáty zabezpečia, aby odberatelia mohli slobodne odstúpiť od zmlúv, ak nesúhlasia s novými podmienkami, ktoré im oznámil ich poskytovateľ plynárenských služieb;
- c) dostávali transparentné informácie o uplatňovaných cenách a tarifách a o štandardných podmienkach týkajúcich sa prístupu k plynárenským službám a ich využívania;
- d) mali na výber zo širokej ponuky spôsobov platby. Akýkoľvek rozdiel v podmienkach musí odrážať náklady dodávateľa týkajúce sa rôznych platobných systémov. Všeobecné podmienky musia byť spravodlivé a transparentné. Musia sa uvádzať jasne a zrozumiteľne. Odberatelia musia byť chránení pred nespravodlivými alebo zavádzajúcimi spôsobmi predaja;
- e) im nebol účtovaný poplatok pri zmene dodávateľa;
- f) mali prospech z transparentných, jednoduchých a nenákladných postupov na riešenie sťažností. Takéto postupy musia umožňovať, aby sa spory urovnávali spravodlivo a rýchlo, pričom ak je to opodstatnené, musia zabezpečovať systém odškodnenia a/alebo kompenzácie. Mali by byť, vždy keď je to možné, v súlade so zásadami uvedenými v odporúčaní Komisie 98/257/ES z 30. marca 1998 o zásadách uplatniteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne vyrovnanie spotrebiteľských sporov ⁽³⁾;
- g) odberatelia pripojení na plynárenskú sieť boli podľa platných vnútroštátnych právnych predpisov informovaní o svojich právach byť zásobovaní zemným plynom stanovenej kvality za primerané ceny;
- h) mali k dispozícii svoje údaje o spotrebe a na základe výslovnej dohody a bezplatne mohli akémukoľvek podniku s licenciou na dodávku poskytnúť prístup k svojim údajom o spotrebe. Strana zodpovedná za správu týchto údajov je povinná tieto údaje takémuto podniku poskytnúť. Členské štáty určia formát údajov a postup pre dodávateľov a spotrebiteľov na získanie prístupu k údajom. Za túto službu sa spotrebiteľovi nesmú účtovať nijaké dodatočné náklady;
- i) boli riadne informovaní o skutočnej spotrebe plynu a nákladoch, a to dostatočne často na to, aby mohli svoju spotrebu plynu regulovať. Uvedené informácie sa poskytujú vo vhodných časových rámcoch, pričom sa zohľadní schopnosť meracieho zariadenia odberateľa. Riadne sa zohľadňuje hospodárnosť takýchto opatrení. Za túto službu sa odberateľovi nesmú účtovať nijaké dodatočné náklady;
- j) mohli zmeniť dodávateľa kedykoľvek počas roka, pričom má spotrebiteľ právo, aby mu konečná faktúra bola doručená najneskôr tri mesiace od poslednej dodávky od predchádzajúceho dodávateľa.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 144, 4.6.1997, s. 19.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 115, 17.4.1998, s. 31.

PRÍLOHA II

TABUĽKA ZHODY

Smernica 2003/55/ES	Táto smernica
Článok 1	Článok 1
Článok 2	Článok 2
Článok 3	Článok 3
Článok 4	Článok 4
Článok 5	Článok 5
–	Článok 6
–	Článok 7
Článok 6	Článok 8
Článok 9	Článok 9
Článok 7	Článok 10
–	Článok 11
Článok 7	Článok 12
Článok 8	Článok 13
–	Článok 14
–	Článok 15
Článok 10	Článok 16
–	Článok 17
–	Článok 18
–	Článok 19
–	Článok 20
–	Článok 21
–	Článok 22
–	Článok 23
Článok 11	Článok 24
Článok 12	Článok 25
Článok 13	Článok 26
Článok 14	Článok 27
Článok 15	Článok 28
Článok 16	Článok 29
Článok 17	Článok 30
Článok 18	Článok 31
Článok 19	Článok 32
Článok 20	Článok 33
Článok 21	Článok 34

Smernica 2003/55/ES	Táto smernica
Článok 22	Článok 35
Článok 23	Článok 36
Článok 24	Článok 37
Článok 25 ods. 1 prvá a druhá veta	Článok 38
–	Článok 39
Článok 25 zvyšná časť	Článok 40
–	Článok 41
–	Článok 42
–	Článok 43
–	Článok 44
Článok 26	Článok 45
–	Článok 46
Článok 27	Článok 47
Článok 28	Článok 48
Článok 29	Článok 49
Článok 30	Článok 50
Článok 31	Článok 51
Článok 32	Článok 52
Článok 33	Článok 53
Článok 34	Článok 54
Článok 35	Článok 55
Príloha A	Príloha I

NÁVRH ODÔVODNENÉHO STANOVISKA RADY

I. ÚVOD

1. Návrh smernice, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/55/ES, predložila Komisia 19. septembra 2007 na základe článkov 47 ods. 2, 55 a 95 zmluvy v balíku spolu so štyrmi ďalšími návrhmi týkajúcimi sa vnútorného trhu s energiou.
2. Výbor regiónov zaujal stanovisko k celému balíku 10. apríla 2008 ⁽¹⁾ a Európsky hospodársky a sociálny výbor 22. apríla 2008 ⁽²⁾.
3. Európsky parlament prijal svoje stanovisko ⁽³⁾ v prvom čítaní 9. júla 2008, pričom v ňom schválil 122 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov. Komisia pozmenený návrh nepredložila.
4. Rada prijala 9. januára 2009 spoločnú pozíciu v súlade s článkom 251 zmluvy, a to v podobe prepracovanej smernice.

II. CIEĽ NÁVRHU

5. Návrh je súčasťou tretieho balíka o vnútornom trhu s energiou, ktorý tvorí spolu s nariadením o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, smernicou o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, nariadením o podmienkach prístupu do siete pre cezhraničné výmeny elektriny a nariadením, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky. Jeho cieľom je dobudovať vnútorný trh so zemným plynom, najmä:
 - ustanovením účinného oddelenia prepravy od ťažby a dodávky vrátane postupu pre certifikáciu prevádzkovateľov prenosových sústav zo Spoločenstva, ako aj z tretích krajín,
 - posilnením nezávislosti národných regulačných orgánov v oblasti energetiky a harmonizáciou ich právomocí na úrovni Spoločenstva,
 - zlepšením regionálnej solidarity a spolupráce,
 - zlepšením transparentnosti fungovania trhu s energiou.

III. ANALÝZA SPOLOČNEJ POZÍCIE

6. Všeobecné poznámky

- 6.1. Rada považuje za efektívnejšie, transparentnejšie a ústretovejšie voči čitateľom, ako aj vhodné z hľadiska koherentnosti so smernicou 2003/55/ES, aby sa pre novú smernicu zvolila forma prepracovania. Rada v rámci tohto prístupu navyše v plnej miere rešpektovala všeobecnú zásadu, podľa ktorej menila a dopĺňala návrh Komisie tak, že neotvárala žiadne ustanovenia, ktoré neboli súčasťou návrhu Komisie, pokiaľ takéto zásahy nevyplývali zo zmien, ktoré do návrhu sama zaviedla, alebo pokiaľ nešlo o zmeny odkazov spôsobené prečíslovaním článkov atď. V rozsahu, v ktorom to bolo možné, Rada dodržiavala prístup Komisie, čo sa týka rovnakého zaobchádzania v odvetviach elektriny a plynu.

Komisia akceptovala všetky zmeny návrhu zo strany Rady.

- 6.2. Pokiaľ ide o 122 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov prijatých Európskym parlamentom, Rada sa pri niektorých s Komisiou zhodla a:
 - schválila týchto 20 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov:
v celom rozsahu (v niektorých prípadoch s pozmeneným znením): č. 50, 98 a 103,
čiastočne/v zásade/v duchu: č. 11, 12, 63, 64, 68, 78/125/135/138, 91 – 96, 98, 101, 104 a 107
a
 - zamietla týchto 44 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov: č. 1, 4, 10, 14, 15, 18, 19, 22, 30, 37 – 39, 41, 43, 47, 54, 57 – 59, 62, 65 – 67, 70 – 72, 82, 83, 89, 90, 97, 105, 106, 108 – 110, 113, 114, 116/137, 123, 126, 128, [129], 131 a 133, a to z vecných a/alebo formálnych dôvodov.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 172, 5.7.2008, s. 55.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 211, 19.8.2008, s. 23.

⁽³⁾ Zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku.

6.3. Rada sa pri niektorých s Komisiou nezhodla a:

— schválila jeden pozmeňujúci a doplňujúci návrh: 79

a

— zamietla týchto 59 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov: č. 2, 3, 5 – 9, 13, 16, 17, 20, 21, 23 – 29, 31 – 36, 40, 45, 46, 48, 49, 51 – 53, 55, 56, 60, 61, 69, 73 – 77, 80, 81, 84 – 88, [93/129 + 94 – 96] (čiastočne), 99, 100, 102, 111, 112, 118, 120, 132 a 136.

7. Osobitné poznámky

7.1. Pokiaľ ide o *pozmeňujúce a doplňujúce návrhy EP*, pri ktorých sa Rada s Komisiou nezhodla:

a) Rada schválila pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 79, pretože sa rovnako ako EP domnieva, že nie je vhodné, aby sa prostredníctvom komitologického postupu rozhodovalo o činnostiach a nezávislosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy (PDS).

b) Rada zamietla 59 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov uvedených vyššie (bod 6.3) z týchto dôvodov:

i) Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy sa týkajú ustanovení, ktoré nie sú súčasťou návrhu Komisie. Takéto návrhy sa zamietli z dôvodu zásady uvedenej v bode 6.1: č. 6, 13, 21, 23, 25, 31, 32, 33, 34, 35, 40, 45, 46, 48, 49, 51, 69, 73, 74, 75, 76, 77, 111 (prvá časť), 118, 120 a 132.

ii) Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy nemajú pridanú hodnotu, najmä preto, lebo sa dané otázky (čiastočne) uspokojivo upravujú v iných častiach návrhu: pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom č. 2 by sa oslabil dôraz vyjadrený v odôvodnení 6; č. 7 je repetitívny; č. 87 sa už čiastočne upravuje v odôvodnení 15; č. 20 sa už (čiastočne) upravuje v odôvodneniach 29 a 31; č. 26 nie je potrebný; č. 60: otázka sa uspokojivo upravuje v čl. 9; č. 61: otázka sa upravuje v čl. 51 o predkladaní správ; pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 81 by spôsobil menšiu jednoznačnosť článku 35 ods. 1; č. 85 pôsobí v článku 35 ods. 3 zmätočne; č. 87: takáto podrobná úroveň nie je potrebná; č. 88 by sa oslabilo znenie čl. 35 ods. 8 pododseku 5; č. 136 sa (čiastočne) uspokojivo upravuje v čl. 40 ods. 15;

iii) Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy obsahujú znenie, ktoré nie je v rámci tejto smernice vhodné alebo potrebné alebo ktoré nie je v súlade s jej rozsahom pôsobnosti: č. 5, 9, 16, 17, 36, 53, 56, 80, 81, 85, 86, 96 (čiastočne) nevhodný v čl. 40, 99, 100, 111 (druhá časť) a 112.

iv) Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy zavádzajú odôvodnenie, pre ktoré neexistuje zodpovedajúci článok: č. 24 a 29.

v) Rada sa nazdáva, že zoznam povinností a právomocí regulačných orgánov uvedený v čl. 40 spoločnej pozície je dostačujúci; tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy prekračujú (čiastočne) úlohy, ktoré Rada prisudzuje regulačným orgánom: č. 93 – 95.

vi) Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy obsahujú znenie, ktoré nie je v súlade s úlohou, ktorú Rada prisudzuje agentúre: č. 28, 55 (druhá časť) a 84.

vii) Rada sa domnieva, že spoločná pozícia v dostatočnej miere odzrkadľuje cieľ regionálnej solidarity a spolupráce: č. 3, 27, 52 a 55 (prvá časť) preto nie sú potrebné.

7.2. Pokiaľ ide o *návrh Komisie*, Rada zaviedla aj niektoré ďalšie zmeny (vecné a/alebo formálne); z nich najdôležitejšie sú:

a) *Účinné oddelenie sieťových činností od dodávateľských a ťažobných činností*

Okrem dvoch možností navrhovaných Komisiou [oddelenie vlastníctva (OV) a nezávislý prevádzkovateľ sústavy (NPS)] Rada po dohode s Komisiou považovala za vhodné zaviesť tretiu možnosť NPPS (nezávislý prevádzkovateľ prepravnej sústavy) pre prípad, keď je prevádzkovateľ prepravnej sústavy ku dňu nadobudnutia účinnosti smernice súčasťou vertikálne integrovaného podniku (VIP) (nová kapitola IV a jej články 17 – 23 so zodpovedajúcimi odôvodneniami 13, 15 a 16). Uvedené tri možnosti sú rovnocenné a možno si spomedzi nich zvoliť rovnako v odvetví elektriny, ako aj plynu.

Ustanovenia o NPPS zabezpečia skutočnú nezávislosť prevádzkovateľa (čl. 17 a 18), jeho vedenia (čl. 19) a dozorného orgánu (čl. 20), ako aj predchádzanie konfliktu záujmov. K tomuto cieľu sa prispieva aj zriadením programu súladu a subjektu zodpovedného za zabezpečenie súladu (čl. 21). Navyše sa zabezpečia aj investičné stimuly nenarúšajúce hospodársku súťaž, ako aj rozvoj infraštruktúry prepojení (čl. 22), a tiež spravodlivý a nediskriminačný prístup do siete (čl. 23).

V článku 40 ods. 5 sa doplnili nové úlohy a právomoci regulačných orgánov, aby sa zabezpečil súlad s ustanoveniami kapitoly IV. V článku 7 sa okrem toho doplnil odsek týkajúci sa regionálnej spolupráce za účasti NPPS. Nakoniec, v článku 51 o predkladaní správ sa v odsekoch 3 až 5 ustanovuje, že Komisia dva roky po dátume transpozície smernice v rámci všeobecného preskúmania zhodnotí uplatňovanie možnosti NPPS prostredníctvom určitých kritérií.

Ustanovenia spoločnej pozície o NPPS majú za cieľ dosiahnuť rovnováhu medzi obavami súvisiacimi s rozsahom, harmonogramom a presaditeľnosťou možnosti NPPS, pri ktorej si VIP ponecháva finančné záujmy, a zároveň zachovaním jeho funkčnosti. Ide o jednu z príčin, prečo Rada nezvažovala zavedenie ustanovení o správcovi.

Aby sa prihliadlo na prípady, keď existujú opatrenia, ktoré pre prepravnú sústavu, ktorú vlastní VIP, zaručujú väčšiu nezávislosť PPS ako kapitola IV, do článku 9 ods. 9 sa zaviedlo nové ustanovenie.

b) *Rovnaké podmienky hospodárskej súťaže*

So skutočnosťou, že na trhu Spoločenstva budú v budúcnosti existovať tri rozdielne modely oddelenia, súvisí zavedenie doložky o rovnakých podmienkach hospodárskej súťaže, ktorá sa nachádza v článku 46, spolu s jej odôvodnením 17. Uvádza sa v nej najmä niekoľko kritérií pre opatrenia, ktoré môžu členské štáty prijať, aby zabezpečili rovnaké podmienky hospodárskej súťaže.

c) *Certifikácia PPS zo Spoločenstva a z tretích krajín*

Spoločná pozícia obsahuje dva články o certifikácii PPS: všeobecný (článok 10) a o certifikácii v prípade tretích krajín (článok 11), ktorým sa nahradil článok 7a návrhu Komisie. Článok 11 na jednej strane zabezpečuje, že PPS z tretích krajín musia dodržiavať tie isté pravidlá oddelenia ako PPS zo Spoločenstva; na druhej strane zavádza kritérium bezpečnosti dodávky energie do členských štátov a Spoločenstva, na ktoré sa musí pri certifikácii prihliadať.

Rada okrem toho považuje za vhodné, aby sa časť certifikačného postupu, v ktorej sa vymedzuje úloha Komisie v rámci tohto postupu, presunula do nového článku 3 nariadenia o plyne. Hlavné rozhodnutie o certifikácii navyše budú naďalej prijímať národné regulačné orgány, zatiaľ čo Komisia má zaujať k certifikácii stanovisko. Národné regulačné orgány musia na takéto stanovisko v čo najväčšej miere prihliadať.

d) *Regulačné orgány*

Rada v článku 38 doplnila dva nové odseky, ktorými zabezpečila, že zásada jediného regulačného orgánu na celoštátnej úrovni je v kombinácii s jediným zastúpením (napr. v agentúre) zlučiteľná so súčasným stavom v niektorých členských štátoch, v ktorých existujú regulačné orgány na regionálnej úrovni alebo pre malé alebo izolované časti územia (čl. 38 ods. 2 a 3).

I keď spoločná pozícia zaručuje nezávislosť regulačných orgánov, z jej znenia vyplýva, že to neznamená, že by sa na ne nevzťahovala justičná kontrola ani parlamentný dohľad (odôvodnenie 26), ani že môžu ignorovať širšie ciele, napr. v oblasti trvalej environmentálnej udržateľnosti alebo povinností služby vo verejnom záujme (čl. 38 ods. 4).

Spoločná pozícia tiež zabezpečuje, že regulačné orgány môžu pri výkone svojej funkcie podľa okolností úzko spolupracovať s inými orgánmi, ako napríklad orgánmi pre hospodársku súťaž, pričom si zachovávajú nezávislosť a nezdvijujú úlohy (napr. monitorovanie), ktoré zvyčajne vykonávajú iné orgány (čl. 40 ods. 2).

e) *Regulačný režim pre cezhraničné záležitosti*

Odseky, v ktorých sa ustanovuje úloha agentúry (článok 41 ods. 3 a (čiastočne) ods. 4), sa z právnych dôvodov presunuli do nariadenia o agentúre (nový článok 8). Agentúra bude v cezhraničných otázkach konať ako posledná inštancia, na žiadosť národných regulačných orgánov, alebo ak sa tieto nedohodnú v stanovenej lehote.

f) *Výnimky pre novú infraštruktúru*

Pokiaľ ide o udeľovanie výnimiek pre nové cezhraničné infraštruktúry (čl. 35), Rada považovala za vhodné, aby sa agentúra angažovala iba v prípadoch, ak dotknuté národné regulačné orgány nedospejú k dohode alebo jej predložia spoločnú žiadosť (odsek 4). Členské štáty by okrem toho mali mať možnosť ustanoviť, že *formálne* rozhodnutie o výnimke prijme na základe stanoviska regulačného orgánu ich iný príslušný orgán (odsek 6).

g) *Maloobchodné trhy*

Rada považovala za vhodné, aby sa prepracovalo znenie článku o maloobchodných trhoch, pričom sa okrem iného vypustil odkaz na cezhraničné záležitosti, a aby sa článok presunul z nariadenia o plyne (článok 8a návrhu Komisie) do smernice (nový článok 44).

h) *Výnimky*

Rada považovala v rámci prepracovania smernice za vhodné, aby sa zaktualizoval článok 48, najmä pokiaľ ide o výnimku z ustanovení o oddelení pre členské štáty so vznikajúcimi a izolovanými trhmi.

i) *Ostatné body*

- Rada považovala za vhodné nevyklúčiť *menšinový vlastnícky podiel* výrobcu/dodávateľa v PPS s oddeleným vlastníctvom pod podmienkou, že týmto menšinovým podielom nevzniká žiadna kontrola jedného subjektu nad druhým ani žiadny vplyv jedného subjektu na druhý a že nemôže viesť ku konfliktu záujmov (článok 9 ods. 2).
 - Pokiaľ ide o *verejné vlastníctvo*, spoločná pozícia obsahuje možnosť, aby sa oddelenie vlastníctva dosiahlo prostredníctvom dvoch samostatných verejných orgánov, zakotvenú v ustanovení, ktorým sa uznáva, že dva odlišné verejné orgány možno na účely vykonania oddelenia vlastníctva považovať za dve osoby (článok 9 ods. 6).
 - V ustanovení o *prevádzkovateľoch kombinovaných sústav* (článok 28) sa vykonalo niekoľko redakčných úprav s cieľom urobiť znenie zrozumiteľnejším. Toto ustanovenie umožňuje, aby kombinovaný prevádzkovateľ vykonával svoju činnosť buď ako prevádzkovateľ s oddeleným vlastníctvom, nezávislý prevádzkovateľ sústavy alebo ako nezávislý prevádzkovateľ prepravnej sústavy.
 - V odôvodnení (29) sa zavádza a vysvetľuje pojem *programov na sprístupňovanie zásobovania plynom* ako jedného z možných opatrení na podporu skutočnej hospodárskej súťaže.
 - Nakoniec, v súlade s formátom prepracovania Rada zaviedla nový článok, ktorým sa platný legislatívny akt *zrušuje* (článok 52).
-